
44
James Oliver Curwood:

HILJAISTEN MIESTEN LAAKSO

Smk. 16: —.

IHMISMETSÄSTÄJÄN SALAISUUS

Smk. 16: —.

KUOLEMAN POLULLA

Smk. 16: —.

VIIMEINEN RAJA

Smk. 20: —.

LAINSULOJATTOMAN KOSTO

Smk. 16: —.

JAMES OLIVER CURWOOD

LAINSUOJATTOMAN KOSTO

Tekijän luvalla
englanninkielestä suomentanut

A. L E H T O

KUSTANNUSLIIKE MINERVA OY.
HELSINKI

I.

KIRJE.

Philip Steelen kynä liikkui tasaisesti paperilla ikäänkuin pelkkä kirjoittaminen jollakin tavoin toisi lohtua hänen yksinäisyyteensä, vaikkei hänen kirjeensä milloinkaan tulisikaan joutumaan postiin.

»Ulkona riehuu myrsky. Järveltä ryöppyää lumiräntää kuin kanuunan kidasta, ja kaikki erämaan syvipimeän yön hillittömät pahathenget näyttävät tahovan repiä hajalle mökkini hirsiseinät. On todellakin hirveätä viettää tällainen yö kaukana ihmisten yhteydestä, ympärillä vain mylvivä autius ja pään päällä kirkuvain kauhujen täyttämä ilma. Paksujen seinähirsienkin läpi saatan kuulla hyökyjen pauhaavan rantakallioilla ja melkein oveni alla kuin tuhansien muurinmurtimin kolhivan vaalenneita ajopuita. Yö on puistattava, ja hongat yläpuolellani myrskyn käsissä suhisevat ja valittavat surullisesti, puuskan ohimentyä oikaistessaan vääntyneen latvansa.

»Luminen korpi on oleva huomenna ympärilläni. Lumi on ulottuva täältä Hudsonin lahteen, Hudsonin lahdesta napaseudulle, ja kaikkialla missä tämä tuuli ja lumiräntä nyt temmeltää ja riehuu, on silloin vallitseva värähtämätön tyyneys — se hiljaisuus, joka synnyttää pohjolan vaiteliaan, sanattoman kansan. Mutta siitä ei nyt tänä yönä ole suurta lohtua. Eilen sain jauhovarastostani kiinni pienen hiiren ja tapoin sen. Nyt olen siitä pahoillani, sillä varmasti olisi yön pauhu ja ahdistus sen ajanut kolostaan minulle seuralaiseksi.

»Pääkallo se pahimmin minua vaivaa. Viime puolentunnin aikana olen kolmasti noussut ottaakseni sen pois hyllyltä karkean kivilieden päältä, jossa mäntyhalot paraillaan liekehtivät. Mutta joka kerta olen vapisten vaipunut takaisin vuoteentapaiselle istuimelleni, jonka olen kyhännyt nuorista vesoista ja peurannahoista. Kallo on ihmisen. Vielä hiljan se oli elävä ihminen, sillä oli ääni, silmät, aivot — ja se juuri tekee minut levottomaksi. Jos se olisi kauan sitten maatunut, olisi laita toinen. Mutta se on veres. Aika ajoin vielä luulenkin, että elämä vielä piileksii sen tyhjiässä silmäkuopissa, tervaisista haloista leviävän punaisen tulenhohteen leikkiessä niissä kaamein häilähdyksin; ja kuvittelenpa myös, että kallon aivoittomassa ontelossa vieläkin on jäljellä vanhaa intohimoa, jonka pelkkä tämän yön riehuva hurjuus on henkielämään herättänyt. Olen satoja kertoja pahoitellut sen huostassanioloa, mutta en milloinkaan niin suuresti kuin nyt.

»Miten tuuli ulvookaan ja hongat kirahtelevat! Sangollinen lunta, joka syöksähti alas savutorvesta, panee kylmät väreet karmimaan selkäpiitäni ikäänkuin itse paholaista olisin säikähtänyt, ja siitä lähtevä höyry humauttaa kattoon ja kätkee silmiltäni kallon. On mieletöntä oikaista vuoteelle ja yrittää nukkua, sillä tiedän mitä unia tulisin silloin näkemään. Tulisin näkemään vain tämän kallon — ja kasvot, erään naisen kasvot —»

Tähän asti oli Steele kirjoittanut, kun hän hermostuneesti naurahtaen hypähti tuoliltaan ja myrskyn riehuessa murahti jotakin, joka muistutti kirousta, samalla rutistaen paperin kouraansa ja heittäen sen samojen liekehtiväin halkojen sekaan, joita hetki sitten oli kuvaillut.

»Hitto soikoon, tämä ei kelpaa!« huudahti hän ryhtyen hänelle ominaisella tavalla puhelemaan yksikseen. »Kuule, Phil Steele, tämä ei kelpaa; ei, jumaliste, kelpaakaan! Sinä olet tulossa hermostuneeksi, tunteelliseksi, melkeinpä koti-ikävän kiusaamaksi. Uh, onpa tämä vasta yö!«

Toinen savutorvesta kohahtanut lumiryöppy sai hänet jälleen kääntymään karkeata kiviliettä päin.

»Minun olisi sittenkin pitänyt laittaa tuli kamiiniin eikä tuonne«, jatkoi hän piippuaan sytyttäen. »Ajattelin näin olevan vähän haus Kempaa. Herra varjele, kuuntele tuota!«

Hän alkoi astella edestakaisin mökin hirsilattialla, kädet syvällä taskuissa ja piippuaan tupruttaen. Philip Steelen kasvot olivat enimmäkseen hupaisat katsella, mutta tänä iltana oli niillä kaikkea muuta kuin niiden tavallinen hyvätuulinen ilme. Kasvot olivat laihat, lujapiirteiset, leuka vankka, nelikulmainen, silmät kirkkaat, teräksenharmaat, ja juuri nyt, kun ne hetken lepäsivät tulisijan yllä olevassa valkeassa kallossa, kuvastui niistä kummallinen hohde. Sitten hän kääntyi silmäilemään karkeatekoista pöytää, jota valaisi matala, peurantalilla täytetty tinalamppu, missä paloi puuvillakankaasta kierretty, kolmelta neljäsosaltaan taliin upotettu sydän. Tämän tilapäisluontoisen lampun himmeässä valossa näkyi kaksi avattua ja tahraista kirjettä, jotka eräs intiaani oli edellisenä päivänä tuonut hänelle Nelson Housesta. Toinen niistä oli sisällöltään lyhyt ja täsmällinen. Se oli päämajasta lähetetty virkakirje, joka määräsi hänet liittymään jonkun Buck Nomenimisen henkilön seuraan Lac Bainissa, sadan mailin päässä pohjoiseen päin.

Mutta toinen kirje oli se, jonka Steele kahdenkymmenennen kerran otti käteensä sen jälkeen kuin se oli saapunut hänelle tänne kolmensadan mailin päähän erämaahan. Siinä oli puolitusinaa naisen käsialalla kirjoitettua sivua, ja siitä lemusi hieno, suloinen hyasintin tuoksu. Tämä tuoksu se häntä vaivasi, se oli vaivannut häntä eilispäivästä lähtien ja se juuri tänä iltana teki hänet rauhattomaksi ja miltei sairaaksi koti-ikävästä. Se palautti hänen mielensä tapahtumiin — päiviin, joista ei vielä niinkään pitkä aika ollut kulunut ja jolloin hän oli ollut osana sitä elämää, josta tämä kirje oli lähtöisin ja jolloin maailma oli näyttänyt niin lupaavalta ja rikkaalta.

Välähdyksen tavoin hän taas näki nuo päivät, jolloin hän, mr Philip Steele, upporikkaan pankkiirin poika, oli ollut eräs suuren kaupungin seuraelämän harvoista suosikeista, jolloin hän avosylin oli otettu vastaan hienoissa klubeissa, jolloin kauniit naiset olivat hänelle jakaneet hymyjään ja jolloin muiden ohella tämäkin hyasintintuoksuinen kirjeen lähettänyt tyttö oli tarjonnut hänelle viekottelevan hurmaavaa sydäntään. Sydäntään? Tai hänen rikkautensako hänestä oli tuntunut viekoittelevalta? Steele naurahti, ja hänen vahvat, valkeat hampaansa välähtivät, kun hän hieman halveksivasti hymyillen jälleen kääntyi tuleen päin.

Kirje yhä kädessään hän istuutui ja ajatteli noita toisia, jotka hän oli tuntenut. Mikä oli tullut Jack Moodysta, hän kyseli mielessään, tästä hänen rehdistä koulutoveristaan, joka koko avaralla, vilpittömällä sydämellään oli rakastanut tätä hyasintti-tyttöä, mutta joka köyhyytensä vuoksi oli jäänyt kaikkea huomiota vaille? Ja missä oli Whittemore, nuori meklari, jonka toiveet olivat haihtuneet yhdessä hänen rahallisen kukistumisensa kanssa; ja Fordney, joka saman tytön takia olisi antanut kymmenen vuotta elämästään — ja puolitusinaa muita, jotka hän saattoi nimetä?

Sydäntään? Steele nauroi hiljaa kohottaessaan kirjeen niin että sen suloinen tuoksu lemahti tuntuvammin. Miten hän olikaan häntä jonkun aikaa hurmannut! Sinä iltana — Hawkinsien tanssiaisissa — hän oli ollut vähällä kokonaan joutua hänen lumoihinsa. Hän sulki silmänsä raolleen, ja halkojen räähdellessä liedellä ja tuulen ulvoessa ulkona hän taas näki hänet sellaisena kuin oli nähnyt hänet tuona iltana — ihastuttavan kauniina; muisti hänen äänensä hurman, hänen tukkansa, hänen silmänsä, jotka polttivat hänen vertaan kuin tulinen viini. Ja tämä kauneus olisi voinut olla hänen, ja se oli vieläkin hänen, jos hän tahtoisi. Sananankin salomailta, muutama rivi vain, jotka hän voisi kirjoittaa tänä yönä —

Steele kohosi äkkinäisellä liikkeellä kumarastaan. Toisen kirjeliuskan toisensa jälkeen hän rutisti kourassaan ja heitti tuleen, kaikki muut paitsi sivun, jossa oli allekirjoitus. Sen hän jätti talteen, tarkasti sitä tuokion — ikäänkuin tytön nimi olisi antanut vastauksen johonkin ongelmaan — ja pani sen syrjään. Vielä muutamaksi hetkeksi jäi hyasintin sulotuoksu kummittelemaan. Kun se oli hävinnyt, niin hän vielä kerran tapaili sitä sieraimillaan, nousi seisomaan heläyttäen naurun, jossa vielä hieman soinahti hänen entinen minänsä, kätki paperin matkalaukkuunsa ja ryhtyi uudelleen täyttämään piippuaan.

Useammin kuin kerran oli Philip Steele sanonut itselleen, että hän oli syntynyt vuosisadan tai parin myöhästyneenä. Hän oli ilmaissut sen muutamille ystävilleen, ja nämä olivat sille nauraneet. Hän oli eräänä iltana hieman aukaissut sydäntään hyasinttikirjeen tytölle, jonka johdosta tämä oli sanonut häntä haaveelliseksi. Sisimmässään hän tiesi olevansa erilainen kuin muut ihmiset, tunsii verenvettoa melkein jo unohtuneisiin sukupolviin, aikoihin, jolloin pelotonta sydäntä ja vakavaa kättä pidettiin miehekkyyden merkkinä suuremmassa määrin kuin rahoja ja arvopapereita ja jolloin romantiikka ja seikkailunhenki eivät vielä olleet ihan kuolleet. Oppikoulussa hän oli suuntautunut insinöörinuralle, koska se näytti henkivän ulkoilmaelämää; ja päätettyään opintonsa hän oli herättänyt kotiväkinsä vihat hautautamalla erään tutkimusretkikunnan mukana kokonaiseksi vuodeksi Keski-Amerikkaan.

Tämä tutkimusretki se täydensi ja viimeisti Philip Steelen olemuksen. Hän palasi sieltä jalosieluisena, selväjärkisenä nuorena miehenä, ruskeana kuin astekilainen ja tuntien vihaa kaupunki- ja sen huvielämää kohtaan, johon hän oli syntynyt, ja yhtä vieraantuneena isänsä miljoonien odotuksesta kuin ei niitä ikinä olisi ollutkaan. Hänellä oli jo itselläänkin joltinenkin omaisuus, mutta vielä tähän asti hän ei ollut löytänyt tilaisuutta käyttääkseen aina kasvavia

tulojaan. Vielä toinen retki, tällä kertaa Brasiliaan, ja sitten hän tuli takaisin — kohdatakseen tämän hyasinttikirjeen tytön. Ja sitten, senjälkeen kuin hän oli murtanut ne pidäkkeet, jotka kahlehtivat Moodya, Fordneyta ja Whitemorea, oli hän jälleen palannut seikkailevaan elämäänsä.

Pohjola häntä viehätti. Lumen, metsien ja lakeuksien rajattomasta autiudesta, Hudsonin lahden ja hurjan kesyttömän Athabascamaan vaiheilta hän löysi niitä muutamia harvoja ihmisiä ja sitä salaperäisyyttä ja romantiikkaa, joka siirsi hänet takaisin ja yhdisti niihin mullanpeittämiin sukupolviin, joista hän oli jäänyt jälkeen. Eräänä päivänä otettiin Reginassa eräs solakka, atleettivartaloinen nuori mies luoteisalueen ratsastavan poliisin palvelukseen. Kuudessa kuukaudessa oli hän tehnyt useita urotekoja ja onnistui saamaan komennuksen peräpohjoilaan, jossa autiossa ja äänettömässä maankolkassa ihmismetsästyksen jännittävä leikki mies miestä vasten oli käynnissä. Eikä kukaan, ei edes hyasinttikirjeen lähettänyt tyttö ollut voinut aavistaa, että mies, joka virallisesti oli »sotilas Phil Steele, N.W.M.P.», oli miljoonamies ja herrasseikkailija.

Kukaan ei siinä määrin kuin Steele itse tajunnut tähän tosiseikkaan sisältyvää huumoria, ja hän purskahti jälleen raikkaaseen nauruun, lisätessään yhden mäntyhalon takkavalkeaan ja ihmetellessään itseksensä, mitä hänen aristokraattiset ystävänsä — ja erittäinkin tuo hyasinttikirjeen lähettänyt tyttö — sanoisivat, jos nyt juuri tällä hetkellä näkisivät hänet ja hänen ympäristönsä. Luodessaan ympärilleen hitaan ja nauravan katseen hän näki tukevat saksalaiset sukat, jotka hän oli ripustanut kuivamaan tulen ääreen, paksun peuranrasvakerroksen peittämät kenkäkulunsa ja höyryävän alusvaateparinsa, jonka hän illallisen jälkeen oli pessyt ja joka oli ripustettu kattoon ja mökin hämärässä valaistuksessa näytti lopen laihalta ja päättömältä mieheltä. Täällä hämärässä näkyi todellakin vain yksi esine selvästi ja valkoisena — hyllyllä tulen yläpuolella oleva pääkallo.

Hän silmäili sitä ja hänen huulensa tiukkenivat ja kasvonsa synkkenivät. Hän ojensi äkkiä kätensä ja tarttui siihen ja katseli sitä tuokion aikaa tulen kirkkaassa kajastuksessa. Sen vasemmalla sivulla, tyhjän silmäkuopan tasalla, korvan yläpuolella oli pienen kananmunan kokoinen reikä.

»Minut on siis määrätty yhtymään Nomeen, mieheen, joka teki tämän«, mutisi hän koetellen sormillaan reiän rosoista reunaa. »Voisin hänet tappaa siitä hyvästä mitä tapahtui Nelson Housessa, m'sieur Janette. Jonakin päivänä — kenties.«

Hän piteli kalloa sormiensa päissä, leukansa tasalla.

»Olenpa minäkin aika Hamlet«, virkahti hän. »Mitä jos heittäisin sinut tuleen, m'sieur Janette. Sinä saatat minut hermostumaan.«

Hän malttoi äkkiä mielensä ja laski kallon pöydälle.

»Ei, minä en polta sinua«, jatkoi hän. »Olen tuonut sinut tänne asti ja vien sinut mukanani Lac Baiiniin. Jonakin aamuna annan sinut Bucky Nomelle aamiaiseksi. Ja sitten, m'sieur — sitten näemme mitä tapahtuman pitää.«

Myöhemmin yöllä hän kirjoitti muutamán sanan paperipalalle ja kiinnitti sen ovensa sisäpuolelle. Jokaiselle, joka hänen poissaollessaan mahdollisesti tuli mökkiin, se antoi seuraavan ilmoituksen ja neuvon:

HUOMAA!

Minä olen jättänyt tämän mökin ja mitä siinä on. Täytä kupusi, mutta älä taskujasi.

S t e e l e. Luoteisalueen ratsupoliisikunta.

II.

KASVOT YÖSSÄ.

Seitsemäntenä päivänä edelläkerrotun myrskyn jälkeen Steele saapui Lac Bainiin Hudson Bay-yhtiön sikäläiselle asemalle, ja Breed, aseman johtaja, uskoi hänelle kaksi tärkeätä uutista sill'aikaa, kuin hän sulatteli itseään ison kamiinin ääressä yhtiön autiotuneessa ja köyhäksi riistetyssä kauppasuojassa. Ensiksikin oli jokin eversti Becker vaimoineen lähtenyt Fort Churchillista Hudsonin lahdelta käydäkseen Lac Bainissa; toiseksi oli Buck Nome viikko siten lähtenyt länteen päin eikä ollut vielä palannut. Breed oli huolissaan, ei Nomen jatkuvasta poissaolosta, vaan noiden kahden toisen odotettavissa olevasta tulosta. Churchillin asemalta saapuneen kirjeen mukaan olivat eversti Becker ja hänen vaimonsa saapuneet viime lastilaivassa Lontoosta, ja eversti oli eräs yhtiön korkea-arvoisia virkailijoita. Hän oli senlisäksi vanha hieno herrasmies. Hänellä ei selvästikään ollut erikoista asiaa Lac Bainiin, mutta oli kaikesta päättäen lomalla ja halusi hieman nähdä todellista erämaanelämää.

Breedin ahavoituneilla kasvoilla oli surkea ilme.

»Mikseivät ne lähettäneet häntä Yorkin haara-asemalle tai Nelson Houseen?» valitti hän Steelelle. »Nelsonissa niillä on höyheniset vuodevaatteet, on kolme naista ja on sivistynyt johtaja, mutta täällä ei ole mitään sellaista — ei edes yhtä naista!»

Steele kohautti olkapäitään Breedin mainitessa nuo kolme Nelsonissa olevaa naista.

»Siellähän on vain kaksi naista nyt«, hän vastasi.
 »Koska muuan Bucky Nome on mennyt sitä kautta, niin eräs heistä on lähtenyt etelään.«

»Olkoon menneeksi, kaksi«, sanoi Breed, joka ei ollut huomannut toisen silmissä käynyttä välähdystä.
 »Mutta täällä nyt kumminkaan ei ole ainoatakaan, Steele, ei edes intiaaninaista — ja tuo likainen cree-mies, Jack, on kokkinamme. Näin hänet, jumala paratkoon, täällä eräänä päivänä sotkevan korpputaikinaakin pesupunkassa, ja niitä samoja korppuja olen syönyt siitä saakka kun väkemme lähti metsälle! Tässä meitä nyt on te ja Nome ja kaksi cree-miestä, yksi sekarotuinen ja minä — eikä ketään muuta ennenkuin vasta keskitalvella, turkiskaupan alkaessa. Siinä sitä ollaan. Miten taivaan nimessä me suoriudumme siitä vanhasta everstinrouva-poloisesta?»

»Onko teillä vuodetta hänen varalleen?»

»Mitä vielä — lavitsa, kova kuin kivi!»

»Entä ruuanpuolta?»

»Kaikki mätää!« ähki johtaja. »Jok'ikinen metsästäjänpahus kahmaisi lähtiessään minkä ilkesi ottaa, ja me olemme puilla paljailla. Pavut, jauhot, luumut, poronliha — kaikki mätää — niin että tunnen kuin sisukseni kääntyisivät nurin joka kerta kuin haistan niitä. Antaisin kuukauden palkkani naulasta silavaa. Katsokaa tätä! Jollei tämä kirje ole 'laatu-tavaraa', niin saatte hakata minut kappaleiksi.«

Breed veti povitaskustaan nelikulmaisen, valkean kirjekuoren, jonka punainen vahasinetti oli rikottu. Kuoresta hän otti kermanvalkean kirjepaperin. Tuskin oli Steele sen nähnyt, kun hän tuns i äkkinäisen väristyksen ruumiissaan. Ennenkuin hän vielä oli ehtinyt lukea ensimmäistä riviä, hän jälleen tuns i tuon kumman sulotuoksun — hyasintintuoksun. Eikä vain tuoksu, vaan paperikin ja herkullisen sievä käsialakin oli sama kuin kirjeessä, jonka hän toista viikkoa sitten oli polttanut. Hän ei edes yrittänytkään tukahduttaa hämmästyksenhuudahdusta. Breed tuijotti häneen, kun hän kohotti silmänsä.

»Perin kummallinen yhteensattuma, Breed«, sanoi

hän tyyntyen. »Voisinpa melkein vanna, että tunnen tämän käsialan, ja kuitenkin on sellainen mahdotonta. Mutta sangen omituista silti. Saanko pitää tämän kirjeen iltaan asti? Veisin sen mökille ja vertaisin —«

»Pitäkää vaikka kokonaan«, keskeytti johtaja. »Toivon, että teillä olisi jotakin mielenkiintoista kerrottavaa illallispöydässä — kello viisi täsmälleen. Olisi siunattua, jos tuntisitte heidät.«

Kymmentä minuuttia myöhemmin Steele oli pienessä mökissä, jossa hän ja Nome asuivat ollessaan Lac Bainissa. Jack, cree-mies, oli virittänyt humisevan tulen pitkään rautapeltikamiiniin, ja Steelen aukaistessa sen sulatusuunimaisen luukun, hulmahti sieltä valovirta illan tihenevään hämääseen. Hän veti tuolin lähelle valoa ja aukaisi uudelleen kirjeen. Hän tutki kirjoitusta rivi riviltä ja sana sanalta, ja huomasi joka hengenvedolla joutuvansa yhä syvemmin sellaisen omituisen, sielullisen kiihtymyksen valtaan, jota hänen oli mahdoton selittää. Kirje kertoi everstin ja mrs Beckerin saapuneen Lontoon laivalla vähän toista kuukautta sitten. Hän muisti tytön kirjeen päivämäärän olleen kuusi viikkoa vanha. Siihen aikaan, jolloin se oli kirjoitettu, olivat eversti Becker ja hänen vaimonsa olleet joko Lontoossa tai Liverpoolissa tai Atlantilla. Miten yhtäläisiltä kirjeet näyttivätkin, käsitti hän, ettei sama henkilö ollut näin ollen voinut kirjoittaa molempia kirjeitä. Hän istui pitkän tuokion silmät puoliummessa ja nautti tulen lämmöstä. Vanha näky palasi. Hän huomasi käyvänsä jonkinlaista alitajuista taistelua sitä vastaan, samalla tavoin kuin ennenkin, monen monta kertaa yrittäessään karkoittaa sitä mielestään. Ja nyt, niinkuin ennenkin, olivat hänen ponnistuksensa turhat. Hän näki hänet taas — ja aina sellaisena kuin oli nähnyt hänet Hawkinsien tanssiaisissa: silmät ja huulet hymyilivät hänelle ja valo kimmelsi ihanasti hänen kullankeltaisessa tukassaan.

Steele kavahti seisomaan ja katsahti kelloaan. Se oli neljännestä vailla viisi. Hän kumartui sulkemaan kamiinin luukkua ja jäi yht'äkkiä siihen, kädet ojossa

ja pää ja hartiat kumarassa. Hänen polvellaan ja loistaen tulenvalossa kuin kultalanka oli naisen hius-suortuva.

Hän nousi hitaasti ja piti suortuvaa itsensä ja valon välissä. Hänen sormensa vapisivat ja hän hengitti kiivaasti. Suortuva oli pudonnut hänen polvelleen kirjeestä — tai kuoresta, ja ihmeellisesti se muistutti h ä n e n suortuviaan!

Johtajan asunnolta päin kuului Breedin sarvitorven mylvinä kutsuen häntä illalliselle. Ennenkuin lähti, keräsi Steele silkinhienon suortuvan vyyhtiin sormensa ympäri ja kätki sen huolellisesti paperiensa ja korttiensa väliin nahkaiseen laukkuunsa. Hänen kasvosensa leimusivat, kun hän tapasi johtajan. Sen illan jälkeen Hawkinsien tanssiaisissa, jolloin hän oli tuntenut kauniin naisen käden kosketuksen, hänen hengityksensä lämmön, hänen tukkansa hivelevän hipaisun huulillaan ja puoleksi jo lumoutuneena oli kumartunut hänen ylitseen, ei naisen ajatus ollut liikuttanut häntä siinä määrin kuin nyt. Hän oli mielissään, että Breed oli niin syventynyt omiin huoliinsa, ettei huomannut hänessä mahdollisesti tapahtunutta muutosta eikä muistanut tehdä kysymyksiä kirjeen suhteen.

»Kuulkaas, tästä voi minulle vielä koitua ero«, sanoi johtaja synkästi. »Lac Bain on tällä kertaa autioin, rapcutunein ja hiljaisin kauppapaikka Athabascan ja Hudsoninlahden välillä. Meillä on peräkkäin ollut kaksi huonoa liikekautta ja kaikki on mennyt päin mäntyä. Eversti Beckerillä on suuri vaikutusvalta yhtiössä. On ihan varma, ja panen veikkaa kymmenen yhtä vastaan, että hän ajattelee uuden miehen olevan täällä tarpeen.«

»Lorua!« huudahti Steele. Hänen kasvoilleen leimahti äkillinen puna, samalla kuin hän tiukasti katsoi Breediin. »Ei muuta kuin sanokaa, miten tahtoisitte minun menevän heitä vastaanottamaan. Asettakaa yksihenkinen vastaanottokomitea. Ennenkuin he ovat täällä voisin vihjaista heille, mitä vaikeuksia Lac Bainilla on ollut kestettävänä kahtena viimekuluneena liike kautena.«

Breedin kasvot kirkastuivat heti.

»Tuo se meidät pelastaisi, Steele. Tahdotteko tehdä sen?»

»Mielihyvällä.«

Philip tunsi kasvojensa yhä kuumenevan kumartuessaan lautasensa yli. »Oletteko varma — että he ovat iäkkäitä?» hän kysyi.

»Kyllä. MacVeigh minulle kirjoitti Churchillista; everstin hän ainakin mainitsi olevan vanhan.«

»Entä hänen vaimonsa?»

»Hermostunut oikkuilija kaiketikin«, murisi Breed ylenkatseellisesti. »Eipä niin pahalta näyttäisikään, jos eversti yksin olisi kyseessä. Mutta vielä vanha nainen — uh! Mikä everstin päähän ei pälkähä, sen hän kyllä hänelle vihjaisee, siitä saatte olla varma.«

Steele muisti äitinsä, joka katseli asioita suurentavan lornetin läpi, ja naurahti hiukan hilpeästi.

»Minä lähden nyt joka tapauksessa heitä vastaan«, lohdutti hän. »Pankaa Jack aamulla auttamaan minua matkaan, Breed. Lähden aamiaisen syötyäni.«

Hän oli hyvillään, kun illallinen vihdoinkin oli päättynyt ja hän taas poltteli mökissään piippuaan. Melkein häpeilevin tuntein hän otti kullankeltaisen suortuvan laukustaan ja piti sitä jälleen tulen valossa silmäinsä edessä.

»Sinä olet hullu, Phil Steele«, vakuutti hän itselleen. »Kerrassaan pölkkypää. Mitä perhanaa eversti Beckerin vaimolla olisi sinun kanssasi tekemistä — vaikka kohta hänellä olisi kullankeltainen tukka ja hän käyttäisi hyasintintuoksuisia kermanvalkoista kirjepaperia? Menköön — hitossa!« ja hän päästi hohtavan suortuvan sormistaan niin että se ilmavirrassa leijuen häipyi jonnekin mökin pimeään kolkkaan.

Oli jo puoliyö kun hän kävi levolle. Heti päivän ensi koitteessa hän oli jalkeilla. Koko päivän hän herkeämättä taivalsi itäänpäin lumikengillä. Kaksi tuntia ennen päivänlaskua hän pystytti ohuen telttansa, kokosi havuja vuoteeksi ja kuivista kuusipuista laati nuotion valtaista kalliota vasten majansa eteen.

Oli vielä valoisa kun hän kääriytyi huopapeitteeseensä ja oikaisi havuille, jalat päin kalliosta heijastuvaa lämpöä. Steelestä tuntui kuin luonnossa olisi vallinnut jokin eriskummainen hiljaisuus, yön tummetessa nuotion yllä; ja sitten kun pimeys oli käärinnyt kaiken piki-mustaan vaippaansa, alkoi hänessä herätä hiipivä kolkkoudentunne. Se oli uutta Steelele, ja hän nousi väristen nuotion paisteeseen. Se oli sama värähtämätön, sama äänettömän autiuden tutkimaton salaperäisyys, joka oli tuonut hänet pohjolaan. Tähän iltaan saakka hän oli sitä rakastanut. Mutta nyt siinä oli jotakin painostavaa, jotakin, joka saattoi hänet terästäämään silmiänsä nähdäkseen kallion ja nuotion taakse ja heristämään korviaan kuullaksensa olemattomia ääniä. Hän tunsi tällä hetkellä kaipaavansa seuraa — ei Breedin, ei miesten joiden kanssa hän metsästi, vaan niitä miehiä ja naisia, jotka hän oli tuntenut ja joiden elämässä hänkin oli näytellyt osaansa — jo kauan, kauan sitten, niinkuin hänestä tuntui. Hän tunsi, istuessaan siinä yhteenliitetyn käsin ja tuijottavin silmin, että hän oikeammin kaipasi naista — naista, jonka silmät ja huulet ja kullanhohteinen tukka väikkyivät hänen mielessään monta kuukautta kestäneen unohduksen jälkeen ja jonka kasvot juuri nyt — nuotion häilähtelevistä liekeistä — hänelle houkuttelevasti hymyilivät — viekotellen häntä, kutsuen häntä tuhansien mailien takaa. Ja jos hän kuulisikin kutsua —

Tämä ajatus saattoi hänet painamaan kyntensä kämmeniinsä, ja hän vaipui makuusijalleen päästään kirouksen, joka kuulosti enemmän hädän ilmaisuksi kuin herjaukseksi. Pikemminkin uupumus kuin unen tarve saattoi hänet ummistamaan silmänsä ja torkkumaan, jonka jälkeen kasvot näyttivät tulevan yhä lähemmäksi ja yhä todellisemmaksi, kunnes ne vihdoin olivat aivan hänen sivullaan ja puhuivat hänelle. Hän kuuli taas saman pehmeän, värähtelevän, tyttömäisen suloisen nauron, joka oli hurmannut hänet Hawkinsien tanssiaisissa, hän kuuli saman etäisen kohun ja äänien sorinan, ja sitten yhden kuuluvan ja

läheisen äänen — se oli Chesbro, joka tietämättään oli häirinnyt heitä ja viime hetkessä hänet pelastanut.

Steele liikahti levottomasti; hetken kuluttua hän käännähti kyynärpäilleen ja katseli tulta kohti. Herätessään hän luuli toistamiseen kuulleensa Chesbron äänen; ja väristys, kova kuin sähköiskun aiheuttama, kutkutti hänen hermojaan, kun hän uudelleen kuuli unessa tajuamansa nauravan äänen, tällä kertaa hiljaisena ja matalana. Hän hypähti hämmästyneenä pystyyn ja tuijotti. Näkikö hän yhä unta? Nuotio paloi kirkkaasti ja hän tiesi, ettei hän vielä ollut todenteolla nukkunutkaan.

Liikahdus — lumen hiljainen narskahdus jalan astuessa, ja hänen ja nuotion väliin ilmestyi hahmo.

Se oli nainen.

Hän tukahdutti esiinpyrkivän huudahduksen ja istui liikkumatta, äänetönnä. Nainen astui askeleen lähemmäksi ja tuijotti teltan pimeään sisustaan. Hän huomasi paksun turkin hopeaisen hohteen tulenvalossa, käden valkeuden sen kevyesti koskettaessa teltan lievettä, ja sitten hän vilahdukselta näki kasvot. Samassa silmänräpäyksessä hän istui jäykkänä kuin olisi pysäyttänyt elämänsä sykinän. Hän tajusi parin tummia silmiä, jotka hymyilivät hänelle veikeästi, kuuli matalan naurahduksen, joka oli tuskin muuta kuin väreilevä kurkkuaäni, ja siinä samassa olivat kasvot kadonneet, jättäen hänet tuijottamaan tyhjään, mustaan paikkaan, jossa ne äsken olivat olleet.

Varoittavalla yskähdyksellä ilmoittaen valveillaolonsa heitti Steele yltänsä peitteen ja hinautui ulos teltan matalasta oviaukosta. Nuotion ääressä oikealla seisoivat mies ja nainen lämmitellen hiilloksen hohotteessa. Hänen ilmestyessään he suoristautuivat kumarastaan.

»Olen pahoillani, kovin pahoillani, mr Steele«, selitti mies astuen nopeasti lähemmäksi. »Pelkäsin, että aiheutamme melua ja herätämme teidät parhaasta unesta. Aioimme leiriytyä tuonne erään kukkulan

suojaan, mutta näimme nuotionne ja tulimme sitä kohti. Olen pahoillani —»

»En mistään hinnasta olisi tahtonut päinvastaista«, keskeytti Steele tarittuen tarjottuun käteen. »Minä, nähkääs, olen matkalla Lac Bainista tavatakseni eversti ja mrs Beckerin, ja —». Hän epäröi tahallaan, ja hänen valkeat hampaansa hohtivat hänen hymyillessään avomielistä hymyään, joka saattoi ihmiset pitämään hänestä heti ensi näkemältä.

»Olette heidät tavannut«, täydensi hänen lauseensa naurava ääni nuotion toiselta puolen. »Voitteko, mr Steele, suoda anteeksi, että katsoin telttanne ja herätin teidät? Mutta jalkanne näyttivät niin kamalan hassunkurisilta, ja vakuutan, että muuta en nähnytkään, vaikka kovasti koetin. Mutta nimenne näin painettuna telttanne liepeeseen.«

Steele tunsu poskiansa kuumottavan, kun hänen katseensa kohtasi kauniit silmät, jotka hohtivat hänelle everstin takaa. Nainen hymyili hänelle. Nuotion lämmössä hän oli työntänyt taakse turkispäähi-neensä, ja hän näki hänen tukkansa olevan samanlaisen kullankeltaisen kuin suortuva, jonka hän oli saanut kirjeessä; ja huomasi, että hänen huulensa ja silmänsä ja poskiensa ruse muistutti ihmeellisesti sitä mistä hän oli uneksinut ja jonka valvenäyt yhdessä hyasintintuoksuisen kirjeen kanssa olivat herättäneet hänessä ahdistavan rauhattomuuden ja koti-ikävän. Hän oli kyllä kuvitellut hänet nuoreksi ja kultatuk-kaiseksi, mutta nämä muut seikat, hänen kasvojensa hymyilevä kauneus, hänen silmänsä houkutteleva syvyys —

»Minä — minä näin unta«, sanoi hän melkein kangertaen. Hän tointui nopeasti. »Näin unta kasvoista, mrs Becker. Tuntuu kummalliselta että näin piti käydä — täällä, tällä tavoin. Kasvot, joista uneksin, ovat tuhannen mailin päässä ja ovat ihmeellisesti teitä muistuttavat.«

Eversti nauroi hänen kääntyessään päin. Hän oli pieni mies, suora kuin tykin piippu ja kasvoiltaan kalpea lukuunottamatta nenää, jonka pakkanen oli

nipistänyt punaiseksi. Parta oli suippo ja lumivalkoinen. Mikäli hänen kasvojaan näki ison turkin ja paksun majavannahkalakin välistä, leikki niillä hilpeä ilme.

»On hauskaa, että se tuottaa teille iloa, Steele«, huusi hän välittömän toverillisesti. »Emme olisi tohtineet tulla leiriinne, jollei Isobel olisi sitä tahtonut. Hän suorastaan vaati sitä, sir. Hän tahtoi nähdä mikä täällä oli ja minkälainen se oli näköjään. No, Isobel rakkaani, oletko tyytyväinen.«

»En todellakaan odottanut löytäväni 'sitä' nukkumasta tähän aikaan päivästä«, sanoi mrs Becker. Hän nauroi katsoen peittelemättä Philipiä kasvoihin, ja niin veitikkamaisen viehkeä oli hänen punaisten huuliensa kaarre ja hänen silmiensä loiste, että Philipin sydän alkoi kiihkeämmin sykkiä ja hänen poskiensa puna tummeni.

»Vasta nyt on kuusi«, sanoi hän kelloansa vilkais-
ten. »Tämä ei kylläkään ole minun tavallinen maata-
menoaikani. Mutta tänä iltana olin väsynyt — vaik-
ken nyt enää«, lisäsi hän nopeasti. »Voisin istua
vaikka aamuun asti — ja jutella. Mehän emme usein
saa nähdä vieraita. Missä toiset ovat?«

»Tuolla taaempana«, vastasi eversti viitaten kädel-
lään pimeään. »Isobel pani heidät olemaan hiljaa pai-
koillaan, koirat ja kaikki, sir, meidän lähtiessämme
yksin tänne. Siellä on intiaaneja, kaksi rekeä ja ton-
ninpainoinen kuorma.«

»Käsketään ne tänne«, sanoi Steele. »Telttanne
mahtuu tähän omani viereen, tämän kallionseinämän
suojaan. Tässä on lämmin kuin uunissa.«

Eversti poistui vähän matkan päähän pimeään ja
huusi jälkeenjääneitä. Philip kääntyi ja huomasi ole-
vansa mrs Beckerin tarkastelun alaisena. Hänen kat-
seensa oli jollakin tavoin arka ja kysyvä, ja nauru oli
kadonnut hänen silmistään. Tuokion hän näytti ole-
van aikeissa sanoa hänelle jotakin, sitten hän otti
kalikan ja alkoi kohennella hiiliä.

»Te olette varmaan väsynyt, mrs Becker«, sanoi
Steele. »Ehdotan että te näin nuotion ääressä heit-

täisitte yltänne paksun takkinne. Niin on teidän mukavampi olla, ja minä tuon huopapeitteen, jolla voitte istua.»

Hän sukelsi telttansa ja palasi sieltä hetkeä myöhemmin tuoden huovan, jonka levitti erään korkean kuusen juureen, noin kuuden jalan päähän nuotiosta. Sen tehtyään hän näki everstin puolison riisuneen takkinsa ja päähineensä ja seisovan hänen edessään solakkana ja tyttömäisenä, ja ihastuttavasti hymyillen ilmaistuaan kiitoksensa laskeutuvan hänelle valmistetulle paikalle. Hän kumartui tuokioksi hänen ylitseen, sulloen paksua turkkia hänen jalkainsa ja polviensa suojaksi, ja samalla hetkellä hän hengitti sitä hänen välikkyvän tukkansa tuuheista kutreista lemahtavaa kukantuoksua, joka jo ennenkin oli liikuttanut häntä sydänsyvyiksi myöten.

Eversti Becker oli palannut ja katseli heitä hymyillen, hänen noustessaan kumarastaan. Hänen silmiensä leikillinen pilke saattoi Steelen tuntemaan, että hänen ajatuksiensa rikollisuus ei ollut jäänyt huomaamatta. Hän oli hyvillään, että intiaanit juuri samalla hetkellä tulivat rekineen, ja mennessään auttaamaan heitä koirien valjaista riisumisessa ja kuormien purkamisessa hän puoliääneen kirosi verensä kuumuutta ja sitä omituista, mieletöntä kiihkoa, joka paloi hänen aivoissaan. Ja hengessään hän kirosi itseään kahta katkerammin palatessaan nuotiolle. Synkästä pimennosta hän näki everstin istuvan kuusen juurella, selkä tyveä vasten, mrs Beckerin ollessa kyyristyneenä hänen viereensä, nojaten poskeaan hänen olkapäähänsä ja puhellen ja nauraen hänelle. Vielä kun hän tuokion epäröi, peläten tunkeutua näyttämölle, näki hän everstin alentavan harmaapartaiset kasvonsa ja suutelevan häntä; ja se viihtymys ja onni, joka näistä kaksista kasvoista tulenvalossa hohti, herätti Philip Steelen tuntemaan, että hän katseli näkyä, joka ainaiseksi oli pirstonut sen toisen naisen hahmon, joka hänen sielussaan väikkyi. Sen sijalle oli tullut tämä rakkauden kuva — rakkauden sellaisen, josta hän oli uneksunut, jota hän oli

toivonut ja jonka hän vihdoinkin oli löytänyt — vaikei itselleen — salojen sydämessä.

Sitten hän näki jotakin lapsellisen suloista ja puhdasta kasvoissa, joiden hymyily toivotti hänet tervetulleeksi, hänen lähestyessään narskuvassa lumessa; ja everstinkin kasvoista kuvastui jotakin, joka karkoittihe ja tarttui hänen sydämensä syvyyksiin, sen kieliin ja täytti hänet hehkulla, joka oli hänelle uutta ja outoa ja melkein samanlaista kuin näiden kahden onni. Se karkoitti hänestä sen kaihoisan tunteen, joka äsken oli häntä painostanut, ja kun everstin puoliso vihdoin, heidän pitkän aikaa keskusteltuaan nuotion ääressä, unisesti kohotti kauniin päänsä ja arveli käyvänsä levolle, hän nauroi pelkästä ilosta sille nyrpeälle hellyydelle, jolla hän hieroi kirsikanpunaista poskeaan yläpuolellaan oleviin harmahtaviin kasvoihin, ja everstin silmien lempeälle hohteelle hänen puolittain kantaessaan hänet telttaan.

Philip oli pitkän aikaa valveilla kietouduttuaan peitteeseensä ja ihmetteli sitä kummallista seikkaa, joka hänelle oli sattunut. Hän en tukkansa hän oli nähnyt hohtavan tänä yönä vanhan kuusen juurella, loistavana ja pehmeänä ja samanlaisissa yksinkertaisen kauniissa kiharoissa, kuin hän viimeksi oli nähnyt sen tuona iltana, jolloin Chesbro oli sattunut häiritsemään heidän yhdessäolooaan siellä tanssiaisissa. Hänen oli varsin helppo kuvitella, että nämä olivat juuri hänen kasvonsa, joiden kauneuteen liittyi vielä sielu, sydän ja rakkaus. Nyt hän selvemmin kuin milloinkaan ennen käsitti, mitä hän tähän asti oli ollut vailla, ja siunasi Chesbron tökeryyttä ja nukahti nähdessä unta näistä uusista kasvoista, mutta heräsi muutamien tunteiden kuluttua siihen epämiellyttävään todellisuuteen, että hänen näkynsä olivatkin olleet vain harhaa ja että tämä nainen oli eversti Beckerin vaimo.

III.

MUUAN KEIMAILU JA PÄÄKALLO.

Päivä alkoi kallistua iltaan, kun he saapuivat Lac Baigniin, ja Philip kiirehti mökkiinsä niin pian kuin oli saattanut everstin vaimoineen Breedin luo. Ovella hän kohtasi Buck Nomen. Siitä oli jo kuukausi kun miehet olivat Nelson Housessa viimeksi toisensa nähneet, ja Steelen tervehdys, hänen tavanomaisesti puristaessaan virkaveljensä kättä, oli jokseenkin kuivakiskoinen.

»Ajattelin tässä juuri sinua ja heitä«, sanoi Nome. Miltä tuntui kyydittää vanhan everstin paleltunutta muijaa tai toisin sanoen paleltuneen everstin vanhaa vaimoa?»

Steelen jokainen hermo pingottui hänen kuullessaan toisen äänestä kuvastuvan pilkallisuuden. Hän pyörähti Nomen eteen, joka oli kääntynyt kyljin. »Muista — sinä ryhdyit Nelsonissa juuri samanlaiseen 'hommaan' kuin tämä«, sanoi hän. »Oletko jo unohtanut mitä tapahtui — sen jälkeen?»

»Älä siitä äksyile, mies hyvä«, vastasi Nome ärsyttävästi nauraen. »Kaikki on luvallista sodassa ja rakkaudessa. Se oli rakkautta silloin, ja juuri siitä annan kunniasananani.«

Hänen naurussaan oli jotakin, joka pani Steelen huulet tiukkenemaan hänen astuessaan mökkiin. Hän oli jo monta kertaa ennenkin kuullut Nomen pilkallisesti hohottavan jotakin naista mainittaessa. Tämä, jos mikään, saattoi hänet vihaamaan miestä. Nomen ulkomuoto oli komea; hän oli epäilemättä kaunein iäriestuvuallan palveluksessa oleva mies Winnipeg'in

pohjoispuolella; ja yhtäpaljon kuin miehet, jotka hänet tunsivat, halveksivat häntä, yhtäpaljon naiset häntä ihailivat ja rakastivat — kunnes tuolloin tällöin, vaikka liian myöhään, huomasivat, että hän siveellisesti oli aivan mätä. Niin oli tapahtunut Nelson Housessa, ja Philip paloi halusta nitistää Nomen hengiltä hänen vetäessään esiin tuon murhenäytelmän. Ja mitä tulisi tapahtumaan — nyt? Tuo ajatus iski hänen mieleensä kuin kylmä vesiryöppy, mutta hetken kuluttua hänen valkeat hampaansa taas välkkyivät. Hän hymyili nähdessään mielikuvituksessaan sen rakauden ja sulon, joka oli hohtanut everstin puolison kasvoilla. Hän veti hiljaa itsekseen naureskellen lavitsansa alta erään mytyn, mutta hänen naureskelunsa oli kaikkea muuta kuin leikillistä. Mytystä hän otti tuohisen käärön ja siitä pääkallon, jonka hän oli tuonut etelästä. Hän katsahti ympärilleen hämärässä mökissä, ja hänen hiljaisessa naurussaan värähti kiihtymys. Kattohirsistä riippui iso, tinaisella heijastimella varustettu öljylamppu, ja siihen hän ripusti kallon.

»Sinä olet koko sievä koriste, m'sieur Janette«, huudahti hän astuen etemmäksi ja silmäillen valkoista esinettä, joka lankansa päässä riippuen hymyili ja nyökkäsi hänelle. »Mon Dieu, Bucky Nomen täytyy olla sokea, jollei hän lampun sytytettyään sinua tunne, vaikka oletkin kuollut!«

Hän sytytti pienemmän lampun, ajoi partansa ja muutti vaatteensa. Oli jo pimeä, kun hän oli valmis illalliselle, mutta Nome oli vielä poissa. Hän odotti vielä neljännestunnin, sitten hän pani lakin päähänsä ja takin ylleen ja sytytti isomman lampun. Ovella hän kääntyi katsomaan taakseen. Pääkallon ontelot silmäkuopat tuijottivat häneen. Hän saattoi paikaltaan nähdä korvan yläpuolella olevan rosoisen reiän.

»Nyt on sinulla valtiit tänä iltana, m'sieur Janette«, huudahti hän sille hiljaa, poistui tuvasta ja sulki oven.

Hänen tullessaan johtajan isoon asuinhuoneeseen istuivat toiset siellä roihuvan takkatulen ääressä,

Yksi ainoa katse riitti hänelle selittämään, miksi Nome ei ollut palannut mökkiin. Breed ja eversti olivat sikaaria poltellen kumartuneina tarkastamaan suunnattoman suurta, repaleista tilikirjaa, jonka johtaja oli aukaissut levälleen pienelle pöydälle, ja kumpikin oli syventynyt siihen. Mrs Beckerin kasvot olivat tuleen päin, ja hänen vieressään istui Nome, häneen päin nojaten ja puhuen niin matalalla äänellä, että se Steeleille kuulosti muminalta. Michen kasvot punottivat ja hänen silmissään paloi sama vanha hehku, joka aina oli herättänyt Philipissä vihaa.

Naisen kääntyessä häntä tervehtimään tunsí Steele tuskallisen tunteen kouraisevan rintaansa. Naisenkin kasvot punottivat, ja niiden väri tummeni, kun hän kumarsi hänelle ja liittyi kahteen pöydän ääressä olevaan mieheen. Eversti puristi hänen kättään ja Philip huomasi hänen kerran tai kahdesti rauhattomasti vilkaisevan tulen ääressä istuvan parin puoleen ja niinä hetkinä kun Mrs Becker ja Nome hiljaa naurivat, kiinnittävän vähemmän huomiota numerosarekkeihin, joita Breed hänelle osoitti. Heidän lähtiessään illallispöytään tunsí Philip verensä kiehuvan, kun Nome tarjosi käsivartensa Mrs Beckerille, joka otti sen vastaan heittäen everstiin nopean, nauravan katseen. Vanhan michen kalpeat kasvot olivat liikukumattomat, ja Philipin kynnet painuivat kämmeniin. Pöydässä oli Nomen huomaavaisuus Mrs Beckeriä kohtaan vielä silmiinpistävämpi. Kerran, ollen auttavinaan häntä pääsemään käsiksi crääseen ruokalapin, hän kuiskasi hänelle jotakin, joka saattoi hänen poskensa hulmahtamaan entistä punaisemmiksi, ja kun hän sitten katsahli everstiin, tuijotti tämä häneen ankaran paheksuvasti. Julkeata! Oliko Nome hullu? Oliko nainen —

Steele ei ajatellut loppuun. Hänen silmänsä kohetasivat everstinrouvan katseen yli pöydän. Hän näki hänen nopeasti vetäisevän henkeään; ja vielä hänen katsoessaan oli puna kadonnut hänen kasvoiltaan ja everstinrouva nousi paikaltaan, katse yhä kiinnitettyinä häneen,

»Minä — minä voin pahoin«, sanoi hän. »Suoteko minulle anteeksi?«

Nome oli heti hänen vieressään, mutta hän kääntyi nopeasti pois päin, everstiin, joka oli noussut tuoliltaan.

»Saata minut huoneeseeni, ole hyvä«, pyysi hän. »Sitten — sitten voit tulla takaisin.«

Vielä kerran hän käänsi kasvonsa Steelen puoleen. Nyt oli niissä kalpeus, joka saattoi hänet säikähtämään. Hän seisoi hetken yksin, Breedin ja Nomen lähdettyä pöydästä. Hän kuulosti ja kuuli, että toinen ovi aukaistiin ja suljettiin. Sitten kuului askeleita ja Nome ilmestyi takaisin.

»Kas siinä vasta kaunotar!« huudahti hän. »Kuules, Steele —«

Hänen kumppaninsa silmissä oli jotakin, joka saattoi hänet keskeyttämään lauseensa. Steelen poskilla paloi kaksi punaista täplää, kun hän lähestyi ja kävi kiinni hänen käsivarteensa.

»Tosi on, hän on kaunis — hyvin kaunis«, sanoi hän hiljaa ja hänen sormensa puristivat tiukasti Nomen käsivartta. »Pane hattu päähäsi ja takki selkääsi, Nome. Tahdon sinun tulevan mökille.«

Ovi heidän takanaan aukeni ja sulkeutui toistamiseen, ja Steele törmäsi kumppaninsa ohi Breedin vastaan.

»Buckilla ja minulla on pientä tehtävää mökisämme«, selitti hän. Kun he — kun eversti palaa, niin pyydän teitä sanomaan hänelle, että me hetken kulluttua palaamme polttamaan illallispiippua. Ja vickää terveisemme — hänelle.« Huulet pienessä ivanhymyssä hän palasi Nomen luo, joka tuijotti häneen tiukasti, ja sitten he peräkkäin, Nome etunenässä, menivät ulos ovesta.

»No, mitä pirua tämä nyt tarkoittaa?« tiukkasi Nome, kun he olivat ulkona. »Jos sinulla on jotakin mielessäsi, Steele —«

»Minulla on«, keskeytti Steele, »ja aikomukseni on puhua suuni puhtaaksi. Kaunisko? Hän on ihana kuin enkeli, Buck — tämä everstinrouva tarkoitan. Ja

sinä —» Hän nauroi karheasti. »Sinä olet aina vaan sama onnenpoika, Buck. Kuvittelit, että hän on nyt jo melkein rakastunut sinuun. Ikävä, että hänelle sattui tuo pahoinvointi juuri tuolla psykologisella hetkellä, kuten tapasi on sanoa. Mikähän siinä mahtoi olla syynä?»

»Enpä tiedä«, mörisi Nome, tajuten toisen äänessä jotakin, mikä pimeyden vuoksi ei näkynyt hänen kasvoiltaan.

»Eihän tietenkään«, vastasi Steele. »Sentähden juuri saatan sinua mökkiin. Aion suoraan sanoen kertoa sinulle mitä tapahtui, kun mrs Beckerin yllätti pahoinvointi ja hän hiukan kalpeni, jos huomasit katsoa tarkkaan. Hauska kepponen, aika hauska kepponen, ja tiedän, että tulet antamaan sille täyden arvon.«

Hän jättäytyi askeleen verran taakse heidän saavuttuaan lähelle mökkiä, ja Nome meni edeltä sisään. Philip käänsi hyvin tyynesti selkensä ja salpasi oven. Sitten hän heitti takin yllään ja osoitti lampun alla riippuvaa kalloa.

»Sallinet minun esittää vanhan ystäväni — m'sieur Janetten Nelson Housesta.«

Nyrkit pystyssä, kiroten ja silmät liekehtien hyppähti Nome kumppaniansa kohden — mutta joutuikin katsomaan kiiltävään revolverinsuuhun, jonka takana Steelen kylmät, harmaat silmät säihkyivät pahaenteisesti.

»Käy istumaan, Nome — suoraan tuonne, murhaamasi miehen alle!« komensi hän. »Käy istumaan taikka jumaliste lasken kuulan otsaasi! Kas niin — ja minä istun tässä, tällä tavoin, niin että tuo roiston-sydämesi on ilman muuta maalitaulunani. Tänä iltana siis on m'sieur Janetten vuoro«, jatkoi hän nojaten pientä pöytää vasten, punaisten pilkkujen käydessä yhä helakammaksi hänen kasvoillaan ja Nomen lyyhistellessä hänen revolveriaan peläten. »M'sieur Janetten — ja everstin; vaikka enemmän kuitenkin Ja-

Mrs Beckeriä en nyt paljoakaan ajattele — juuri nyt nimittäin.»

Steele hengitti nopeasti huohottaen ja kuulosti melkein kuin hän olisi ärissyt vihasta.

»Se oli vale!» läähätti Nome raskaasti, kasvot tuhkanharmaina. »Sinä valehtelet sanoessasi, että minä tapoin — Janetten.»

Steelen revolveria pitelevän käden sormet nykähtivät.

»Ah, miten halusta sinut tappaisin!» hän huohotti. »Sinä viettelit hänen vaimonsa, Nome, mursit hänen sydämensä — ja sitten hän surmasi itsensä. Päämajaan lähetit tiedon, että kuolema oli ollut tapaturmainen. Valehtelit. Sinä hänet tapoit — viettelemällä hänen vaimonsa. Minä otin hänen pääkallonsa talteen ajatellen tarvitsevani sitä todisteeksi sinua vastaan, koska se osoittaa, ettei hän ole kuollut kiväärin- vaan pistoolinlaukauksesta. Eikä tämä ole ensimmäinen mies, jonka sinä olet syössyt helvettiin, Nome, eikä ensimmäinen nainenkaan. Mutta mrs Becker ei tule olemaan sitä seuraava!»

Nome raotti huuliaan puhuakseen, mutta Steele sysäsi revolverin melkein hänen kasvoihinsa kiinni.

»Vaiti!» huusi hän. »Jos aukaiset likaisen kitasi, niin minun käy vaikeaksi olla ampumatta sinua siihen paikkaan! Etkö tiedä mitä tänä iltana tapahtui? Etkö tiedä, että mrs Becker unohti asemansa, mutta muisti sen taas viime hetkessä, ja että olet puristanut pisan verä everstin sydäimestä, niinkuin tämän sydäimestä puristit kaiken?» Hän ojensi kätensä ja nykäisi poikki kalloa kannattavan langan ja käänsi kallon luukasvot Nomea päin. »Katso tätä, roistol! Tässä on mies, jonka murhasit, ja saman tekisit everstille, jos voisit. Tämä on Janette!»

Hänen äänensä vaipui sihiseväksi kuiskaukseksi, samalla kun hän työnsi kalloa hitaasti yli pöydän, niin lähelle, että äkillinen liikahdus olisi sen voinut panna menemään päin toisen rintaa.

»Olemme nyt tuumineet tätä asiaa yhdessä, Buck m'sieur Janette ja minä.» istui hän ja tuijotti

siihen päätökseen, että minä en sinua tapa, mutta että sinä et enää kuulu poliisin palvelukseen. Ymmärrätkö?»

»Aiot siis — karkoittaa minut —« Nomen toinen käsi oli hipunut hänen sivulleen, ja Steelen tähtäävä käsivarsi jännittyi.

»Kädet pöydälle, Bucky! Noin, se on parasta«, sanoi hän hiljaa nauraen.

»Aivan niin, karkoittaa me sinut aiomme. Saat ottaa vähän kampsuja mukaasi ja painua kiireenvilkkaa tiehesi. Neuvon sinua suoraapäättä menemään päämajaan ja ottamaan eron palveluksesta. MacGregor tuntee sinut vallan mainiosti, Bucky, ja on vähän perillä tepposistasi, vaikkei koko ansioluettelosi hänelle olekaan kuin avattu kirja. Luulen, ettei hän pane mitään esteitä eroamisesi, vaikkei sitoumusaikasi olekaan vielä päättynyt. Kunnottomuus näet kyllä kelpaa syyksi. Mutta jos johtajalla vielä sinusta niin suuret ajatukset on, ettei hän mielellään sinua päästä menemään, niin m'sieur Janetten ja minun on sitten kerrottava koko juttu päämajassa, ja rehevästi sen kerrommekin, siitä saat olla varma, ja naiset ja Nelson Housen väki tulee vannomaan sen todeksi. Sinulla on kaikki hyvän henkipaton ominaisuudet, Bucky«, hän hymyili pilkallisesti, »ja jos seuraat luonnollisia taipumuksiasi, niin olet pian saapa vanhoja hyviä ystäviäsi seuraksesi. Parempi sinun kuitenkin olisi yrittää elää ihmisten lailla. M'sieur Janette suo sinulle tämän tilaisuuden, ja sinun on paras käyttää sitä hyväksesi ajoissa. Niin että ala liikua, Bucky. Kaikki mitä tarvitset on huopapeite ja vähän suuhunpantavaa.«

»Steele, tottako sinä tarkoitat? Hyvä Jumala —« Nomen oli kohottautunut puoleksi. »Ethän kail«

Philip otti vapaalla kädellään kellonsa esiin.

»Tarkoitan, että jollet viidentoista minuutin kulluttua ole lähtenyt, niin marssitan sinut Breedin ja everstin eteen ja kerron heille tarinan m'sieur Janettesta ja pidätän sinut täällä kunnes saan lähempiä

määräyksiä päämajasta», sanoi hän nopeasti. »Kumman valitset, Nome?»

Nome nousi hitaasti jaloilleen kuin iskun pökeryttämänä, ja sanaakaan puhumatta keräsi laukuunsa pitkälle matkalleen tarvitsemansa tavarat. Ovella hän vielä aukaistessaan sen käännähti Steeleen päin, joka yhä piti revolveria kädessään.

»Muista, Buck«, varoitti Philip hiljaisella äänellä, »tässä on kaikessa vain sinun oma ja virkakunnan etu kyseessä.«

Pelko oli kadonnut Nomen kasvoilta, ja niillä leimusii niin kiihkeä viha, että hänen hampaansa välkyivät kuin ärisevän pedon torahampaat.

»Piru sinut periköön«, sanoi hän, »sinut ja poliisikunnan; ja muista, Philip Steele, muista, että jonakin päivänä vielä tapaamme.«

»Jonakin päivänä«, nauroi Philip. »Hyvästi vain, Bucky Nome — karkuri!«

Ovi sulkeutui.

»No niin, m'sieur Janette, nyt on meidän vuoromme«, huusi Steele hymyillen hupaisesti kallolle ja täyttäen piippunsa. »Nyt on meidän vuoromme.«

Hän naurahti ja tuprutti sitten äänettömänä jonkun aikaa sankkoja savupilviä.

»Paras päivätyö, minkä eläissäni olen suorittanut«, jatkoi hän yhä kalloa silmäillen. »Paras, ja se olisi loppuunsuoritettu, m'sieur, jos voisin sinut lähettää naiselle, joka myötävaikutti kuolemaasi.«

Hän vaikenä ja hänen silmänsä välähtivät. »Hitto soikoon!« huudahti hän. Piippu sammui; ja pitkän tuokion hän tuijotti liikkumattomin kasvoin kalloon, ikäänkuin se olisi puhunut hänelle ja sen ääni olisi jähmetyttänyt hänet kuvapatsaaksi. Sitten hän viskasi piippunsa pöydälle, keräsi varusteensa ja sitoi ne myttyyn. Tämän jälkeen hän palasi pöydän luo kädessään pieni paperipinkka ja lyijykynä ja istuutui. Hänen kasvonsa olivat kumman kalpeat, kun hän otti kallon käteensä.

»Minä teen sen, teen kuin teenkin!« huohotti hän. »M'sieur, nainen sinut tappoi — nainen yhtä hyvin

kuin Bucky Nomekin. Sinä et silloin voinut hänelle mitään, mutta nyt voit. Aion lähettää sinut hänelle, m'sieur. Sinä olet kaamea läksy ja minä olen peto; mutta saarnasi on voimallinen, ja luulen, että sinä — mahdollisesti — voit tehdä hänelle hyvää. Kerron hänelle tarinasi, veikkoseni, ja tarinan siitä naisesta, joka teki sinusta noin sievän, valkean ja puhtaan. Ehkä hän ottaa siitä oppia, m'sieur. Vai mitä? Ehkäpä!»

Hän kirjoitti kauan aikaa; sitten hän sinetöi kirjeen ja pani sen yhdessä kallon kanssa pieneen laatikkoon, jonka köytti k a b i c h e-punoksella. Laatikon kanteen hän kiinnitti Breedille osoitetun paperilapun, jossa hän ilmoitti, että hän ja Bucky olivat huomanneet välttämättömäksi vielä samana iltana lähteä länteen. Hän alleviivasi silmiinpistävästi rivit, joissa hän kehoitti johtajaa pitämään huolta, että laatikko tulisi mrs Beckerin käsiin ja että, jos hän antoi arvoa poliisilaitoksen kunnialle ja ystäväyydelle, erittäinkin mitä tuli Philip Steeleen, asia pidettäisiin tiystin salassa everstiltä.

Kello oli kahdeksan, kun hän mytty selässä painui iltapimeässä taipaleelle. Hän murahteli tyytyväisesti huomalessaan, että pyrytti, sillä muuten olisi hänen ja Nomen jäljet nähty. Sakenevan pimeyden läpi tuikki toimitsijan asunnolla kaksi kolme valoa kuin etäiset tähdet. Eräs niistä oli muita kirkkaampi, ja hän tiesi sen hohtavan huoneista, jotka Breed oli laittanut kuntoon everstille ja hänen vaimolleen. Philipin pysähtyessä hetkeksi, vaistomaisen lumon vetäessä hänen katseensa tuohon ikkunaan, kasvoi valo selvemmäksi ja kirkkaammaksi, ja hän kuvitteli näkevänsä kasvot, jotka kurkistivat yöhön — hänen mökkiään kohti. Samassa hän tunsu ne naisen kasvoiksi. Sitten näkyi eräs ovi aukenevan ja muuan hahmo kiiruhti ulos. Hän asteli takaisin mökkiinsä pimentoon ja jäi odottamaan. Tuliija oli eversti. Tämä koputti kolme kertaa lujasti mökin ovelle.

»Tahtoisinpa mennä hänen luokseen ja puristaa hänen kättään«, mumisi Steele. »Tahtoisin hänelle

sanoa, ettei hän ole ainoa mies, jonka ihanne on särkynyt, ja että mrs Ben vähäinen keimailu on vielä pientä — siihen nähden mitä olisi saattanut tapahtua.»

Mutta sitä hän ei tehnyt, vaan vetäytyi hiljaa pois ja lähti vaeltamaan kapeata polkua, joka häipyi lännen synkkiin metsiin.

IV.

SILKKIHUIVI.

Yksinäisyys, painostavampi kuin hän milloinkaan oli kokenut — kaipaus, joka oli miltei tuskallinen, ahdisti Philipin mieltä Lac Bainin jäätyä hänen taakseen. Puolimailia kuljettuaan hän pysähtyi tiheän kuusen suojaan ja kuunteli etäistä koiranhaukuntaa. Oliko hän sittenkään tehnyt oikein? Hän naurahti, ja hänen kätensä puristuivat nyrkkiin, kun hän ajatteli Bucky Nomea. Häneen nähden hän oli menetellyt oikein. Mutta pääkallo — ja mrs Becker — oliko hän siinä tehnyt oikein? Hänen mieleensä välähti pimeässä kuva, tulen ääressä oleva ryhmä — mrs Becker ja eversti. Naisen kultakutrinen pää lepää miehen olkapäätä vasten ja hänen suloisista sinisilmistään kuvastuu rajaton, totinen ja ihana naisellisuus hänen katsoessaan ylös harmaihin kasvoihin. Tämä näky vaihtui toiseen, näyttämönä oli takkavalkean valaisema toimitsijan huone. Hän näki naisen punehtuneet kasvot, tämän kuunnelleessa Bucky Nomen matalaa ääntä; hän näki taas tuollaisen ikäänkuin myöntävän, pehmeän kiillon hänen silmissään — ja harmaan kalpeuden everstin kasvoilla hänen katsoessaan kuhertelua. Oli, oli hän tehnyt oikein. Nainen oli ajoissa malttanut mielensä, mutta tapaus oli kuitenkin ollut hänelle ja everstille hiukan masentava. Hän ei enää ollut hänen ihanteensa — se ihanne, joka aina oli elänyt hänen toiveissaan, jota hän aina oli etsinyt, mutta ei milloinkaan löytänyt; ja hän sanoi itselleen, ettei hän ollut sen parempi kuin hyasinttikirjeen tyttököän, jonka viehkeässä kauneudessa ja enkelinsilmissä oli piilnyt tuo petollisuus, joka niin monen miehen elämän on tuhonnut. M'sieur Janetten kiiltävä, valkea pääkallo ja tarina siitä, kuinka ja miksi m'sieur Janette oli kuollut, ei tulisi olemaan hänelle liian ankara rangaistus.

Hän lähti uudelleen matkaan ja koetti keskittää ajatuksensa muihin asioihin. Seitsemän tai kahdek-

san mailin päässä lounaassa oli Jacques Pierrotin, sekarotuisen miehen, mökki. Tämä omisti reen ja koiravaljakon. Pierrotin hän palkkaisi kumppanikseen. Sitten hän palaisi Nelson Houseen ja lähettäisi ilmoituksen Bucky Nomen karkaamisesta, koska hän tämän samaisen herrasmiehen viimeisten puheiden nojalla hyvin tiesi, ettei hän laillisessa järjestyksessä tulisi eroamaan luoteisalueen ratsupoliisilaitoksesta. Ja sitten — Hän kohautti olkapäitään ajatellessaan niitä neljäätoista kuukautta, jotka vielä olivat jäljellä hänen palvelusajastaan. Tähän asti oli aika kulunut hyvin, seikkailut eivät hetkeksikään olleet antaneet sijaa yksitoikkoisuudelle. Mielenkiihko, toiminta ja taistelu epätasaisia vastustajia vastaan olivat olleet hänelle elinehto, ja hän kamppaili vapautuakseen muutoksesta, joka oli hänessä tapahtunut hänen aukaistuaan mrs Beckerin hyasintintuoksuisen kirjeen. »Sinä olet tyhmyri«, hän vakuutti itselleen. »Samanlainen tyhmyri kuin Bucky Nome. Hyvä Jumala — sinä, Phil Steele — sinä pois suunniltasi naineen naisen takia!«

Oli lähes puoliyö, kun hän saapui Pierrotin mökille, mutta siellä näkyi vielä valoa. Philip potkaisi jalastaan lumikengät ja koputti ovelle. Pierrot aukaisi sen siinä samassa, astahti takaperin ja tuijotti valkeaan hahmoon, joka ilmestyi myrskystä.

»M o n D i e u — et — mr Philip!«

Philip ojensi kätensä Jacquesille ja heitti nopean silmäyksen ympärilleen. Mökissä oli tapahtunut muutoksia hänen viime käyntinsä jälkeen. Pierrotin toinen käsi riippui kaulasta siteessä, hänen kasvonsa olivat laihtuneet ja kalpeat ja hänen tummat silmänsä vaipuneet ja kiillottomat. Pieni, korpien kätöksessä oleva koti tuntui autiolta ja rappeutuneelta, ja Philip ihmetteli itsekseen, minne Pierrotin punaposkinen, mustatukkainen vaimo ja hänen puolitusinaa käsitävä lapsilaumansa olivat joutuneet.

»M o n D i e u — te — mr Philip,« huusi Pierrot toistamiseen ja hänen kasvonsa kirkastuivat. »Tulitte myöhään. Oletteko nälissänne?«

»Olen jo illastanut«, vastasi Philip. »Tulin juuri Lac Bainista. Mutta mitä on tapahtunut, veliseni?« Hän osoitti Pierrotin kättä ja katsoi kysyvästi ympärilleen.

»Niin — Iowla — vaimoni — hän on Churchillissa«, vaikerteli Jacques. »Samaten lapset. Mitä? Ettekö ole siitä kuulleet Lac Bainissa? Iowla on sairas — kovin sairas — hänessä on jokin kummallinen vika — uh, jonka korjaamiseen on tarvittu veistä, mr Philip. Ja niin minä vein hänet Churchillin lääkäriin ja tämä ryhtyi parantamaan häntä ja nyt hän jo on toipumassa ja palaa pian kotiin. Lapset hän pitää luonaan. Niitä katsellessaan hän sanoo olevansa ajatuksissaan Jacquesin luona pyyntimatkoilla. Ohoh — yksinäistä on — helkkarin yksinäistä, ja siitä on huomenna kuitenkin vasta kaksi viikkoa, kun Iowlani viimeksi näin.«

»Olitteko yhdessä hänen kanssaan Fort Churchillissa?« kysyi Philip ottaen selästään kantamuksen ja riisuen takkinsa.

»O u i, m'sieur«, sanoi Pierrot, erehtyen puhumaan ranskaa. »Olen siellä ollut marraskuusta lähtien. Mitä kummaa? Ettekö ole siitä kuullut Lac Bainissa?«

»En, en ole kuullut. Mutta minä olinkin siellä vain muutamia tunteja, Jacques. Kuulkaapas.« Hän veti piippunsa esiin ja alkoi täyttää sitä selkä päin kaminaa. »Näittekö eräitä ihmisiä — muukalaisia — Fort Churchillissa? He saapuivat Lontoosta, ja heidän parissaan oli muuan nainen — «

Pierrotin kasvot vilkastuivat äkkiä.

»Ahaa — se enkeli!« huudahti hän. »Se enkeli, niinkuin Iowlani häntä nimitti, m'sieur. Katsokaat!« Hän näytti siteissä olevaa kättään. »Kerran eräänä päivänä tuo b ê t e — tuo intiaanikoirani — teki tämän, ja kun minä verta vuotavana kimmahdin pystyyn lumihangesta yhtiön kauppapuodin edessä, niin näin hänen seisovan siellä kaubusta kalpeana. Samassa hän juoksi luokseni, repäisi jotakin kaulastaan ja kietoi sen käteni ympärille. Sitten hän saattoi mi-

nut asuntooni ja tuli joka päivä katsomaan Iowlaa ja palmikoi hänen tukkansa. Ja hän pesi Jeanin ja Mabelleen. Hän nauroi ja lauloi ja viihdytteli pikku vauvaa, ja Iowlakin nauroi ja lauloi; hän päästi auki Iowlan tukan, joka on niin pitkä että se ulottuu polviin, ja kampasi ja laittoi sen merkillisellä tavalla ja sanoi, että hän antaisi vaikka mitä jos voisi itse saada sellaisen tukan. Mutta Iowla nauroi sellaiselle, sillä hänenkin tukkansa oli kuin enkelin — kuin tuli ja auringonpaiste; ja Iowla päästi sen auki, se välkkyi punaisena ja kultana, ja hän puolestaan kampasi sen cree-kansan malliin. Ja väliin toi nainen miehensä mukanaan; mies nauroi ja leikki tenavieni kanssa ja sanoi lääkärin olevan hänelle tutun ja ettei koko hoito maksaisi mitään. Ah — kyllä hän oli ihana enkeli! Ja tämän — tämän hän kiatoi käteni ympärille.»

Pierrot meni reipastuneena kirstun luo, joka oli lyöty seinään kiinni, ja laski hetkeä myöhemmin Philipin käteen pitkän, valkean silkkihuivin. Hän tunsii jälleen suloisen, hienon hyasintintuoksun, ja yht'äkkiä hän hiljaa huudahtaen vei huivin yhdessä kasassa kasvoilleen. Hänestä tuntui, kuin juuri naisen itsensä sulous olisi sillä hetkellä ollut hänen luonaan ja saatannut hänet vihdoinkin tunnustamaan totuuden — asian, jota vastaan hän oli käynyt niin kiivasta taistelua noina muutamina tunteina Lac Bainissa. Ja tietö, että hän oli hävinnyt omalle itselleen ja että hän lähtemällä Lac Bainista erkani kaikesta, mitä maailma hänelle tarjosi naisen ja rakkauden muodossa, nosti jälleen hänen rinnastaan katkonaisen, tukahtuneen huudon.

Ken hän otti huivin kasvoiltaan, olivat ne kalmankalpeat. Pierrot tuijotti häneen.

— Johtuu mieleeni — koti», selitti hän raukeasti. »Joskus minunkin on ikävä. Siellä on muuan tyttö — siellä kaukana — jolla on samanlainen huivi kuin tämä, ja sekin tuoksuu kukalta —»

»O u i, käsitän kyllä», sanoi Pierrot hiljaa. »Se on

samantapaista kuin minun mielialani nyt kun Iowla on poissa.

Hän pani huivin jälleen kirstuun. Kun hän oli palannut kamiinin luo, teki Philip hänelle selkoa tuloinsa tarkoituksesta. Pierrotin luvattua tulla seuraavana päivänä hänen toverikseen koirineen ja rekineen alkoi hän valmistella makuullemenoa. Pierrotkin riisui vaatteitaan, ja Philip virkkoi hänelle ikäänkuin sattumalta:

»Tuo nainen — siellä Churchillissa — Jacques — mitähän jos joku sanoisi teille, ettei hän sentään olekaan sellainen enkeli — että hän mahdollisesti olisi-kin hiukan sensuuntainen kuin — kuin se Lac la Biche'n nainen, joka pakeni sen englantilaisen seurassa?»

Pierrot hytkähti suoraksi ikäänkuin Philip olisi pistänyt häntä veitsenkärjellä selkään. Sanat tulivat ranskaksi.

Sanoisin sellaisen valehtelijaksi, m'sieur», huusi hän raivostuneena. »Valehtelijaksi sanoisin, monenkertaiseksi valehtelijaksi, ja jollei hän siitä paranisi, niin antaisin hänelle selkään. Mon Dieu, ei olisi synti tappaa mies, joka sellaista julkeaa puhua!»

Philip tunsi veren syöksähtävän kasvoihinsa, kun hän kallistui lavitsalleen. Pierrotin vuorenvankka, vilpiton usko pani hänet häpeämään, ja hän ryömi hiljaa peittojensa väliin ja käänsi kasvonsa seinään. Pierrot sammutti valon, ja hetkistä myöhemmin kuuli Philip hänen syvän hengityksensä. Mutta hän ei saanut unta, makasi vain selällään kiusallisen valveilla. Hän oli päättänyt olla sen enempää ajattelematta Lac Bainissa olevaa naista, mutta aina lämä palasi hänen mieleensä vastustamattomasti. Hän muisti jokaisen pikkutapauksen, jokaisen hänen lausumansa sanan siitä lähtien, kun hän ensi kerran oli katsahthanut hänen kauneihin kasvoihinsa Churchillin salotiellä. Hän ei voinut nähdä niissä mitään muuta kuin puhtautta ja suloisuutta, kunnes hän tuli tuohon kohtalokkaaseen tuntiin tai pariin, jolloin Bucky Nome oli ollut hänen seurassaan. Ja siinä hänen verensä jälleen kuumeni. Mutta — yhtä kaikki — eikö hän

sittenkin ollut jollakin lailla puolustettavissa? Hän ajatteli niitä satoja naisia, jotka hän oli tuntenut, ja tuumi mielessään, että tokkopa heidän joukossaan oli ketään, joka ei milloinkaan olisi tehnyt itseään syy-pääksi samanlaiseen pieneen hairahdukseen kuin Mrs Becker. Nyt hän vasta ensi kerran johtui ajattelemaan omaa itseään. Mrs Becker oli nauranut ja laskenut leikkiä Bucky Nomen kanssa, hänen poskensa olivat hieman hehkuneet, hänen silmänsä loistaneet — mutta oliko siinä mitään pahaa? Eivätkö nuo samat silmät olleet katsoneet häneen, täynnä hurmaavaa suloa, joka värisytti hänen sieluaan, kun hän kumartui hänen ylitseen nuotion ääressä Churchillin saloteillä? Eivätkö hänen poskensa olleet samalla tavoin herttaisesti hulmahtaneet punaisiksi silloin, kun hänen huulensa olivat miltei koskettaneet hänen tukkaansa? Ja eivätkö heidän kumpaisenkin posket olleet karahtaneet punaisiksi samalla hetkellä kun eversti yht'äkkiä oli palannut? Hän hymyili itselleen, ja hetkeksi hänet valtasi hurmaava väritys. Sitten seurasi vastavaikutus; se tuli kuin isku. Toisia näkyjä — toisia kasvoja — välähti hänen silmissään, ja taas hän näki Eileen Hawkinsin houkuttelevat, kauniit kasvot, jotka hymyilivät miehille, niin kuin Mrs Becker oli hymyillyt Bucky Nomelle ja hänelle.

Hän sulki silmänsä ja koetti väkisin nukkua, mutta turhaan. Lopulta hän hiljaa nousi lavitsaltaan, täytti piippunsa ja istuutui kamiinin viereen pimeässä huoneessa. Myrsky oli yltynyt rajusääksi, se valitti ja ärjyi, ja tämä siirsi hänet muistoissaan siihen iltaan, jolloin hän mökissään, kaukana etelässä, oli hävittänyt hyasintilta tuoksuvan kirjeen. Hän liikabti levottomasti muistaessaan sen. Hän kuunteli Pierro-tin hengitystä ja huomasi miehen nukkuvan. Sitten hän nousi jaloilleen ja asetti piipun pöydälle. Omituinen syyllisyydentunto pisti hänen mieltään, kun hän lähestyi kirstua, jonne Jacques oli pannut silkkihui-vin. Hänen hengityksensä kiihtyi; hänen silmänsä hehkuivat pimeässä, ja omituinen, kihelmöivä mieli-

hyvän väristys kiisi hänen lävitseen, kun hänen sormensa koskettivat ensimmäänsä esinettä. Hän veti huivin esiin ja palasi sen kanssa kammin ääreen, puristaen huivin kasaan käsiensä väliin. Hän tunsi siinä samanlaisen sulotuoksun kuin naisen hengityksessäkin. Se oli hänen tukkansa tuoksua, nuotion valossa hohtavain kultaisten kiharaain tuoksu; osa naisesta itsestään, hänen ihanista silmistään, huulistaan, kasvoistaan — ja yht'äkkiä hän vei huivin kasvoilleen, pimeässä väristen, ja Pierrot nukkui ja myrsky valitti ja vonkui ulkona. Sillä hän tiesi — nyt — että tämä nainen merkitsi hänelle enemmän kuin konsanaan Jacques Pierrotille, enemmän kenties kuin itse evers-tille, hänen miehelleen. Hänen sydämensä tuntui halkeavan oudosta ja kauheasta tuskasta, ja hänestä tuntui kuin totuus, joka nyt oli hänelle selvinnyt, tukehuttaisi hänet. Hän rakasti häntä. Hän rakasti häntä, toisen miehen vaimoa. Hän rakasti häntä tavalla, jolla hän ei milloinkaan ollut uneksunutkaan voivansa rakastaa naista, ja hän seisoι pitkän aikaa, yhä painaen huiivia huulilleen ja kasvoilleen, hiljaa ja liikkumatta ja hitaasti pyrkien selviytymään kauhistavista syvyyksistä, joihin hän oli sallinut itsensä syöksyä.

Sitten hän kääri huivin kokoon, ja sen sijaan että olisi pannut sen takaisin kirstuun, pisti hän sen taskkinsa erääseen taskuun.

»Pierrotille se on yhdentekevää«, rauhoitti hän itseään. »Ja muulla tavoin, muulla tavoin, armas tytöseni — en milloinkaan tule omistamaan — sinua.«

V.

TUNTEETON KAUNEUELLE.

Pierrot aamulla herätti Philipin.

»Mon Dieu, mutta tepä olette nukkunut kuin karhu«, huudahti hän. »Myrsky on tauonnut ja matka tulee luistamaan kuin leikkiä lyöden. Ahaa — ettekö ole kuullut? Mitähän ne mahtavat ampua räiskytellä Lac Bainin suunnalla?»

Philip hypähti vuoteeltaan lattialle ja heitti ensi-työkseen silmäyksen kirstuun. Hänellä oli sen verran paha omatunto, että hän toivoi, ettei Jacques olisi äkännyt huivin katoamista.

»Hirveä — kukaties«, sanoi hän. »Päivä tai pari sitten tavattiin sielläpäin jälkiä.«

Hänen mielensä paloi taipaleelle, ja jouduttaakseen lähtöä hän auttoi Pierrotia aamiaisen valmistamisessa. Kiväärinpauke saattoi hänet otaksumaan, että Lac Bainista mahdollisesti annettiin merkkilaukauksia tänne, mutta hän halusi välttää kaikkea yhteyttä kauppaseman väestön kanssa — ainakin jonkun aikaa. Kello yhdeksän Pierrot pani oven salpaan ja miehet lähtivät matkalle lounaista kohden. Kolmantena päivänä he kääntyivät itään tavatakseen Reindeer Laken rantamilla asustavat intiaanit ja kuudentena he kompassin mukaan ottivat suunnan suoraan Nelson Houseen. Viikkoa myöhemmin he olivat perillä ja Philip löysi sieltä kirjeen, jossa hänet kutsuttiin Prince Albertiin. Kutsu oli tavallaan hänelle huojoennus. Hän jätti Pierrotille hyvästit ja lähti kahden intiaanin seurassa Le Pasiin. Sieltä hän työjunalla

matkusti Etomaniin ja oli kolmen tunnin kuluttua Prince Albertissa.

»Levätkää joku aika», sanoi hänelle poliisi-inspehtori Mac Gregor, kun hän omasta puolestaan oli kertonut, mitä tiesi Bucky Nomesta.

Seurasi viikko, jonka kuluessa Philipillä oli yllin kyllin aikaa toistella itsekseen, että hän oli ollut hullu ja että hän oli ehdointahdoin hyljännyt sen, mitä suopea onnetar oli hänelle tarjonnut. Mac Gregorin ilmoitus, että hän lähitulevaisuudessa oli saapa ylennyksen, ei ollenkaan tehnyt häneen sellaista vaikutusta kuin se olisi tehnyt joitakin viikkoja aikaisemmin. Hän nauroi pienessä parakkihuoneessaan iroonisesti palauttaessaan mieleensä Mac Gregorin sanat: »Kohta teemme teistä korpraalin tai kersantin.» Hän — Philip Steele — miljoonamies, klubeissa-eläjä, erään lännen raharuhtinaan poika — hän jonakin korpraalina tai kersanttina! Ensin tuo ajatus häntä nauratti, sitten se raivostutti. Hän oli käyttäytynyt kuin aasi, ja vain siitä syystä, että hänellä oli synnynnäinen viihtymys seikkailuihin ja vapaaseen, raisuun ulkoilmaelämään. Ei ihme, että hänen vanhat klubitoverinsa olivat häntä sanoneet hurjapääksi ja houkkioksi. Hän oli piittaamattomasti hyljännyt asemansa, valtansa, ystävänsä ja kotinsa, heittänyt ne luotaan kuin sikaarinpätkän. Ja vain — sen vuoksi! Hän katseli resuista asuntoaan ja veti suunsa ivalliseen irviin. Hän oli sitonut itsensä tällaiseen! Laukkaavaa jymyä kuului. Kersantti Moody siellä opetti nahkapoikiaan ratsastamaan. Virnistys hävisi ja sen sijalle ilmestyi nopea, eloisa hymy, hänen kuullessaan revolverinlaukauksia ja iloisia huutoja. Eihän tämä yhtä kaikki niin hullua ollutkaan. Tämä oli toimintaa, joka kasvatti miesmäisiä miehiä, ja hän ajatteli Englannista saapunutta miestä, jonka isä oli lordi ja joka siellä harjoitteli ratsastamista ja ampumista punatukkaisen, käreä-äänisen Moodyn johdolla. Hänessä alkoi taas herätä vanha toiminnanhalu, ja hän oli mielissään saadessaan sanan, että

inspehtori Mac Gregor halusi tavata häntä virkahuoneessaan.

Kookasvartaloinen inspehtori astuskeli edestakaisin lattialla Philipin tullessa sisään.

»Painakaa puuta, Steele, painakaa puuta«, sanoi hän. »Olkaa kuin kotonanne ja pankaa tupakaksi.«

Philip ei olisi sen pahemmin hämmästynyt, jos Mac Gregor olisi saanut jonkun äkkikohtauksen kuin nyt, kuullessaan nämä sanat ja seisossaan siinä tuimaviiksisen inspehtorin kirjoituspöydän ääressä lakki kädessään ja inspehtorin ojentaessa hänelle laatikon hienoja havannasikaareja. Kuninkaallisessa ratsastavassa poliisissa pidettiin tarkkaa rajaa arvoeroavaisuuksista. Niinkuin Philip kerran oli kuullut komissaarin sanovan: »Jokainen kruunun palveluksessa oleva mies on kuningas — mutta kuninkaita on erasteisia«, ja kehoitus istuutua ja tupakoita inspehtorin huoneessa oli tavallisen rivimiehen mielestä ennen kuulumaton rikos sääntöjä vastaan. Mutta koska hän kerran selvästi oli kuullut niin kehoitettavan, niin teki hän työtä käskettyä ja jäi äänettömänä odottamaan, milloin seuraava miina räjähtäisi. Ja hänen eleissään ja käyttäytymisessään ilmeni kepeä luonteisuus, joka useimmille olisi osoittanut, ettei hän aivan tottumaton ollut arvohenkilöiden läsnäollessa istumaan.

Inspehtori näytti huomaavan sen. Hän seisoi hetken aivan Steelca vastapäätä, kädet syvällä taskuissa ja kylmät, miltei värittömät silmät, joita nahkapojat pelkäsivät enemmän kuin hänen tuimia viiksiään, välähdellen. Sitten hän puhkesi jymisevään, hohottavaan, loverilliseen nauruun, sellaiseen, joka päästetään valloille yhdenvertaisten seurassa, mutta jota R. N. W. M.-poliisissa ylempiarvoinen harvoin suositelleen alaistensa läsnäollessa.

»Mainioita sikaareja, vai mitä, Steele?« kysyi hän kääntyen hitaasti ikkunaan päin. »Komissaari niitä lähetti minulle Reginasta. Hyvä sikaari on paras viihdyke tällaisena synkeänä päivänä kuin tämä. Huu — kuulkaas tuota tuulta!«

Hän katseli tuokion parakkien koleanharmaita kattoja, joista vaaleata savua sieltä täältä tupruili ja pyöriskeli lyijynkarvaiselle taivaalle; laski edessänsä olevain pahkuraisten ja kitukasvuisten puiden lukumäärän, mikä laskeminen oli hänelle tullut tavaksi, lepuutti silmiään mustissa ja raastetuissa kukkapenkinjäänöksissä, joista pakkasennitistämiä kukanvarsia vielä pisti esiin lumen alta, ja virkkoi sitten, ikäänkuin itselleen: »Steele, oletteko tunteeton kauneudelle?»

Hänen äänessään ei ollut leikin häivettäkään. Se oli matala, niin matala, että siinä kuvastui muutakin kuin vastauksen odolusta, ja kun inspehtori kääntyi, näki Philip jotakin eriskummallista — Mac Gregorin kasvot olivat leimahtaneet punaisiksi. Hänen harmaat silmänsä kiiluivat. Hänen äänensä oli kiihkeän vakava, kun hän toisti: »Tahtoisin tietää, Steele. Oletteko tunteeton kauneudelle?»

Philip tunsikin omienkin kasvojensa kuumenevan. Inspehtori ei olisi tällä hetkellä voinut löytää toista sanaa, joka syvemmin olisi häneen koskenut kuin juuri se. Tunteeton kauneudelle! Tiesiköhän Mac Gregor? Se oli mahdollista — Hän otti askeleen eteenpäin, sanat pyörivät hänen kielellään, mutta sitten hän kuitenkin malttoi mielensä.

Tunteeton kauneudelle!

Hän naurahti, hiljaa, inspehtorin äskeistä esimerkkiä noudattaen. Hänen kasvoillaan oli omituinen, pingoittunut ilme — seikka, jonka Mac Gregor huomasi, mutta voimatta sitä käsittää.

»Tunteeton kauneudelle?» toisti hän inspehtorin sanat katsoen häntä kiinteästi silmiin. »Luulen, että olen, sir.»

»Te siis luulette niin?»

»Olen varma, että olen, herra inspehtori. Nimitäin mikäli itseäni tunnen.»

Inspehtori istahti pöytänsä ääreen ja veti auki erään laatikon. Sieltä hän otti erään valokuvan. Vähän aikaa hän silmäili sitä äänettömänä ja sikaa-riaan tupruttaen. Sitten hän silmiään nostamatta lau-

sui: »Aion antaa teille omituisen tehtävän, Steele, ja kummallisinkin kohta siinä on juuri sen yksinkertaisuus. Sen voisi suorittaa kokemattominkin nahkapoika, mutta sittenkin vannon, ettei Saskatchewanissa ole toista miestä, jolle puhuisin sitä mitä nyt aion puhua teille. Vähän arvoituksellista, eikö niin? «

»Jonkun verran«, myönsi Philip.

»Mutta sitten ei enää, kun olette asian tullut ymmärtämään«, jatkoi inspehtori laskien valokuvan alassuun pöydälle ja katsoen toista purppuranharmaan savuharson läpi. »Minä, nähkääs, tiedän, kuka te olette. Tiedän, että isänne on Philip Steele, chicalolainen pankkiiri. Tiedän, että olette täällä enemmän romantiikan ja seikkailujen kuin minkään muun vuoksi. Tiedän myös, että te ette ole mikään preeriankana, ja että suurimman osan elämäanne olette viettänyt siellä, missä kauniita naisia on joka hetki nähtävissä ja missä pehmeitä ääniä ja heliä hymyjä ei pidetä koko maailman ihmeenä, niinkuin täälläpäin useimmiten. Meillä on, suoraan sanoen, omat keinoimme hankkia tietoja — «

»Ja hiton hyvät ovatkin«, keskeytti Philip ärtyneesti. »Onko teillä mitään — mitään erityisiä syitä otaksua minut 'tunteettomaksi kauneudelle', niinkuin äsken sanoitte?« lisäsi hän kylmästi.

»Olen tuon syyn jo teille maininnut«, sanoi inspehtori nojautuen yli pöytänsä. »Olette niin paljon eläissänne nähnyt kauniita kasvoja, Steele, ja niin kauan ollut niiden kanssa tekemisissä, ettei yksi täällä oleva enää pane päätänne pyörälle. Nyt — «

Mac Gregor epäröi ja naurahti. Hänen kasvonsa punehtuivat entistä enemmän ja hän katsahti jälleen valokuvaan.

»Aion olla teille suora«, jatkoi hän. »Tämä nuori nainen tuli eilen luokseni ja neljännestantunnissa — viidessätoista minuutissa, huomatkaa! — sai hän minut kerta kaikkiaan höpsähtämään! Ymmärrätekö? Minä en ollut tunteeton, vastustuskykyinen — häneen nähden — ja olen kuitenkin vanhentunut palveluksessa enkä ole ollut lempenasioissa — pitkään aikaan.

Aikomukseni on lähettää teidät Wekuskon leiriin, tuolle puolen Le Pasin, noutamaan erästä vankia. Vanki on tämän naisen mies, ja on lyönyt puolikuolleeksi Hodgesin, sikäläisen rakennustyönjohtajan. Vähintään kymmenen vuotta hän siitä saa, ja tämä nainen panee maat ja taivaat nurin pelastaakseen hänet. Ja niin totta kuin Jumala minua auttakoon, Steele, jos olisin jokin hentomielinen nuorukainen ja hän tulisi vielä luokseni niinkuin eilen, niin luulen, että antaisin miehen mennä menojaan! Mutta se ei saa tapahtua. Ymmärrätkö? Se ei saa tapahtua. Meidän on saatava tuo mies tänne ja annettava hänelle mitä laki määrää. Helppo tehtävä, eikö ole — yhden vangin tuominen Wekuskosta! Sen tekisi kuka nahkapoika hyvänsä, eikö totta? Ja kuitenkin —

Inspektori pysähtyi sytyttämään sillä välin sammutta sikaariaan. Sitten hän lisäsi: Jos teette sen, Steele — ja suoriudutte siitä kunnialla — niin pidän huolta, että saatte ylennyksenne.»

Hän lopetti ja heitti valokuvan hänen eteensä pöydälle. Siinä hän on. Älkää kysykö, miten kuva on joutunut haltuuni.»

Omituinen väristys kiisi Philipin läpi, kun hän otti kuvan käteensä. Hän näki ihmeen ihanat kasvot, jotka katsoivat häntä suoraan silmiin, kasvot niin nuorekkaat, niin lapsellisen herttaiset, että häneltä pääsi hämmästynyt huudahdus. Jos olosuhteet olisivat olleet toiset, olisi hän voinut valalla vakuuttaa, että kuva esitti koulutyttöä. Hän katsoi ylös aikoen puhua, mutta Mac Gregor oli palannut ikkunan luo ja katseli ulos, sauhupilvien kierrellessä hänen päänsä ympärillä. Inspektori puhui päätään kääntämättä.

»Kuva on otettu lähes kymmenen vuotta sitten«, sanoi hän, ja Philip huomasi hänen ponnistavan säilyttääkseen äänensä luonnollisena. »Mutta hän on hyvin vähän muuttunut — oikeastaan ei ollenkaan. Miehen nimi on Thorpe. Lähetän teille tänään iltpäivällä kirjallisen määräyksen, ja illalla voitte lähteä.»

Philip nousi ja jäi odottamaan.

»Onko mitään muuta varteenotettavaa?» kysyi hän hetken kuluttua. »Tämä nainen —«

»Ei mitään muuta«, keskeytti inspehtori, yhä ikkunaan katsellen. »Vain yksi seikka, Steele — teidän on tuotava hänet tänne. Mitä tapahtuneekin, niin tuokaa vanki tänne.«

Philip kuvitteli, astuessaan ovelle, huomanneensa muutakin — tukahtuneen, katkonaisen hengähdyksen, äänen, joka sai hänet kääntämään päänsä ovesta. Inspehtori ei ollut liikahtanut.

»Mitä lempoa tämä oikeastaan tarkoittaa?» kysyi hän itseltään sulkiessaan hiljaa oven. »Tällä kertaa joudut kokemaan jotakin kummallista, Philip Steele, siitä lyön vetoa vaikka mistä. Ylennys vangin noutamisesta! Johan nyt merkillistä —«

Hän seisahtui tuokioksi eräälle aukaistulle polulle. Sadan kyynärän päässä sijaitsevasta laajasta, matalakattoisesta harjoitusmaneesista kuului kumeata kavioiden töminää ja kersantti Moodyn jyriseviä huutoja hänen komentaessaan nahkapoikia. Moody oli sisukas ja jäykkä kuin härkä, ja olisi velvollisuuden vaatiessa rynnännyt vaikka päin tulta-suitsevaa tykkiä. Hän oli palveluksessa vanhentunut ja rumentunut ja oli yhtä tunteeton kauneudelle kuin kivinen kuvatus. Miksi ei Mac Gregor ollut lähettänyt häntä?»

Tunteeton kauneudelle! Nämä sanat kiidättivät hänen lävitseen ajatuksien, katumuksen, koti-ikävän ja kaihonpuuskan hänen astuessaan asuntoonsa. Hän kyseli mielessään, mahtoiko Mac Gregor tietää paljonkin hänen asioitaan, ja istuutui vartavasten kutsuakseen tuhannetta kertaa sielunsa silmien eteen näyn, ne kahdet kasvot, jotka olivat esiintyneet hänen elämänsä näyttämöllä — kotiseudun tytön kasvot, tytön, joka oli kaunis kuin enkeli ja sieluton kuin sfinksi ja joka oli tarjonnut hänelle itseään nimeä ja miljoonia vastaan — ja ne toiset, jotka hän oli kohdannut kaukana Lac Bainin huurtei-

silla saloilla. Tunteeton kauneudelle! Hän naurahti ja sytytti piippunsa. Mac Gregor oli osunut oikeaan, vaikkei tietänytkään, mitä oli tapahtunut talvea ennen kuin hän oli tullut pohjolaan seikkailuja etsimään, eikä hänen kamppailustaan toisen naisen tähden, vastustajanaan Bucky Nome — karkuri!

VI.

PHILIP SEURAA KAUNIITA KASVOJA.

Inspehtorin kirjallinen määräys tuotiin Philipille myöhään iltapäivällä. Se oli jäykän virallinen sanamuodoltaan, ja siinä annettiin hänelle kaikki tarpeelliset valtuudet ja käsky lähteä Le Pasiin samana iltana. Siihen oli kiinnitetty pieni paperiliuska, jossa Mac Gregor toisti taannoiset, joku tunti sitten lausumansa sanat: »Mitä tapahtuneekin, niin tuokaa vanki tänne.»

Siinä ei ollut minkäänlaista allekirjoitusta, ja kaksi ensimmäistä sanaa oli paksusti alleviivattu. Mitä tämä tällainen kahdenkertainen varoitus? Se oli tavattoman merkityksellinen, koska sen antoi mies sellainen kuin Mac Gregor, joka oli äärimmäisen tarkka ja huolellinen. Jos sillä todellakin tarkoitettiin täyttä totta, niin miksi ei inspehtori ollut ilmoittanut hänelle mitään yksityisseikkoja? Tunnin ajan hän valmisteli lähtöään ja vaivasi päätään löytääkseen jonkun johtolangan. Hänen edessään oleva tehtävä näytti jokseenkin helpolta ja mutkattomalta. Jokin Thorpe-niminen mies oli tehnyt murhayrityksen Wekuskossa. Hänet oli jo pidätetty, ja hänen oli määrä tuoda hänet tänne. Saskatchewanin kehnoin-kin pelkuri taikka joku sairaalan vuoteelta otettu potilaskin pystyisi sen tekemään, ja sittenkin —

Hän luki yhä uudelleen inspehtorin sanat. »Mitä tapahtuneekin!» Hän tunsu tahtomattaan hieman kiihtyvänsä. Tuon mieltä värisyttävän hetken jälkeen, jolloin hän oli nähnyt Bucky Nomen karkaa-

van palveluksesta, ei hän ollut tuntenut sellaista mielenliikutusta kuin nyt, ja eräänä älyllisen kiihtymyksen hetkenä hän löysi itsensä pohtimasta kysymystä, jonka hän muutamia minutteja sitten olisi katsonut merkitsevän mielipuolisuuutta. Oliko mahdollista, että koko pohjolassa saattoi olla toista niin kaunista naista kuin eversti Beckerin vaimo — niin kaunista, että oli inspehtori Mac Gregorinkin pään pannut pyörälle, niinkuin Mrs Becker oli pannut pyörälle Bucky Nomen pään — ja hänen? Oliko mahdollista, että näiden kahden naisen välillä — tämän murhayrityksentekijän vaimon ja Mrs Beckerin välillä oli jokin yhdistävä rengas — jonkinlainen yhteys —

Hän katkaisi tämän ajatuksen inhosta huudattaen. Kysymyksien mielettömyys sai hänet lennähtämään punaiseksi. Mutta niiden herättämiä, kaiken pohjalla piileviä mielenliikkeitä hän ei kyennyt hillitsemään. Jotakin oli kuitenkin tulossa. Siitä hän oli varma. Inspehtorin teot, hänen puheensa, hänen salaperäinen hermostuneisuutensa, hänen omituinen äänensävyensä hänen lähtiessään, kaikki se vakuutti hänelle, että nämä toistetut varoitukset perustuivat johonkin todelliseen. Ja kaikki tulossaoleva oli kietoutunut tuon naisen ympärille, jonka tyttömäisen kauneuden hän oli nähnyt kuvassa. Että Mac Gregor oli tietoinen vaaran laadusta, jos hän mihinkään vaaraan oli joutuvakaan, siitä hän oli vakuutettu samoin kuin siitä, että jokin pätevä syy esti inspehtorin puhumasta enempää. Hän alkoi jo edessä olevassa seikkailussa vainuta salaperäisyyttä, kiihkoisaa jännitystä, vieläpä romantiikkaakin, kaikkia niitä alkuaiteita, joiden himo oli hänelle synnynnäinen. Ja tämän ohella tuli toinenkin tunne, ja se häntä hämmästytti ja teki levottomaksi. Muutamia päiviä sitten oli hänen ainoa toivonsa ollut päästä pois täältä pohjolankorvesta, saada niin pitkä välimatka kuin mahdollista itsensä ja Lac Baiain välille. Ja nyt hän huomasi mielenrauhansa ilmeisesti häiriytyneeksi ajatuksesta, että hänen velvollisuutensa oli jälleen

vievä hänet sitä naista kohti, jonka suloiset kasvot olivat tulleet hänen olemassaolonsa erottamattomaksi osaksi. Mutta hän ei häntä tulisi näkemään. Wekukostakin olisi vielä monta päivänmatkaa Lac Bainiin. Mutta lähempänä nainen kuitenkin olisi, ja tämä ajatus kiihdytti hänen mieltään.

Hän tuli junalle kymmentä minuuttia liian varhain ja lyöttäytyi aikansa kuluksi asemalla liikehtivään ihmisparveen. Hän oli Mac Gregorin puheista kuitenkin ymmärtänyt, että kaikki, miten merkiksi tapahtumat alkaisivatkin kehittyä, perustui yksinomaan naisen ilmestymiseen. Hän alkoi tähyillä ympärilleen, mutta naista ei näkynyt. Hän kulki kaksi kertaa junan vaunujonon päästä päähän, mutta näkemättä kasvoja, jotka muistuttivat valokuvaa.

Oli jo myöhä, kun hän saapui Etomaniin, josta haarautui kuudenkymmenen mailin pituinen rata pohjoiseen. Päivänkoitteessa hän nousi työjunan konduktöörivaunuun, ja matka alkoi salojen halki Le Pasiin. Hän oli junan ainoa matkustaja.

»Ei edes resina ole kulkenut edellämme«, ilmoitti jarrumies vastaukseksi hänen kysymykseensä. »Muuta junaa kuin tämä ei ole kulkenut viiteen päivään.«

Juttu ei yhtä kaikki ollutkaan niin merkityksellinen, kaikista inspehtorin varoituksista ja levottomuudesta huolimatta, ajatteli Philip. Nainen ei ollut hänen edellään. Kaksi päivää sitten hän oli ollut Mac Gregorin virkahuoneessa, eikä näin ollen saattanut olla Le Pasissa tai Wekukossa, jollei yhtämittaa ollut tehnyt taivalta koirareessa. Philip kirosi mielessään pettymystään, söi junamiehistöä kanssa aamiaisen, kävi nukkumaan ja heräsi vasta kun juna raivasi tietään halki nietoksien Saskatchewanin asutuksen viimeistä vartiopaikkaa kohti.

Jarrumies ojensi hänelle kirjeen.

»Tämä tuli Le Pasin postissa«, selitti hän. »Otin sen huostaani teitä varten enkä lähettänyt sitä posti-toimistoon.«

»Kiitoksia«, sanoi Philip. »Virkakirje — ja pää-

majasta. Miksi hitossa ne eivät lähettäneet sanansaattajaa kirjeen asemesta. Olisihan se ennättänyt tavata minut junassa.»

Hän repi puhuessaan kirjekuoren auki ja veti sieltä kokoonlaitetun paperin. Se ei ollut virallinen kirjelomake, mutta Philip tunsi siinä inspehtorin epäselvän, koukeroisen käsialan ja nimikirjoituksen. Eräs niitä seikkoja, joista Mac Gregor hiljaisuudessa ylpeili, oli, että se mies ei vielä ollut syntynyt, joka hänen nimikirjoituksensa kykeni jäljentämään.

Häneltä pääsi hämmästynyt vihellys, kun hän luki seuraavat rivit:

»Noudattakaa omantuntonne ääntä, mitä hyvänsä teettekin. Sekä Jumala että ihmiset teidät lopuksi palkitsevat.

Felix Mac Gregor.»

Siinä kaikki.. Ei päivämäärää, ei selityksen sanaa, eipä edes hänen nimeään. Hän nosti ylös kirjekuoren, joka oli pudonnut lattialle, ja tarkasti postileimaa. Se oli päivätty kolmantenakymmenentenä neljättä. Se oli leimattu kello viiden jälkeen, siis tuntia myöhemmin, kun hän oli saanut Mac Gregorilta suulliset ohjeet! Inspehtorin oli täytynyt kirjoittaa se ennen heidän keskusteluaan edellisenä iltapäivänä — ennen tuota monasti toistamaansa käskyä »mitä tapahtuneekin, tuokaa vanki tänne!« Mutta tämä kirje oli ilmeisesti tarkoitettu lopulliseksi toimintaohjeeksi, koska se oli lähetetty niin, että se saapui hänelle vasta nyt. Mitä se tarkoitti? Tämä kysymys pyöri Philipin aivoissa, se toistui siellä kaksikymmentä, viisikymmentä kertaa, hänen rientäessään napapiirin yön sakenevassa pimeydessä kohti paikkakunnan hirsiseinäistä hotellia. Hän oli vakuutettu, että inspehtorin toimia ohjasi jokin salainen vaikutin. Miten oli hänen se ymmärrettävä?

Yht'äkkiä hän seisahtui, sadan kyynärän päässä hotellin hohtavista valoista, ja puhkesi nauraa hohottamaan, samalla täyttäen piippuansa. Hänelle selvisi nyt kuin leimauksessa, miksi Mac Gregor oli

valinnut juuri hänet, eikä muita tavallisia miehiä, noutamaan vankia Wekuskoa. Mac Gregor tiesi, että hän, Philip Steele, kouluja käynyt maailmanmies, kykenisi ratkaisemaan tähän seikkaan liittyvän pienen arvoituksen, jota vastoin kersantti Moody ja muut hänen laisensa pyörtäisivät takaisin pyytämään selitystä. Ja Mac Gregor, kaksikymmentä vuotta palveluksessa ollut mies ja pohjoismantereen ovelimmaksi ihmisenpyytäjäksi tunnustettu, ei halunnut antaa selityksiä. Hänet valtasi kiihkeä kiihko, kun suunnaton vaara, johon inspehtori itse oli joutumassa, alkoi hänelle selvitä. Sen paperipalan julkisuuteen tulo, jota hän piti kädessään, merkitsi häpeää ja viraltajoutumista Felix Mac Gregorillekin.

Hän sysäsi kirjeen taskuunsa ja riensi edelleen. Asutuksen valot hohtivat jo kirkkaana. Jääpeittoisen joen rannalta, eräästä kiinalaisesta kahvilasta kuului puhkuvaa hanurinsoittoa. Koirakin haukkui, joko miehen kolhaisemana tai tappelussa vimmastuneena. Siellä missä erään paremmin valaistun kadun lukuisamat valot loivat punaisen hohteen metsän mustana häämöttävälle taustalle, näkyi eräs juopunut puoliverinen, joka puoleksi creen- puoleksi ranskan- kielellä rallatti jotakin laulua. Hän kuuli piiskan läimähtävän, koirien vingahtavan, ja samassa kohahti hänen ohitse reki ja kuusi koira, niin läheltä, että hänen oli hypättävä syrjään. Tämä oli Le Pas — tämä oli korpielämää! Sen takana, kohta jääpeitteisen joen takana, joka lepäsi hänen edessään valkeana ja äänettömänä, levisi se romantiikka ja salaperäisyyttä huokuva rajaton yksinäisyys, jota hän oli oppinut rakastamaan, syvien hankien, väiteliäiden miesten, kovien kokemusten maa, jossa sai taistella henkensä säilyttääkseen ja jossa luonnon säätämänä lakina oli, että vain vahvin jäi eloon ja jossa myös noudatettiin lausetta, että »mitä tahdotte toisten tekevän teille, se tehkää tekin heille». Philipin suonissa ei milloinkaan muulloin niin villinä sykkinyt hurja, raisu elämän ilo kuin juuri tällaisina hetkinä, jolloin hänen rikkautensa, hänen klubinsa ja ystävänsä kouraantun-

tuvan selvästi olivat tuhansien mailien päässä ja hän itse seisoí suuren, pohjoisen Tuntemattoman kynnyksellä.

Hän oli nukkunut sen ajan kun junamiehet söivät päivällistä, ja oli nyt nälkäinen kuin susi, eikä siis hetkeäkään siekaillut käydessään istumaan erääseen lämpimään kolkkaan Little Saskatchewanin matallassa, hirsikattoisessa ruokailuhuoneessa. Oli kulunut tuskin neljännestunti siitä kun hän istuutui pöytänsä ääreen, kun huoneeseen astui eräs toinen tulija. Hän nosti sattumalta katseensa kahdesta kirjeestä, jotka oli levittänyt eteensä pöydälle. Tulija oli nainen. Tämä teki nopean käännöksen huomattuaan hänet ja istuutui viereiseen pöytään, selin häneen, niin että hän vain puoleksi näki hänen kasvonsa sivulta.

Se riitti osoittamaan hänelle, että nainen oli nuori ja sievä. Naisella oli hopeaketunnahkainen päähine, ja sen reunojen alta hän oli jättänyt näkyviin tuuheita, ruskeita kiharoita, jotka lampunvalossa välkyivät kuin kiiltävä kupari. Tukka oli koottu niskaan hurmaavan veikeäksi sykkyräksi, joka aina kun hän liikautti päätään välähteli uusin lämmön ja loiston vivahtein. Mutta hän ei kertaakaan kääntänyt päätään, jotta Philip olisi nähnyt muutakin kuin hänen poskiensa kiusaavan rason ja hänen leukansa sirouden, joka toisinaan piiloutui kaulukseen, sekín hopeaketun turkista tehty.

Hän söi nälästään huolimatta illallisensa melkein koneellisesti, sillä tuo hänen edessään oleva salaperäinen ongelma oli kokonaan vallannut hänen ajatuksensa. Muutamia kertoja hän katkaisi niiden juoksun katsahtamalla tyttöön. Kerran hän oli varma, että tyttö oli katsonut häntä ja että hän ajoissa käänsi päänsä. Philip ihaili kauniita naisia, ja koko naisellisesta kauneudesta lämmitti hänen mieltään enimmäntukka, niin että hänen katseensa yhä useammin alkoi vaelttaa noiden kuparinruskeiden suortuvien välähtelevään runsauteen. Hän oli melkein lopettanut ateriointinsa, kun tytön pöydästä kuulunut liikahdus

saattoi hänet avoimesti katsahtamaan sinne, ja hänen sydämensä jysähti. Tyttö oli noussut ja seiso i kasvoista kasvoihin häneen, ja kun heidän katseensa tuokioksi yhtyivät, epäröi tyttö ja näytti olevan aikeissa puhua. Siinä samassa Philip tuns i hänet.

Tyttö oli sama kuin valokuvassa, vaikka vanhempi ja kauniimpi — piirteet olivat samat, pehmeät ja herttaiset ja samat olivat tummat silmätkin kuin ne, jotka hän oli nähnyt Mac Gregorin virka huoneessa, mutta nyt kuvastui niissä sanoinkuvaa maton haikeus, tyttö iän huolettoman ilon asemasta. Seuraavana hetkenä Philip jo olisi vastannut hänen epäröintiinsä ja hänen huuliensa liukuttavaan värinään, mutta ennenkuin ajatukset ehtivät muodostua sanoiksi, oli tyttö kääntänyt selkänsä ja poistunut. Mutta vielä ovellakin näkyi tyttö katsovan häneen, tällä kertaa kiihkeän anovasti ja pyytävästi, ikään kuin tietoisena hänen tulonsa tarkoituksesta ja lähettäen hänelle äänettömän armonanomuksen.

Hän nousi pöydästä, otti lakkinsa naulakosta ja lähti perässä sekä ehti parahiksi nähdä tytön katoavan mustaan pimeyteen. Hän teki epäröimättä päätöksensä. Hän tavoittaisi hänet ulkona, esittäisi itsensä, ja sitten hän kai pääsisi perille MacGregorin ristiriitaisten määräysten tarkoituksesta.

Tyttö kulki lujaa vauhtia pääkatua, kun hän aloitti takaa-ajon. Yhtäkkiä hän poikkesi polulle, joka hankien läpi johti joelle päin. Edessä häämötti vain pimeä tähtitaivas ja etäinen metsänranta. Philip tuns i verensä kiertävän nopeammin. Tyttö oli odottanut hänen seuraavan, ties i hänen olevan aivan kintereilläään, ja oli poikennut tänne, autiolle suunnalle, jotta heitä ei huomattaisi! Nyt hän ei enää pitänyt vähääkään kiirettä saavuttaakseen hänet, mutta säilytti välimatkan samana, huolettomasti vihellellen ja tietäen, että tyttö lopuksi jäisi häntä odottamaan. Pimeydestä häämötti matalia kuusia kasvava näreikkö, ja sen pimentoon tyttö katosi.

Vielä tusina askeleita, ja Philip hautaantui itsekin sakeaan pimeyteen. Hän kuuli edestäpäin nopeita,

keveitä askeleita, jäätyneen hangen sihahtelua. Sitten kuului toinenkin ääni — askel aivan hänen lähellään, näreikön risahdus, matala ihmisääni, joka ei ollut naisen, ja ennenkuin hän ehti viedä kätensä pistoolinhuotralle, syöksähti jokin olento hänen kimppuunsa sivulta, ja toinen takaa, ja hän tupertui heidän painostaan avuttomana lumeen. Väkevät koukat väänsivät hänen käsivartensa taakse, ja toiset sitaisivat vaatteiden hänen suulleen. Tukeva nuora kierrettiin hänen ranteittensa ympärille, jalat sidottiin, ja sitten hänen vangitsijansa päästivät hänet hengähtämään.

Lyhyt kamppailu oli käyty sanaakaan hiiskumatta, ja yhtä vaiteliaina nämä salaperäiset hyökkäyksestekijät kohottivat hänet lumesta ja alkoivat kantaa naisen perässä. Noin sata askelta kuljettua tuli näkyviin musta varjo, mökki. Sinne hänet kannettiin, ja laskettiin johonkin, joka hänestä tuntui jonkinlaiselta laatikolta. Huoneeseen ilmestyi valoa.

Nyt vasta ensi kertaa pääsi hämmästynyt Philip näkemään vangitsijoitaan. Toinen heistä oli vanha mies, jättiläismäisen kookas, ja hänellä oli pitkä harmaa parta ja kellahtavanharmaa, hartioille ulottuva tukka. Toinen oli oikeastaan vielä nuori poika, mutta Philipin silmä huomasi, pojan liikkuesssa lattialla, että hänen notkeassa ruumiissaan oli metsäläisen eläimellinen voima. Sana, jonka poika kuiskaten lausui, ilmaisi heidän olevan isän ja pojan. Siltä puolelta huonetta, joka oli Philipin takana, he laahasivat pitkän, mäntylaudoista tehdyn laatikon ja olivat parillaan siinä touhussa, kun ovi aukeni ja sisään astui muuan kolmas mies. Philip ei ollut milloinkaan nähnyt niin omituisia kasvoja kuin tällä uudella tulokkaalla oli, jonka pienet mustat silmät näyttivät mulkoilevan riemusta, kun hän vilkuili vankiin. Hän oli lyhyt ja tavattoman leveähartiainen. Hänen silmänsä ja suunsa ja nenänsä olivat vajonneet melkein hänen rasvoittuneen naamiansa sisään, ja kun hän kääntyi laatikon yli kumartuneiden ukon ja pojan puoleen,

näpsäytti hän sorminiveliään hätkähdyttävällä tavalla.

»Kas niin! Kas niin!» sihisi hän kuin hengenahdistusta poteva. »Hyvä! Hyvä!» Nämä neljä sanaa sanoottuaan hän vaipui yhtä äänettömäksi kuin ukko ja poikakin.

Kun laatikko oli laahattu lampunvaloon, lensivät Philipin silmät kauhusta selälleen. Laatikko oli ruumiskirstu! Sanaakaan sanomatta ja kuin yhteisestä sopimuksesta ympäröivät nämä kolme miestä hänet ja nostivat hänet kuin pölkyn sinne. Hän huomasi hämmästykseseen makaavansa jonkinlaisella pehmeällä alustalla, oli kuin hänen kummallinen vankilansa olisi ollut sisustettu tyynyillä. Sitten hänen kätensä äärimmäistä varovaisuutta noudattaen irroitettiin hänen altaan ja sidottiin hihnoilla pitkin kylkiä, ja toisia hihnoja, leveitä ja lujia, pingoitettiin laidasta laitaan yli hänen ruumiinsa, aivan kuin olisi pelätty hänen pääsevän karkaamaan vankilastaan. Tuokio vielä ja hänen ylleen lankesi varjo, ja samassa oli kaikki pilkkopimeää.

Kirstun päälle pantiin kansi! Hän kuuli nopeita vasaraniskuja, naulan iskentää puuhun, ja hän riuhtoi ja tempoi minkä voi saadaakseen kätensä irti, voidakseen huutaa, päästäkseen käyttämään jalkojaan, mutta hituistakaan hän ei päässyt hievahtamaan. Hetken kuluttua hänen lihaksensa väsähtivät, ja hän jäi hengähtämään ja kuuntelemaan. Matalia ihmisiä ääniä tunkeutui heikosti hänen kuuluviinsa, sitten tuikahti yksinäinen valopilkku, sen jälkeen toinen ja kolmaskin. Kirstun kanteen ja sivuihin oli kairattu puolitusinaa reikiä. Tämä havainto herätti hänessä jonkinmoisen huojennuksen. Häntä ei ainakaan aiottu tukehduttaa. Sitten hän huomasi olonsa verrattain mukavaksi; ja vangitsijat eivät olleet yksinomaan varustaneet häntä pehmeällä makuusijalla, mutta olivat antaneet hänelle päänalustyynynkin.

VII.

MURHENÄYTELMÄ.

Tuokion kuluttua kuuli Philip raskasta astuntaa, oven käyntiä, ja sitten syntyi hetkellinen hiljaisuus. Oliko Mac Gregor odottanut tällaista, hän ihmetteli itsekseen. Oliko tämä osa sitä ohjelmaa, jota inspehtori oli edeltäpäin nähnyt hänen tulevan esittämään? Hänen verensä kuumeni tästä ajatuksesta ja hänen kätensä puristuivat nyrkkiin. Sitten hän alkoi ajatella tyynemmin. Vangitsijat eivät olleet riistäneet häneltä aseita. Hänen virkalakkinsa he olivat panneet kirstuun hänen mukaansa, ja patruunavyö oli aukaistu soljestaan, jotta hänen olisi mukavampi maata. Mitä tämä kaikki tarkoitti? Hän teki sadannen kerran itselleen tämän kysymyksen.

Palaavat askeleet keskeyttivät hänen ajatuksensa. Ovi aukeni, ihmisiä tuli sisään, ja taas hän kuuli kuiskaavia ääniä.

Hän jännitti kuuloaan. Ensín hän olisi voinut vannon kuulleensa naisen matalia, pehmeitä ääniä, mutta sitten ne eivät enää toistuneet. Kirstuun tartuttiin, sitä raahattiin pitkin lattiaa, ja sitten hän tunsi, että se kohotettiin ylös, kannettiin muutamia askeleita ja laskettiin varovasti jollekin esineelle lumessa. Hänen hämmästyksensä kasvoi, kun hän ymmärsi, mitä oli tekeillä.

Hän oli reessä. Vankilansa ilmarei-istä hän kuuli köysien rasahtelua, kun niitä kiskottiin reen varppeiden lomitse yli kirstun, ja koirien levottomia liikahteluja, vingahtavan haukotuksen ja leukaparin vi-

haisen kalahduksen. Sitten lähti reki hitaasti liikkeelle. Piiska paukahteli, ääni ärjyi, ja koirat ajettiin hölkkäjuoksuun. Taas kuului puhkuvia hanurinsäveleitä. Hän huomasi vähällä ponnistuksella vovan kääntää päänsä riittävästi nähdäkseen eräästä reiästä, joka oli hänen silmänsä tasolla kirstun kyljessä. Reki oli kääntynyt pimeältä polulta valaistulle kadulle, ja vihdoinkin se pysähtyi kirkkaasti valaistun talon eteen, josta kuului raakoja ääniä, naurua ja humalaisen ääniä.

Toinen hänen vangitsijoistaan meni kapakan ovesta sisään, toisen istuutuessa kirstulle ja pimitäessä häneltä näköalan jalallaan, jota riiputti reiän edessä, josta hän oli katsellut.

»Minne matka, Fingy?» tiedusteli muuan ääni.

»Wekuskoon,« vastasi kirstulla-istuja viimeksi mökkiin tulleen miehen kähcällä, paksulla äänellä.

»Joku taas kuollut, vai mitä?» kysyi sama ääni.

»Ei. Vien tässä karttoja ja kapistuksia leiriin, Hodgesille. Mutta pirunmoinen kiire sillä miehellä on, kun vielä näin yötä myöten määrää meidät lähtemään. Sanopas sille —, ettei hän kauan venkailisi pullonsa kanssa.»

Puhuja läjäytti piiskaansa, ikäänkuin sillä korvataksaan lausumalta jääneen nimen.

»Karttoja ja kapistuksia — Hodgesille — Wekuskoon!» ällisteli Philip henkessään.

Hän kuulosti lisätietoja. Se oli turha, ja hetken kuluttua Fingyksi sanottu mies hypähti kirstulta, paukautti piiskaansa ja ärähti puhisevan komennus-sanan koirille. Reki lähti liikkeelle.

Wekuskoonko hänet siis vietiin? — ja vielä päälle päätteeksi Hodgesin luo, tuon rakennustöiden johtajan, jonka henkeä oli uhannut vanki, jota hän Mac Gregorin määräyksestä oli noutamassa! Oliko Fingy puhunut totta? Ja jos oli, niin oliko inspehtori ennakolta tietänyt tämänkin seikan tässä kummallisessa salajuonessa?

Seuraavan puolentunnin aikana, reen jatkaessa tasaista kulkuaan pohjoista kohti, askarruttivat Phi-

lipin mieltä nämä ja monet muutkin yhtä kiusalliset kysymykset. Hän oli varma, että kaunis nainen, jonka jäljissä hän oli lähtenyt, oli tahallaan houkutellut hänet väijyksiin. Hän katsoi olevansa hänen vankinsa. Mutta miksi hänet näin ollen lähetettiin kuin mikäkin rahtitavara Hodgesin, naisen aviopuolison syyttäjän luo, miehen, joka päällehyökkääjänsä vaati lailliseen, ankarimpaan edesvastuuseen?

Mitä enemmän näitä kysymyksiä juolahti hänen mieleensä, sitä enemmän hän kummastui. Hänen päällikkönsä ristiriitaiset määräykset ja kummallinen käytös, nuoren naisen silmissä näkynyt liikuttava vetoumus, äkkiarvaamaton hyökkäys, ja nyt vielä tämä selittämätön matka Wekuskoon, ruumisarkkuun köytettynä, se kaikki oli ollut omansa syöksemään hänet ihmeellisten ongelmien kaaokseen, josta hänen oli mahdoton selviytyä minnekään. Kahdesta seikasta hän kuitenkin pääsi varmuuteen: hänen oli verrattain hyvä olla, ja vähintään kahden tunnin perästä he saapuisivat Hodgesin päämajaan, jos Wekusko todellakin oli heidän päämääränsä. Ja sitten täytyi jotakin ruveta tapahtumaan.

Mikään vaara häntä ei enää tuntunut uhkaavaan tässä hänen omituisessa asemassaan. Ja jos uhkasi, niin olisivatko hänen vangitsijansa siinä tapauksessa jättäneet hänelle aseita, niin sisäänteljetty kuin hän olikin? Jos he olisivat aikoneet hänelle pahaa, niin olisivatko he varustaneet hänen olinpaikkansa pehmyksillä ja asettaneet hänen päänsä alle tyynyn, jotta ei suuta peittävä side aiheuttaisi hänelle epä-mukavuutta? Yllättävä ajatus sävähti hänen mieleensä: siinä piili jokin erikoinen merkitys, ettei hän kahakassa ollut saanut pienintäkään vammaa, ettei häntä vangitsemisen jälkeen oltu millään tavalla uhattu tai peloitettu. Kaikki oli osa sitä näytelmää, jossa hänen oli esiinnyttävä. Hän varmistui siitä yhä enemmän mitä pitemmälle minuutit kuluivat, ja yhä useammin hän muisti inspehtorin merkitykselliset sanat: »Mitä tapahtuneekin!» Mac Gregor oli lausunut nämä sanat erikoisella korostuksella, oli toistanut ne

useammin kuin kerran. Oliko ne tarkoitettu hänelle varoitukseksi tämän tapahtuman suhteen, jotta hän tietäisi olla sekä varuillansa että huolehti?

Mutta sille hän ei voinut mitään, että näihin mo-
niin ajatuksiin, jotka olivat sekä ristiriitaisia että
harhaanjohtavia, liittyi myöskin Bucky Nome ja se
nainen, jota hän rakasti, avoimesti sen nyt tunnus-
taen itselleen. Jos tilanne olisi ollut vähän toisenlai-
nen, jos tapausten kulku ei olisi ollut juuri sellainen
kuin se oli, olisi hän nähnyt tässä Bucky Nomen kä-
den. Se, mikä yhä syvemmin alkoi syöksyä hänen
mieleensä sitä mukaa kuin hetket kuluivat, oli näi-
den kahden naisen kuva — sen naisen, joka taisteli
miehensä puolesta, ja toisen, jota hän rakasti ja jonka
puolesta hän oli taistellut pelastaakseen hänet mie-
helleen. Ja jonkinlaisella haikeantuskaisella tun-
teella hän vertasi sen naisen rakkautta, uskollisuutta
ja arvokkuutta, jonka mies oli rikoksentekijä, mrs
Beckerin tuoniltaiseen hairahdukseen. Ja juuri hä-
nen silmissään hän oli nähnyt enkelimäisen puhtau-
den, ja tuska kouraisi yhä syvemmälle hänen sie-
luaan, kun hän ajatteli, että rikoksellisen vaimo sit-
tenkin esiintyi hänelle edullisemmassa valossa kuin
mrs Becker.

Hän koetti hetken aikaa keventää raskasta miel-
tään ja käänsi päänsä tirkistelläkseen kirstun lai-
dassa olevasta reiästä. Kuu oli noussut, ja aika ajoin,
milloin oltiin aukeilla paikoilla, hän näki valkoisen
lumen välähtelevän, mutta enimmäkseen kulkivat
he metsän pimeissä varjostoissa. Oltiin vasta kahden
tunnin matkan päässä Le Pasista, kun reki taas py-
sähtyi ja Philip näki joitakin hajanaisia valoja lähei-
syydessä.

»Taidetaan olla Wekuskossa«, ajatteli hän. »No,
mitä tämä on?«

Kirstun vastapäiseltä puolelta kajahti terävä ääni.
»Tekö siellä olette, Fingy?« ääni kysyi. »Mitä
pirua teillä siinä on?«

»Karttojanne ja kapistuksianne, sir«, vastasi Fingy

käheästi. »En voinut tulla tänne huomenna, ja ajattelin siis olevan parasta tehdä se tänä iltana.»

Philip kuuli että jokin ovi suljettiin. Askeleet narisivat hänen korvansa vieressä.

»Hyvänen aika!« kuului ääni taas. »Mikä tuo on, jossa te niitä kuljetatte, Fingy?«

»Ruumiskirstu, sir. Muuhun en saanut karttoja mahtumaan, ja se on ajelehtinut tarpeettomana siitä pitäen kun Mac Vee siinä tuotiin. Ehkä sitä vielä tarvitsette, perästäpäin«, nauraa höhötti hän kammottavasti. »Ho-ho-ho! kukapa tietää!«

Samassa kirstu nostettiin reestä, ja Philip tunsu sitä kannettavan ylös portaita ja jostakin ovesta sisään, ja sitten hän säikäyttävän äkisti huomasi seisovansa pystyssä. Hänen vankilansa oli heilautettu päälleen!

»Ei niin, ukkoseni«, vastusti Hodges, Philip oli rakennustyönjohtajan edessä. »Laskekaa se pitkälle — tuonne nurkkaan.«

»En helkkarissa«, tenäsi Fingy, sorminiveliään natisuttaen. »Tuota noin, mister Hodges, minä en kylläkään ole pelkuri, mutta vainajiin tahdon suhtautua kunnioittavasti, niinkuin tähän kirstuunkin, jossa yksi jo on ollut. Tässä punaisessa lapussa sanotaan: 'Pääpuoli. Tämä pää ylös', ja vaikka mikä olisi, niin ylöspäin se on oleva, jollette te sitä laske alas. En tahdo kummituksia kimppuuni! Ho, ho, ho —« Hän tuli aivan kirstun viereen. »Otan tämän punaisen lapun pois, mister Hodges. Se ei ole siinä paikallaan, koska kirstussa ei ole muuta kuin kortteja ja kapisuksia.«

Jollei vaate olisi tukkinut hänen suutaan, ei Philip varmaankaan olisi malttanut olla äänekkäästi ilmaise-matta hämmästystään siihen nähden, mitä silmän-räpäystä myöhemmin tapahtui. Lappu repäistiin pois ja valonsäde tunkeutui hänen silmäänsä. Kapeasta raosta, joka ei ollut muuta kuin neljännestuuman le-veä, hän huomasi tuijottavansa huoneeseen. Valtavan roleva harmaapartainen ukko, joka väijyksistä oli syössyt hänen kimppuunsa, oli aikeissa poistua. Fingy

oli aivan hänen vieressään. Ja näiden kahden kannuksilla, ikäänkuin innokkaasti toivoen heidän lähtöään, seisoivat Hodges, rakennustyönjohtaja.

Tuskin olivat miehet poistuneet, kun Hodges palasi pöydän luo, joka sijaitsi keskilattialla. Philipin ei ollut vaikea huomata, että miehen kasvot olivat punetuneet ja että hän oli kiihtynyt. Mies istuutui, sormeili joitakin papereita, hypähti jaloilleen, vilkaisi kelloaan ja alkoi astella edestakaisin.

»Hän on tulossa«, naureskeli hän itsekseen. »Tulossa, vihdoinkin!« Hän katsoi taas kelloaan, oikaisi kravattinsa peilin edessä ja hiljaa naureskellen hykerteli käsiään. »Tuo pikkuinen kaunotar on antautunut«, jatkoi hän kääntäen kasvonsa hetkiseksi ruumiskirstuun päin. »Ja aika on jo käsillä — ohikin.«

Ovelta kuului hiljainen koputus ja päällikkö juoksi sitä aukaisemaan. Muuan olento vilahti hänen ohitseeseen sisään, ja eräät valkeat, kauniit kasvot olivat ohikiitävän tuokion kääntyneet Philipin ja hänen vankilansa puoleen — saman nuoren naisen kasvot, jonka hän tuskin kaksi tuntia sitten oli nähnyt Le Passissa, samat kasvot, jotka varhemmin illalla olivat häneen vedonneet, hänelle valokuvasta kerran hymilleet ja joita nyt näytti naamioivan marmorinkalpea, jähmeä kauhu, loistavien silmien, jotka olivat kuin hehkuvat tulilammet, näyttäessä etsivän häntä läpi ruumiskirstun kapean raon.

Hodges liikahti kädet ojossa päin, ja nainen kääntyi, hiljaa, nyyhkyttävästi voihkaisten.

Vielä askel, ja Hodges olisi sulkenut hänet syliinsä, mutta nainen väisti nopeasti liikahtaen ja viittasi pöydän vieressä olevaan tuoliin.

»Istuutukaa!« huudahti hän hiljaa. »Istuutukaa ja kuunnelkaa!«

Mielikuvitustako se oli, vai kääntyivätkö hänen silmänsä ilmein, joka oli miltei rukoileva, seinän vierellä olevaan ruumiskirstuun? Philipin sydän jyskyi kuin rumpu. Viimeisen noista sanoista hän tiesi tarkoitetun hänelle itselleen.

»Istuutukaa«, toisti hän, kun Hodges epäröi. »Is-

tuutukaa — tuohon — ja minä istun tähän. Ennen — ennen kuin koskette minuun, tahdon, että eräästä asiasta syntyisi välillemme selvyys. Antakaa minun puhua, ja kuunnelkaa — kuunnelkaa!»

Taas tiesi Philip, että tämä sana — »kuunnelkaa!» — tarkoitettiin hänelle.

Johtaja oli heittäytynyt tuolille ja hänen vieraansa asettui häntä vastapäätä, kasvoin Philipiin. Nainen sysäsi turkin alemmaksi hartioiltaan ja riisui päähi-neensä, niin että kattolampun valo lankesi kirkkaana hänen komealle tukalleen ja toi eloisammin näkyviin hänen poskiensa norsunluumaisen kalpeuden, joilla Philip hetki sitten oli nähnyt elämän heleän punan ja jotakin, mikä ei ollut pelkoa.

»Välillemme täytyy syntyä selvyys«, toisti hän vakavasti, kiinnittäen silmänsä edessään istuvaan mieheen. »Uhraisin elämäniakin hänen puolestaan — mieheni nimittäin — ja te vaaditte, että minun pitäisi tehdä vielä enemmän. Minun on oltava varma palkinnosta!«

Hodges nojautui innokkaana eteenpäin, aivankuin aikoen puhua, mutta nainen keskeytti.

»Kuunnelkaa!« huusi hän, punaisen palon alkaessa kuultaa läpi hänen poskiensa kalpeuden. »Te juuri yllytitte hänet tulemaan tänne, kun me, onnettoman sattuman kautta, menetimme pienen kotimme Marionissa. Tarjositte hänelle toimen ja hän otti sen vastaan, luullen teitä ystäväkseen. Hän luuli teitä ystäväkseen vielä silloinkin, kun minä jo tiesin teidän olevan petollisen heittiön, joka suunnittelitte perikatoa sekä hänelle että minulle. Ja hänen epäluulojaan herättämättä en olisi voinut hänelle puhua inhosta, jota teitä kohtaan tunsin. Hän luotti teihin. Hän oli valmis vaikka puolestanne taistelemaan. Ja te — te —«

Nainen oli kiihtymyksessään tarttunut pöydän reunan. Hän näytti kotvan olevan tukehtumaisillaan, sitten hän jatkoi, ääni mielenkiihkosta väristen.

»Ja te — te luikertelitte kintereilläni kuin kyykäärme, tehden joka ainoan hetken elämästäni kurjaksi, koska hän piti teitä ystäväinä ja minä en tohti-

nut hänelle puhua. Salasinkin sen häneltä sitten — tuohon iltaan saakka, jolloin te tulitte asuntoomme hänen ollessaan poissa ja rohkenitte riistää minut syliinne ja suudella minua. Sitten — sitten minä kerroin, ja hän iski teidät maahan ja olisi tappanut, jollei toisia olisi ehtinyt apuun. Jumalani, tuo teko saat-
taa minut rakastamaan häntä entistä tulisemmin! Mutta minä olin väärässä. Minä olisin teidät tappa-
nut!»

Hän vaikenä, ratketen nyyhkyttämään. Hodges hypähti äkkinäisellä liikkeellä tuoiltaan ja tuli häntä kohden, kasvot leimuten ja huulet hymyssä, mutta nopeamana kuin hän oli Thorpen vaimo jaloillaan, ja Philip näki vankilastaan, kuinka hänen povensa nousi ja laski, uhkaavan palon leimutessa hänen kauniissa silmissään.

»Ah, miten kaunis te olette!» kuuli hän miehen sanovan.

Hodges, päästäen huudon, jossa olivat yhtyneinä voitonriemun koko intohimo ja ahmiva ilo, sieppasi hänet syliinsä. Tulinen virta tuntui syöksähtävän läpi Philipin koko olemuksen. Hän näki jälleen naisen kasvot, kauhusta kalpeina ja pingoittuneina, näki hänen riuhtovan päästäkseen irti, kuuli tukahtuneen huudon hänen huuliltaan. Ensi kerran hän nyt ponnisti vapautuakseen, pinnisti huutaakseen läpi suutaan peittävän siteen. Kirstu vapisi. Se miltei värisi lattiaan, kun hän rajummin ponnisti. Hikeä valuvana ja voimattomana hän uudelleen tirkisti raosta. Naisen tukka oli kamppailussa valahtanut valloilleen ja huiskahteli välähtelevinä laineina hänen selässään. Hänen kätensä olivat tarrautumassa Hodgesin kurkkuun. Sitten toinen niistä livahti hänen povelleen, ja sitä seurasi kaamea, tukahtuneesti kajahtanut paukaus. Päällikkö hoiperteli voihkaisten takaperin ja vaipui lattialle.

Tuokion seiso Thorpen vaimo teostaan hämmästyneenä ja tuijotti liikkumattomaan läjään jalkojensa juuressa, savuava revolveri kädessään. Sitten hän hitaasti, aivan kuin ihminen, joka on hirmuisen syyttä-

jän edessä, kääntyi kasvoin ruumiskirstuun. Ase putosi hänen kädestään. Hänen kauniit kasvonsa eivät värähtäneetkään, kun hän meni poikki lattian, otti pienen vyökirveen käteensä ja alkoi vääntää auki kirstun kantta. Kaikki kävi yhä ilman epäröintiä tai pelon värettäkään ei huomannut hänen kasvoissaan tai käsissään, kun kansi antoi myöten ja Philip paljastui näkyviin, kasvot valkeina niinkuin hänelläkin ja kiihtymyksen ja kauhun puserlamassa hiessä kylpevänä. Tyynesti hän irroitti siteen hänen suultaan, aukaisi hihnat hänen jalkojensa, käsiensä ja ruumiinsa ympäriltä, ja sitten hän askeleen verran peräydyttyään kädet puristettuina povelle ja jatkuvasti ääneltömänä jäi odottamaan, että Philip nousisi ylös.

Philip syöksähti heti polvilleen Hodgesin viereen. Hän alensi päänsä ja kuunteli, käsi miehen liivin alla. Sitten hän katsoi ylös. Nainen oli kumartunut hänen ylitseen, ja kohtasi järkähtämättä hänen katseensa.

»Kuollut!» sanoi Philip hiljaa.

»Se on totta, veljeni!»

Naisen äänen matala, suloinen sointu kohosi tuskin yläpuolelle kuiskauksen. Hänen sanojensa merkitys syöpyi hänen sielunsa sisimpään.

»Siskoni —» toisti hän, tuskin tietäen, että tuli lausuneeksi tämän sanan. »Minun —»

»Tai — vaimonne«, keskeytti nainen, ja hänen käteensä laskeutui silmänräpäykseksi lempeästi hänen olalleen. »Tai vaimonne — minkä vain soisitte hänen olevan.»

Naisen ääni — hänen kosketuksensa lempeys vei hänen mielensä väläyksen tavoin takaisin toiseen traagilliseen hetkeen pienessä mökissä pohjan perillä, jolloin hän oli ollut vähällä surmata erään miehen pienemmästä syystä kuin tämä, mitä hän nyt oli kuullut ja nähnyt. Tuokion hänestä tuntui, ikäänkuin tämä ääni, hänelle niin rakas, kantautuisi vienona ja anovana tuon toisen, Lac Bainissa olevan naisen huulilta — naisen, joka oli ollut vähällä aiheuttaa samanlaisen murhenäytelmän kuin tämä, sukupuolien suhteen vain ollessa päinvastaisen. Eversti Becker olisi

voinut surmata Bucky Nomen, ja se olisi ollut hänestä anteeksiannettavaa, sillä tähän olisi sen tehnyt puolustaakseen omaansa ja vaimonsa kunniaa. Ja täällä — tällä hetkellä — oli nainen, joka oli taistellut ja surmannut oman kunniansa puolesta ja myös pelastaakseen miehensä. Hänen siskonsa — vaimonsa — Olisiko hän suonut heidän tekevän tämän? Olisiko hän suonut mrs Beckerin, naisen, jota hän rakasti, puolustavan kunniaansa samalla tavoin kuin tämä nainen oli puolustanut? Eikö hän kuitenkin olisi rakastanut häntä kymmenen — satakin kertaa enemmän, jos hän olisi niin tehnyt?

Hän nousi pystyyn, tehden ponnistuksen terästäkseen mielensä tätä vast'ikään näkemäänsä oikeudenjakoa vastaan — ja sitä rakkauden, naisellisuuden ja voittoriemun loistetta vastaan, jonka hän näki naisen silmissä.

»Nyt ymmärrän«, sanoi hän. »Olette tuonut minut tänne — tällä tavoin — jotta kuulisin, mitä hän mahdollisesti oli sanova, ja olisin todistajanne. Mutta — —«

»Oi, hyvä Jumala, aikomukseni ei ollut tehdä tätä«, huusi nainen, aivan kuin tietäen, mitä hän mieli sanoa. »Ajattelin, että jos hän teille paljastaisi konnuutensa — jos hän tietäisi, että maailma teidän kauttanne tulisi tietämään, kuinka hän oli yrittänyt tuhota erään kodin ja kuinka hän tarjosi miehelleni vapautta sellaista korvausta vastaan, että — mutta tehän näitte ja kuulitte, ettekä voi olla ymmärtämättä! Hän ei olisi uskaltanut jatkaa, tietäen kaiken tulevan julkisuuteen. Mieheni olisi saanut vapautensa. Mutta nyt —«

»Olette tappanut hänet«, sanoi Philip.

Hänen äänessään ei ollut vähääkään myötätuntoa. Se ilmaisi vain lainvartian kylmän, intohimottoman syytöksen, ja nainen kätki kasvonsa käsiinsä. Philip pani virkalakin päähänsä, tiukensi vyötään ja kosketti keveästi naisen käsivartta.

»Tiedätkö, minne miehenne on teljetty?« kysyi

hän. »Aikomukseni on viedä teidät sinne ja saatte jäädä hänen luokseen täksi iltaa.»

Naisen kasvot kirkastuivat heti. »Tiedän kyllä», sanoi hän. »Tulkaa!»

He menivät ovesta, sulkiivat sen huolellisesti, ja naisen kulkiessa edellä saapuivat he pimeän, ikkunattoman rakennuksen luo, joka sijaitsi sadan kyynärän päässä kuolleen johtajan asunnosta.

»Tässä on leirin vankila», kuiskasi nainen.

Väljään karhunnahkatakkiin puettu mies seisoivat ovella vahdissa. Kuunvalossa hän tunsikin Philipin uniformun.

»Tässä on poliisi-inspektorin määräys», sanoi Philip, näyttäen hänelle Mac Gregorin kirjettä. »Minun on määrä ottaa vanki huostaani. Mrs Thorpe tulee viettämään yön hänen luonaan.»

Ovi oli hetken kuluttua auki ja nainen meni sisään. Poistuessaan kuuli Philip matalan, nyyhkyttävän huudon, järkyttyneen miesään. Ovi heilahti raskaasti sarannoillaan ja kaikki jäi äänettömäksi.

Viiden minuutin kuluttua oli Philip jälleen kumartuneena yli vainajan. Hänessä oli tapahtunut hämmästyttävä muutos. Hänen kasvoillaan loimusi voimakas puna ja hänen vahvat hampaansa hohtivat, kun hän vihasta ja inhosta virnistäen peitti ruumiin huovalla. Seinällä roikkui työpuku ja työmiehen paksu takki. Niihin hän pukeutui ja pani päähänsä Hodgesin hatun. Vielä kerran hän painui ulos yöhön.

Tällä kertaa hän uudelleen meni vankilan edustalle. Vartia asteli polkemallaan polulla edestakaisin, korvat niin paksusti suojattuna, ettei hän kuullut Philipin varovaisia askeleita takanaan. Kääntyessään huomasi hän revolverin tähtäävän kasvoihinsa tuskin kyynärän päästä.

»Kädet ylös!» komensi Philip.

Tyrmistynyt mies totteli sanaakaan sanomatta.

»Jos liikahdatte tai äännähdättekin, niin päästän teidät päiviltä!» jatkoi Philip uhkaavasti. »Kädet taakse — noink!»

Vikkelyydellä ja taidolla, jonka hän oli saavutta-

nut kersantti Moodyn johdolla, sitoi hän vartian ran-
teet ruumiskirstusta ottamallaan hihnalla ja kietoi
hänen suunsa peittoon samalla vaatteella, joka hä-
nellä itsellään oli hetki sitten ollut.

Sisällä tuikki valo, ja sen takaa tuijottivat häneen
miehen ja naisen vaalenneet kasvot, kun hän astui
sisään. Mies lojui takanojassa kapealla vuoteella, ja
Philip ymmärsi raisen nousseen äkkiä, sillä hänen
toinen kätensä oli vielä kiedottu miehen kaulaan ja
toinen lepäsi hänen poskellaan, ikäänkuin hän olisi
sitä hyväillen hivellyt hänen tunkeutuessaan sisään.
Nyt hänen kauniit, pelästyneet silmänsä tuijottivat
häneen puoleksi vihamielisellä ilmeellä.

Philip astui valoon, otti hatun päästään ja hymyili.

Thorpen vaimo hypähti huudahtaen jaloilleen.

»S-s-s-s!» varoitti Philip kohottaen kätensä ja vii-
taten takana olevaan oveen.

Thorpe oli noussut. Philip meni sanaakaan puhu-
matta luo ja ojensi hänelle kätensä. Vankikin ojensi
omansa, vielä epätietoisena. Miesten seisoessa näin
silmänräpäyksen ajan, toinen suu hyriyssä, toinen
kummastuksesta kivettyneenä, kuului tukahtunut,
nyyhkyttävä huudahdus takaa. Philip kääntyi. Nai-
nen seiso i lampun himmeässä hohteessa, kädet kur-
koittaen hänen — heidän kumpaisenkin puoleen — ja
Philip ei ollut vielä milloinkaan, eipä edes Lac Bai-
nissa, nähnyt kauniimpaa naista kuin Thorpen vaimo
tällä hetkellä.

Philip meni niinkuin ei mitään olisi tapahtunut
pöydän luo, jolla oli kynä, mustetta ja paperia.

»Vaimonne ei kenties ole kertonut teille kaikkia
tämän illan tapahtumia, Thorpe«, sanoi hän. »Jollei
ole, on hän tekevä — pian. Kuulkaa!»

Hän oli taskujensa kätköstä vetänyt pienen kir-
jan ja kirjoitti siihen.

»Nimeni on Steele, Philip Steele, ratsastavasta
poliisista. Chicagossa on minulla isä, Philip Egbert
Steele, pankkiiri, noin kuutisen miljoonan arvoinen
mies. Hänen luokseen nyt menette niin pian kuin
koirareessä ja junassa pääsee ja annatte tämän lapun.

Siihen on kirjoitettu, että nimenne on Johnson ja että hänen on minun tähteni autettava teidät jaloillenne niin, että elämä muuttuu aika mukavaksi teille — ja jaloimmalle pikku naiselle minkä milloinkaan olen tavannut. Ymmärrättekö, Thorpe?»

Hän katsoi ylös. Thorpen vaimo oli mennyt miehensä luo. Hän seisoj puoleksi hänen syleilyssään ja katseli Philipiin; ja siinä näin seisoessaan he muistuttivat hänelle paria, joka oli näytellyt loppukohtauksen draamasta, minkä hän oli nähnyt vuosi sitten.

»Mutta yksi palvelus teidän on minulle tehtävä, Thorpe«, jatkoi hän. »Kotosalla olen minä rikas. Täällä olen vain Phil Steele, ratsastavasta poliisista. Sen sanon siksi, ettette luule minun riistävän itseäni paljaaksi, kun käsken teidän ottamaan tämän. Siinä on vähän käteistä rahaa ja tuhannen dollarin shekki. Jonakin päivänä, jos haluatte, voitte maksaa sen takaisin. Mutta nyt pankaa toimeksi ja vaatetta ylle. Otaksun, että ystävänne odottavat jossakin täällä lähistöllä — rekinen, joka toi minut tänne Le Pasista. Huomenna minä tietysti olen pakotettu ryhtymään takaa-ajoon.. Mutta jos pidätte kiirettä, niin luulen, etten saa teitä kiinni.«

Hän nousi ja pani lakin päähänsä, jättäen rahat ja shekin pöydälle. Nainen astui hoiperrellen häntä kohti, miehen seuratessa jollakin lailla huumautuneena ja mykistyneenä. Hän näki jälleen naisen kurkoittavan kätensä, kauneilla kasvoillaan ilme, joka ainiaaksi painui hänen mieleensä.

Seuraavassa tuokiossa oli hän aukaissut oven ja hävinnyt.

VIII.

TOINEN KIRJE PHILIPILLE.

Syvässä pimeydessä, vankinsa vierellä vaanien näki Philip minuuttia myöhemmin Thorpen vaimoineen lähtevän vankilastaan ja rientävän yöhön. Sitten hän raahasi vartian sisään, lukitsi oven, jättäen avaimen lukkoon, ja palasi Hodgesin asuntoon vaihtamaan vaatteitaan.

Vasta sitten kun hän jälleen seiso i ja katseli jalkainsa juuressa viruvaa vainajaa, alkoi hänen oman rikoksensa suunnattomuus ahdistavana tietoisuutena hänelle selvitä. Mutta hän ei säikähtänyt, eikä tekoaan katunut. Hän sammutti valon, istuutui, täytti kylmäverisest i piippunsa ja alkoi kohta kohdalta punnita asiaa. Olihan hän ainakin noudattanut Mac Gregorin määräystä — kuullut omantuntonsa ääntä. Hodges oli saanut ansionsa mukaan, ja hän oli pelastanut miehen ja naisen.

Mutta siitäkin, tästä ensimmäisestä puolustavasta väitteestä huolimatta hän tiesi, ettei Mac Gregor ollut odottanut tapahtuvaksi tällaista murhenäytelmää ja että hän lain edessä oli tehnyt itsensä syy-pääksi kahden ihmisen paon suoranaiseen avustamiseen, kahden, jotka eivät välttäisi lain säätämää rangaistusta — jos kiinni joutuisivat. Mutta kiinni he eivät joutuisi. Sitä hän itselleen vakuutteli, istuessaan siinä pimeässä ja tuiman hymyn kareillessa hänen huulillaan. Kukaan Wekuskossa ei kyennyt tätä tapausta selittämään. Hän oli varma, ettei vartia ollut häntä tuntenut ja että tämä oli siinä uskossa, että

pako oli tapahtunut Thorpen jonkun ystävän avulla. Ja Mac Gregor —

Philip nauroi itsekseen ajatellessaan sitä tuomitsevaa todistuskappaletta, joka oli hänen hallussaan, niitä kummallisia määräyksiä, jotka johtaisivat inspehtorin virastaerottamiseen, vieläpä ankarampaankin rangaisukseen, jos hän antaisi tietoa. Itse hän pelastaisi nahkansa kertomalla Mac Gregorille jotakin hölynpölyä. Ja sitten, kun hän siinä istui kuoleman kaameassa ilmapiirissä, johtui hänen mieleensä m'sieur Janetten pääkallo, Bucky Nome ja Lac Baignissa ollut nuori, kaunis vaimo. Tietäisipä mrs Becker tämänkin — näkisipä Bucky Nome, joka oli hautautunut jonnekin pohjoisiin korpiin, näkisipä hän Hodgesin sellaisena kuin hän siinä lojui, kuolleen asuntonsa lattialla! Toiselle se olisi entistä suurempi rangastus, toiselle varoitus. Ja sittenkin, kun hän ajatteli everstin vaimoa ja hänen keimailuaan Nomen kanssa, näki hän jälleen kuin näyssä hänen kasvonsa, täynnä sitä ihmeellistä suloa, puhtautta ja rakkautta, joka oli lumonnut hänet nuotion ääressä. Niinä hetkinä hänen oli miltei mahdoton pitää varmana sitä, että mrs Becker olisi hetkeksikään voinut unohtaa vaimollisen arvokkuutensa. Olisiko hän erehtynyt? Oliko hän katsellut häntä oman rakkautensa ja mustasukkaisuuden verhoamin silmin. Jos hän olisi hymyillyt hänelle Bucky Nomen asemesta, jos hänen poskensa olisivat punehtuneet hänen sanoistaan, olisiko hän silloin ajatellut hänen tehneen väärin? Aivan kuin vastaukseksi kysymykseensä näki hän jälleen everstin, hänen miehensä vaalenneet, pingoittuneet kasvot, ja naurahti karkeasti.

Philip vietti huoneessa useita tunteja. Aamun sarastaessa hiipi hän metsään, ja ilmestyi sieltä hetken kuluttua leiriin, sanoen yöpyneensä Le Pasissa. Vasta tuntia myöhemmin kävi ilmi, että Hodges oli surmattu, vartia yllätetty ja Thorpe vaimoineen paennut. Philip ryhtyi heti asiaan ja lausui otaksuman, että he mahdollisesti olivat paenneet pohjoiseen. Varhain iltapäivällä hän aloitti takaa-ajon.

Noin kahdentoista mailin päässä Wekuskosta pohjoiseen hän teki äkkikäännöksen länteen, taivalsi viisitoista mailia ja kääntyi etelään. Kolmen päivän kuluttua hän ilmestyi Le Pasiin ja sai tietää, ettei Thorpea ja hänen vaimoaan oltu kuultu eikä nähty. Vielä kaksi päivää ja hän astui Mac Gregorin virka-huoneeseen. Inspehtori ihan hyppäsi tuolistaan häntä tervehtimään.

»No, te pidätitte heidät, Steele!» huusi hän. »Pidätittekö heidät senjälkeen kuin Hodges mur — surmattiin?»

Philip ojensi hänelle rypistyneen paperipalan.

»Siinä on viimeisin määräyksenne, sir«, vastasi hän hiljaa. »Noudatin sitä kirjaimellisesti.«

Mac Gregor luki ja hänen kasvonsa valahtivat valkeiksi kuin paperi, joka oli hänen kädessään. »Hyvä Jumala!» hän kauhisteli.

Oikeammin hoiperrellen kuin kävellen hän palasi pöytänsä luo, lysähti tuolille ja hautasi kasvonsa käsivarsiinsa, hartiain tutistessa kuin nyyhkivän poikasen. Vasta pitkän ajan kuluttua hän kohotti kasvonsa, ja näiden minuuttien vierieissä kertoi Philip hänelle pää painuksissa, mitä oli tapahtunut pienessä huoneessa Wekuskossa. Mutta sen hän jätti sanomatta, että juuri hän oli yllättänyt vartian ja vapauttanut Thorpen ja hänen vaimonsa.

»Philip«, sanoi hän, tarttuen nuoren miehen käsiin molempine omineen, »minä olen rakastanut häntä aina siitä lähtien, kun hän oli pieni tyttönen ja minä hänen kisakumppaninsa, yhdeksäntoista vuotias roteva nuorukainen. Hän on ainoa tyttö — ainoa nainen — jota milloinkaan olen rakastanut. Käsitättekö? Olen melkein kyllin vanha kelvatakseni hänen isäksensä. Minulla ei ole milloinkaan ollut toiveita hänen suhteensa. Mutta tällaistakin sattuu — joskus — ja kun hän silloin tuli vetoamaan minuun, olin vähällä taipua. Sentähden juuri valitsin teidät, varoitin teitä — —«

Hän vaikenä, ja hänen rinnastaan nousi nyyhkytys.

»Ja vilhoim taivuittekin«, sanoi Philip.

Inspehtori tuijotti äänettömänä häneen kotvan aikaa. Sitten hän sanoi: »Kymmenen vuotta sitten, hänen seitsemäntenätoista syntymäpäivänään lahjoitin hänelle hopeaselkäisen albumin, ja sen ensimmäiselle sivulle kirjoitin sanat, jotka pelastivat hänen miehensä — ja hänet itsensä. Ymmärrätkö nyt, Philip? Se oli hänen viimeinen valttinsa, ja hän käytti sitä taidolla.«

Hän hymyili pehmeästi. Sitten hän ikäänkuin itselleen virkahti: »Jumala häntä siunatkoon!«

Philip katseli alas, isoon, ruskeatukkaiseen päähän, joka jälleen oli kumartunut pöytää vasten. Hän laski molemmat kätensä toisen olkapäille.

»Jumala häntä siunatkoon!« toisti Philipkin puolestaan.

»Surussanne ette ole yksin, Fleix Mac Gregor«, sanoi hän hiljaa: »Kysyitte minulta, olinko tunteeton kauneudelle. Se minä olen. Ja syynä siihen on jokseenkin samanlainen tapaus kuin teidän, kasvot ja sielu, jotka ovat vallanneet sydämeni, nainen, joka ei ole minun eikä milloinkaan voi olla, rakkaus, joka aina hehkuu, mutta ei milloinkaan saa tulla ilmi — se juuri on syynä, että olen tunteeton kauneudelle. Jumala tätä pikku naista siunatkoon, Mac Gregor — ja teitä — ja minä — minä en milloinkaan tule utelemaan, minne hän on mennyt.«

Mac Gregorin käsi ojentautui ja tarttui hiljaisuuden vallitessa hänen käteensä. Tämä kädenpuristus vahvisti heidän välilleen syntyneen sopimuksen, ja Philip palasi parakkiasuntoonsa kirjoittamaan hänen isänsä kautta menevää kirjettä niille miehelle ja naiselle, jotka hänen avullaan olivat pelastuneet etelään. Suurimman osan päivää hän vietti kirjoittaen. Ilta-päivä oli jo kulunut pitkälle, kun Moody toi postin.

»Tässä on teillekin, Phil«, sanoi hän viskaten Philipin pöydälle kirjeen. »Näyttää hyvinkin siltä kuin olisi tullut läpi sodan ja melskeen.«

Philip otti kirjeen käteensä. Kynä putosi hänen sormistaan ja hän vihelsi hiljaa. Hän näki yhdellä silmäyksellä, että kirje oli tehnyt tavallisuudesta

poikkeavan matkan. Se oli tahrainen ja rypistynyt, ja päistä repeillyt — ja sitten, kuoren selkäpuolelta, hän löysi musteella kirjoitetut sanat: »Lac Bain.« Sormet vapisten repi hän kuoren auki ja luki kiireesti. Hänen rinnastaan puhkesi tyrmistynyt huuto, hänen kasvonsa valahtivat yhtä valkeiksi kuin kirjeen rypistynyt paperi, ja sitten yht'äkkiä, kalpeuden karkoittaen, leimahti hänen poskilleen kiihkeä puna. Hänen silmänsä tuntuivat sokaistuneen ennen kuin hän oli lukenut puolitiehenkään, ja sydän jyskyi henkeä salpaavalla voimalla.

Kirjeen sisältö oli tällainen:

Parahin Philip Steele,

Kirjeenne ja pääkallon saimme tänään. Kiitän Jumalaa, että onni johdatti minut ajoissa Isobelin huoneeseen, muuten olisi voinut sattua mitä pahinta. Se oli kauhea rangaistus, parahin Steele, hänelle — ja myös minulle. Mutta minä ansaitsin sen suuremmalla syyllä kuin hän. Juuri samana iltana — sen jälkeen kuin oli lähtenyt pöydästä — hän vaati, että minun oli selitettävä asia. Kun palasin alas, olitte lemmenyt. Ensin odotin ja sitten menin asunnollenne. Tiedätte kyllä, miksi en teitä tavannut. Steele, Isobel ei ole vaimoni. Hän on tyttäreni.

Mrs Becker oli suunnitellut tulla mukaanani Lac Bainiin ja kirjoitti siitä kauppa-aseman hoitajalle. Mutta sitten muuttimme mieleemme. Mrs Becker palasi Lontoon laivassa ja Isobel tuli mukaanani. Hän teki huvin vuoksi ehdotuksen, että sallisin hänen alussa esiintyä — ~~no~~, te kyllä ymmärrätte sanomat-takin. Pila meni liian pitkälle. Kun hän kohtasi teidät — ja Bucky Nomen — lakkasi pila olemasta pilaa ja kääntyi melkein pä murhenäytelmäksi. Tuona lyhyenä hetkenä tulen ääressä käytti Isobel valheellista asemaansa kokeena. Hän tuli luokseni, ennenkuin olitte liittynyt seuraamme ja kuiskasi, että Nome oli lurjus ja että hän aikoi rangaista häntä ennen illan päättymistä. Tuona lyhyenä iltahetkenä hän tuli tie-

tämään, että hän Nomessa oli tavannut mitä halveksittavimman lurjuksen ja teissä mitä jaloimman miehen. Ja vasta kun hän huomasi, minkälaisen vaikutelman te olitte hänestä saanut, alkoi asia kokonaisuudessaan hänelle selvitä.

Mitä sitten tapahtui, te kyllä tiedätte. Hän jätti yht'äkkiä pöydän, häpeän ja kauhun valtaamana. Kun myöhemmin palasin hänen luokseen ja kerroin, että teitä oli mahdoton löytää, tuli hän aivan lohduttomaksi. Hän itki koko yön, vuoteellaan maaten. Kerroin teille tästä siksi, että tyttäreni on toinen niistä kahdesta aarteesta, jotka minulla on maan päällä, suloisin ja puhtain tyttönen maailmassa. En voi teille kuvailla vaikutusta, jonka kallo ja kirjeenne häneen tekivät. Suokaa meille anteeksi — suokaa minullekin. Joskus ehkä tapaamme.

S y l v e s t e r B e c k e r.

Kuin unessa tarttui Philip revittyyn kirjekuoreen. Siitä putosi jotakin pöydälle — pienoinen orvokkimppu, joka oli puristettu ja kuivattu kirjan välissä, ja kun hän otti sen käteensä, huomasi hän varret sidotuksi kullanhohteisella hiussuortuvalla!

IX.

PHILIP RYHTYY TAKAA-AJOON.

Kirje — kukat — yksinäinen suortuva, hohtavana lankana kierretty surkastuneiden varsien ympärille, tuntuivat lyhyeksi hetkeksi kohottavan Philip Steelen olevaisesta maailmasta johonkin toiseen, josta hän vain hämärästi oli tietoinen, mieli tämän kirjeen huumamana, joka oli tullut kuin salamanisku, yhdessä ainoassa tuokiossa myllertääkseen jok'ikisen elonvirran hänen ruumiissaan. Kotvaan aikaan ei hän ollenkaan koettanut itselleen selvittää näiden kunkin — kirjeen, kukkien ja hiussuortuvan — yksilöllistä merkitystä. Vain yksi ajatus täytti hänen tajuntansa — ääretön, valtava totuus, joka työnsi syrjään kaiken muun — se tosiseikka, ettei nainen, jota hän rakasti, ollutkaan eversti Beckerin vaimo. Hän oli vapaa. Ja hänelle — Philip Steelele — se antoi toivoa — toivoa —. Yht'äkkiä hänelle valkeni, mitä kukat tarkoittivat. Eversti oli kirjeen kirjoittanut, mutta Isobel oli sen lähettänyt, sulkien siihen nuo kuihtuneet kukat kullanhohhteisine siteineen. Se oli viesti hänelle — sanaton viesti, ja kuitenkin syvällisempi, merkityksellisempi kuin sanat kykenivät ilmaismaan. Taas syöksähtivät mieleen samat vanhat näyt ja tunnelmat, joita vastaan hän oli taistellut, ja jälleen näki hän hänet nuotion hohteessa salotiellä ihailtavan kauniina, kaiken naisellisen ihanteellisena ilmentyksenä.

Hän nousi jaloilleen ja väänsi oven lukkoon peläten jonkun tulevan. Hän tahtoi olla yksin päästäk-

seen täyteen käsitykseen tapahtuneesta ja tyynnyttääkseen tempoilevat mielenliikkeensä. Jos Isobel Becker olisi kirjoittanut hänelle vain rivin tai kaksi, niissä tehostaakseen syyttömyyttään asiaan, jonka hänen isänsä jo täysin oli selittänyt, olisi hän vielä ajatellut, että kokonainen maailma erotti heidät toisistaan. Mutta sensijaan hän olikin lähettänyt hänelle nuo kuihtuneet, kultaisella suortuvalla sidotut orvokit!

Pitkän hetken hän asteli edestakaisin ahtaassa huoneessaan, ja mikään huone ei ollut milloinkaan hänestä tuntunut niin vankikopin kaltaiselta kuin tämä nyt. Vain yksi mielijohde piteli häntä vallassaan: hänen piti palata Lac Baniin, nöyrtyä rakastamansa naisen jalkain juureen ja pyytää häneltä anteeksi inhoittavaa tekoaan. Hän tahtoi kertoa hänelle, että oli ajanut Bucky Nomen henkipaton teille, että oli taistellut hänen takiaan, ja itse paennut — koska rakasti häntä. Kersantti Moodyn ääni, joka kaikui ruoturivistön raastavaa vastenmielisyyden tunnetta, hänet vihdoin riuhtaisi entiselleen. Hän syysäsi kirjeen ja kukat povitaskuunsa ja aukaisi oven.

Moody tuli sisään.

»Mitä hemmettiä te täällä olette lukon takana?« tiukkasi hän tarkaten Philipin kuumeisia kasvoja pienillä, tuikeilla silmillään. »Pelkäättekö, että joku tulisi sisään ja ryöstäisi teidät, Phil?«

»Päättäni särkee«, sanoi Philip laskien kätensä otsalleen. »Se on päänsärkyä, joka saa luulemaan, että aivot ovat jonkunlainen kova pallo, joka poukkoilee kallon sisässä.«

Kersantti laski kätensä Philipin kyynärvarrelle.

»Menkää kävelemään, Phil«, sanoi hän lempeämällä äänellä. »Se tekee teille hyvää. Tulin tänne kertomaan teille uutisia. Nyt on taas päästy De Barin jäljille, tällä kertaa Lac la Bichen seuduilla. Mutta siitä nyt toisten. Ja lähtekää kävelylle.«

»Kiitos neuvosta«, sanoi Philip. »Taidanpa sen tehdä.«

Hän kulki ohii parakkien ja painui reellä ajetulle, kaupunkiin johtavalle tielle, yhä lisäten vauhtiaan ja aivojen alkaessa työskennellä. Hän tulisi palaamaan Lac Baiiniin. Päätös oli itsestään selvä. Nyt häntä ei enää pidättäisi mikään. Vaikka kirje ja orvokkiviesti olisivat saapuneet toiselta puolen maailmaa, ei sillä olisi ollut väliä; hänen päätöksensä olisi ollut sama. Hän palaisi Lac Baiiniin — mutta miten? Se kysymys saattoi hänet hämilleen. Palvelusajasta oli vielä kolmectoista kuukautta jäljellä. Lomaa hän ei ollut anonut. Kestäisi ainakin kolme kuukautta ennenkuin hän virkateitse olisi lunastanut itselleen vapautuksen. Nämä tosiseikat kohosivat vuorina hänen tielleen. Hänen mieleensä johtui, että hän mahdollisesti saattoi ottaa Mac Gregorin uskotukseen, että inspehtori kenties saattoi antaa hänelle tilaisuuden heti palata pohjoiseen. Mac Gregorilla oli valta se tehdä, ja Philip uskoi hänen sen tekevänkin. Mutta tämän viimeisen vaihtoehdon suhteen hän oli kahdella päällä.

Ja sitten hän yht'äkkiä muisti kersantti Moodyn sanat: „Nyt on taas päästy De Barin jäljille, tällä kertaa Lac la Bichen seudulla.“ Aate, jonka nämä sanat nyt hänessä herättivät, sai hänet äkkiä seisahtumaan ja sitä päätä paluumatkalle parakkeja kohti. Hän oli kuullut paljon tästä De Barista, koko pohjolan vaarallisimmasta rikollisesta, jota mikään mies tai miesjoukko ei ollut pystynyt kiinniottamaan. Ja nyt oli tämä mies Lac la Bichen lähistöllä, samoilla main kuin Churchill ja Lac Bain. Jos hän saisi Mac Gregorilta luvan lähteä takaa-ajamaan De Baria, olisi hänen omakin vaikeutensa yksin tein voitettu. Tehävä soisi hänelle tilaisuuden oleskella pohjolassa pitkän ja määräämättömän ajan. Se veisi hänet lähemmäksi Isobel Beckeria.

Parakeille saavuttuaan hän meni heti huoneeseensa ja kirjoitti anomuksen Mac Gregorille. Nahkipojan hän lähetti sitä viemään. Sitten hän odotti kauan aikaa.

Vasta seuraavana aamuna toi Moody hänelle kutsun tulla Mac Gregorin virkahuoneeseen. Viisi mi-

nuuttia myöhemmin inspehtori tervehti häntä avosylin, puristi hänen kättään niin että sormet natisivat, ja lukitsi oven. Philipin tullessa sisään oli hän parhaillaan silmäilemässä hänen kirjelmäänsä.

»En tiedä, mitään tähän asiaan sanoa, Steele«, aloitti hän istuutuen pöytänsä taa ja viitaten Philipin ottamaan tuolin. »Ollakseni teille suora täytyy minun sanoa, että tuo ehdotuksenne ei ollenkaan tunnu soveltuvalta, miten hyvänsä sitä harkitsenkin.«

»Toisin sanoen teillä siis ei ole riittävää luottamusta minuun«, lisäsi siihen Philip.

»Ei, sitä en tarkoita. Koko väessä ei ole ketään, johon luottaisin enemmän kuin teihin. Mutta, jos minun olisi lyötävä veikkaa, niin panisin kymmenen yhtä vastaan, että menettäisin teidät, jos lähettäisin teidät vangitsemaan tuota De Baria.«

»Hyväksyn vedon — vaikka toisinpäin«, sanoi Philip uskaliaasti.

Inspehtori punoi pitkiä punaisia viiksiään ja hymyili hieman happamesti.

»Jos saisin pitää oman pääni, niin en lähettäisi vain yhtä miestä, vaan kaksi«, jatkoi hän. »Tarkoitukseni ei suinkaan ole antaa miehelleni liian vähän arvoa, kun sanon, että ystävämme De Bar, joka on vältellyt meitä kymmenisen vuotta, vastaa täydellisesti kahta minun miestäni. Minä en itsekään lähtisi mielelläni häntä takaa-ajamaan — yksin. Kumppanin tahtoisin mukaani, ja oivan sittenkin — miehen, joka on kylmäverinen ja varovainen ja kaikista tempuista yhtä selvillä kuin minäkin. Mutta nyt —« Hän keskeytti itse ja nauroi huvitettuna, »nyt olette te tässä ja pyydätte lupaa lähteä hänen peräänsä yksin. Niin, mies, se on ihan melkein samaa kuin jos pyrkitte tekemään itsemurhaa! Ja jos nyt lähettäisin teidät, ja mukanaan jonkun tuollaisen Moodyn kaltaisen oivan, tasaisen miehen —«

»Sellaisesta kaksintyöskentelystä olen minä jo saanut tarpeekseni«, keskeytti Philip. »Käsitän kyllä, että De Bar on vaarallinen mies, mutta uskon, että

pystyn yhtä kaikki tuomaan hänet tänne. Annattekko minulle siihen tilaisuuden?»

»Kyllä, sen teille annan«, vastasi inspehtori hitaasti. »minulla annan teille myös luvan muuttaa mielenne, kun olen kertonut teille jotakin De Barista, jonka myös tunnemme nimellä 'seitsemäs veli'. Sannon vielä kerran, että jos menette yksin, niin onnistumisenne on tuskin luultavaa.. Neljä miestä on vuoden —99 jälkeen lähtenyt hänen peräänsä, mutta yksikään heistä ei ole tullut takaisin. Muuan Forbes meni sinä vuonna; Bannock vuonna 1902; Fleisham 1904 ja Gresham 1907. Siitä lähtien kuin Gresham hävisi, on De Bar ollut meiltä kadoksissa, ja vasta äskettäin, niinkuin tiedätte, pääsimme jälleen hänen jäljilleen. Tuolla jossakin Barrenin maan rajoilla hän oleilee. Erään yksityistä tietä saamani tiedon perusteella voin päättää, että Fond du Lacin kaupanhoidaja kykenee opastamaan teidät suoraa päätä hänen tyyssijalleen.«

Mac Gregor otti eräästä pienestä pöytälaatikosta kuluneen ja rypistyneen paperin.

»Hän on nuorin seitsemästä veljeksestä«, jatkoi hän. »Hänen isänsä hirtettiin.«

»Hyvä alku«, tokaisi Philip.

»Siinäpä vika onkin«, sanoi inspehtori kiireesti. »Alku ei ollut hyvä. Tämä on eräs noita omituisia henkipattoisuus-tapauksia, joihin laki itse suurimmaksi osaksi on syypää, ja luulen, etten sanoisi tätä kellekään muulle kuin teille. Isä, kuten sanottu, hirtettiin. Kuusi kuukautta myöhemmin kävi epäämättömästi ilmi, että laki oli riistänyt viattomalta hengen ja että De Bar oli joutunut hirsipuuhun valapattoisten vihamiesten väärin todistusten nojalla. Lain olisi pitänyt puhdistautua. Mutta sitä se ei tehnyt. Kaksi De Baria vastaan vehkeilyttä vangittiin, tutkittiin — ja vapautettiin, tapaus, joka osoittaa todeksi erään suurmiehen lausunnon, että kunakin nykyhetkenä vallitseva laki on aina puoleksi väärässä. Tarpeetonta on mennä oikeudenkäyntiä ja sen jälkeistä yleistä mielipidettä koskeviin yksityisseikkoihin. Joulu-

kuussa vuonna —96 ottivat De Barin seitsemän poikaa oikeudenkäytön omiin käsiinsä. Eräänä yönä he tappoivat kolme pääsyyllistä heidän isänsä kuolemaan ja pakenivat pohjoiseen.»

»Oikein! «huudahti Philip.

Sana tuli hänen ajattelemattaan. Ensin hän punastui, sitten oikaisihe suoraksi ja hymyili peittelemättä inspektorille, samalla tarkaten, minkälaisen vaikutuksen hänen ajattelemattomuutensa teki esmieheen.

»Samaa ajattelivat monet siihen aikaan«, sanoi Mac Gregor silmäillen häntä omituisen terävästi. »Erittäinkin naiset. Siitä syystä kolme ensimmäistä kiinni joutunutta veljestä tuomittiinkin miestaposta eikä murhasta. He kärsivät vankilatuomionsa, saivat kahden vuoden armahduksen hyvästä käytöksestä ja ovat nykyään Etelä-Amerikassa. Neljäs heistä surmasi itsensä joutuessaan kiinni Moose Factoryn lähitöllä, ja muista kolmesta sukeutui sellaisia, joita laki sanoo 'parantumattomiksi'. Henry, vanhin heistä surmasi upseerin, joka kuljetti häntä Prince Albertista vuonna —99. Hän teloitettiin. Paul, kuudes veljeksiistä palasi syntymäkaupunkiinsa seitsemän vuotta veljensä hirttämisen jälkeen ja pidätettiin haavoitettuaan kahta häntä takaa-ajanutta upseeria. Nyt hän on hullujen hoitolassa.«

Inspehtori vaikenä ja silmäili erästä toista paperia.

»Ja tämä kaikki vain siksi«, sanoi Philip matalalla äänellä, »että laki on itse tehnyt rikoksen. Viisi miestä on hirtetty, yksi tehnyt itsemurhan, kolme vankilassa ja yksi hullujen hoitolassa — lain tekemän erehdyksen takia!«

»Kuningas ei voi erehtyä«, sanoi Mac Gregor lempeän iroonisesti, »eikä lakikaan. Muistakaa se, Philip, niin kauan kuin olette palveluksessa. Laki voi murskata koteja, tuhota valtioita, Nemesiksen tavoin vainota viattoman ihmisen kantapäillä — mutta erehtyä se ei voi. Se on Juggernaut, jonka edessä meidän kaikkien on kumarruttava, vieläpä teidän ja minun,

Lainsuojattoman kosto. — 6.

ja vaikka se sattumalta erehtyisikin, on se sittenkin laki ja rankaisematon. Se on ovelan ja rikkaan paras turva ja niin ollen moraalisesti oikeutettu. Ole joko ovela tai rikas.»

Ja William De Bar, veljeksistä seitsemäs — —« aloitti Philip.

»On tavattoman ovela, mutta ei rikas«, lopetti inspehtori. »Hän on tuottanut meille enemmän vai-vaa kuin kukaan muu Kanadassa. Hän on heistä nuorin, ja teille on tunnettua tuo omituinen taikauskoinen käsitys, joka on vallalla seisemänteen veljekseen nähden. Ensimmäistä kertaa ollessaan takaa-ajettuna hän ampui kaksi miestä. Kolmannen hän tappoi yrittäessään pelastaa veljeään Moose Factoryssa. Sen jälkeen ovat Forbes, Gannock, Fleisham ja Gresham kadonneet, kukin lähteneenä häntä tavoittamaan. He olivat kaikki kelpo miehiä, väkeviä ja tottuneita erämiehiä ja rohkeita kuin tiikerit, mutta joutuivat sittenkin tappiolle. Eikä vain tappiolle, mutta menettivä henkensäkin. Tappoiko De Bar heidät vai onko hän vain epäsuorasti syyllinen heidän kuolemaansa, on meille tietymätöntä. Mutta se vain on tosiseikka, että he lähtivät De Barin perään — ja kuolivat. Taikauskoinen en ole, mutta olen kuitenkin alkanut ajatella, että De Barista on vastusta useammallekin kuin yhdelle miehelle. Mitä nyt tuumitte? Otatteko Moodyn toveriksenne, vai —«

»Yksin lähdän, jos annatte luvan«, sanoi Philip.

Inspehtorin ääni sai heti tavallisen, komentavan sävynsä.

»Niin ollen voitte siis valmistautua lähtemään heti«, sanoi hän. »Fond du Lacin kaupanhoitaja voi opastaa teidät miehenne kintereille. Kaikki muut ohjeet ja valtuudet annan teille kirjallisesti tänään.«

Philip katsoi keskustelun päättyneeksi ja nousi seisoalleen.

Samana iltana hän liäsi jälkikirjoituksen kirjeeseen, joka oli menevä kotiin, ja ilmoitti siinä, ettei hänestä pitkään aikaan kuultaisi mitään. Keskiyön junassa hän lähti matkalle Le Pasiin.

X.

ISOBELIN KATOAMINEN.

Neljäsatua mailia nuolen nopeudella, viisisataa mailia lumikengillä ja koirarecessä, jätse yli Pelicanjärven, Geikien korpimaiden laitaa suoraan pohjoiseen ja Wollastonista länteen riensi Philip — ei William De Barin piilopaikkaa kohti, vaan Le Pasiin.

Reki ja kuusi koiraa puoliverisen intiaanin ajamana veivät hänet Le Pasista aina Churchilliin asti; kahden cree-miehen seurassa, lumikengillä kulkien, hän palasi Rendeer-maahan, ja kolme viikkoa myöhemmin hän Waterfoundista, eräästä intiaanileiristä osti reen ja kolme koiraa. Seuraavana päivänä, länteen käsin ulottuvilla saloilla, toinen koirista loukkasi jalkansa jääpalaseen; kolmantena päivänä molemmat toiset alkoivat ontua ja Philip ja hänen oppaansa pystyttivät leirin Grey Beaverin lähteille, kuudenkymmenen mailin päähän Lac Bainista. Koirat eivät seuraavana päivänä päässeet mihinkään, ja Philip jätti ne intiaanin huollettavaksi ja lähti yksin.

Sinä päivänä hän taivalsi lähes kolmekymmentä mailia poikki seudun, jossa siellä täällä kohoili metsää kasvavia harjanteita, ja saapui illansuussa lakeudelle, joka ulottui aina Lac Bainia ympäröivien metsien laitaan. Päivän taival oli kysynyt voimia, mutta hän ei tuntenut uupumusta. Kuu alkoi kohota kello yhdeksän aikaan, ja Philip lepäsi kaksi tuntia keittämällä ja syöden illallisen; sitten hän taas lähti matkaan päättäen ennen leiriytymistään kulkea niin kauan,

että hän seuraavana illapäivänä olisi kauppa-asemalla. Vasta sydänyöllä hän pystytti pienen telttansa, laati nuotion ja kävi levolle. Päivän koitteessa hän taas oli pystyssä. Kello kaksi hän saapui Lac Bainin aukealle. Breedin asunnolle rientäessään hän mietti mielessään, olivat eversti Becker ja Isobel nähneet hänet ikkunastaan. Hän pani merkille, että ikkunaverho oli vedetty ylös ja että savukiemura kohosi heidän huoneensa savupiipusta.

Hän tapasi Breedin istumassa nenä kiinni samassa tilikirjassa, jota hän ja eversti olivat silloin tutkineet. Breed hypähti jaloilleen nähdessään Philipin.

»Missä helkkarissa te olette olleet?« olivat hänen ensimmäiset sanansa, kun hän ojensi kätensä. »Olen juossut koko maakunnan ristiin rastiin teidän takianne, ja olin jo tulla siihen lopputulokseen, että te ja Bucky Nome olette kuolleet.«

»Juossut minun takiani«, sanoi Philip. »Mitä varten?«

Breed kohautti hartioitaan.

»Niin — nähkääs — eversti ja — miss Isobel«, sanoi hän. »He tahtoivat tavata teidät niin välttämättömästi, että minun on ollut pakko etsityttää teitä kokonaista kolme päivää. Mutta jälkeäkään ei teistä ole tavattu. Olisin perin utelias tietämään, mikä oikeastaan on ollut kyseessä.«

Philip nauroi. Hän tunsii ilon virtaavan läpi koko olemuksensa. Hänen oli vaikea salata äänensä kiihkeätä värinää, kun hän sanoi: »No, tässä minä nyt olen. Tahtoisivatkohan he tavata minut — nyt?«

»Luulen niin«, vastasi Breed sytyttäen verkalleen piippuaan. »Mutta te olette aikaillut liian kauan. He ovat lähteneet.«

»Lähteneetkö?« Philip tuijotti Breediin.

»Lähteneetkö?« kysyi hän vielä kerran.

»Tänä aamuna lähtivät — Churchilliin«, vahvisti Breed. »Kaksi rekeä, kaksi intiaania, eversti ja miss Isobel.«

Philip seisoj hetken äänettömänä ja tuijotti Breedin takana olevaan ikkunaan.

»Jättivätkö he minulle mitään sanaa?» kysyi hän vihdoin.

»Eivät.»

»Sitten -- täytyy minun lahtea heidän jälkeensä! Nämä sanat hän sanoi enemmän itselleen kuin Breedille. Tämä töllisteli häntä peittelemättömällä kummastuksella, ja Philip, kääntyen häneen, riensi lisäämään: »En voi teille sanoa, miksi -- mutta minun on välttämättä tavoitettava heidät niin pian kuin mahdollista. En tahdo hukata päivääkään -- en tuntiakaan. Voitteko lainata minulle valjakon ja ajomiehen?»

»Kehno valjakko minulla on», sanoi Breed, »mutta teille joutavaa miestä ei. Tuo Le Croix nyt olisi, joka asuu täältä länteen kymmenen mailin päässä. Jos voitte odottaa huomisaamuun --»

»Minun on lähdettävä tänä iltapäivänä -- nyt heti», keskeytti Philip. »Jäljet ovat vielä verekset, ja minä voin saavuttaa heidät huomenna. Laittaisitteko valjakkonne kuntoon minua varten -- kevyt reki, jos on.»

Kolmen tienoissa hän taas oli taipaleella. Breed oli puhunut totta moittiessaan koiriaan keunoiksi. Niitä oli neljä, kaksi sekarotuista, yksi puolisokea vaivainen ja yksi, joka ontui. Tämän kaiken kukkuraksi huomasi Philip, että hänen omatkin voimansa jo pian olivat loppuunkulutetut. Kerran hän taivalsi puolentoista vuorokauden aikana kuusikymmentä mailia, ja hänen jaloissaan ja selässään alkoi tuntua liikarasiuksen oireita. Siitä huolimatta hän tuli yhä paremmalle tuulelle, mitä useampia maileja hän katkaisi. Hän tiesi, että Isobelin ja hänen isänsä oli mahdollon kestää nopean ja keskeytymättömän matkustuksen vaivoja. He saattoivat taivaltaa korkeintaan kaksikymmentä mailia päivässä, mutta hän taas kehnoillakin valjakollaan kolmekymmentä ja tavoittaisi heidät luultavasi ennen huomispäivän iltaa. Sitten hänelle juolahti ajatus, joka hyväillen sykäytti mieltä,

että oli sata kertaa parempi tavata Isobel salotiellä kuin Lac Bainissa, nähdä hänet jälleen samalla tavoin kuin ensi kerrallakin. Hän saattaisi hänet ja everstin Churchilliin. He olisivat yhdessä päiväkausia; ja siten, sen ajan päätyttyä —

Hän naurahti hiljaa ja iloisesti ja hoputti hetkeksi aikaa koiransa lujempaan vauhtiin. Hän tuli vakuuteluksi siitä, että oli oikein arvioinut edessäolijoiden kulkunopeuden, kun hän kaksi tuntia myöhemmin tuli sammuneelle päivällisaikaan palancelle leirinuotiolle kymmenen mailin päässä Lac Bainista. Ilta oli jo pimennyt. Nuotion tuhkassa oli vielä hehkuvia kekäleitä, ja ne hän viritti tuleen, lisäten sylimäärin kuivia puita liekkeihin. Hän näki lumessa ympärillään Isobelin pienen jalan jälkiä, ja ilon ja toivon yhä enemmän täyttäessä hänen mielensä hän lauloi ja vihelteli, unohtaen olevansa yksin jylhän autiossa pimeydessä, joka sai koiratkin hiipimään lähemmäksi tulta.

Tähän hän leiriytyisi — tähän, jossa Isobel oli ollut vain muutama tunti sitten. Ja vaivojaan säästämättä taivaltaen hän tavoittaisi heidät huomenna iltapäivällä.

Mutta uupumus hänet petti. Pystytettyään telttansa nuotion eteen hän kyhäsi makuusijan kuusen-havuista ja vaipui uneen, josta yhtä vähän aamu kuin koirien levottomat liikahtelutkaan kykenivät häntä herättämään. Kun hän vihdoin aukaisi silmänsä, oli täysi päivä. Hän hyppäsi pystyyn ja katsoi kelloaan. Se oli yhdeksän, ja vasta yhtätoista käydessä hän pääsi taipaleelle. Useita tunteja hän kulki, ennenkuin huomasi suunnitelmansa toteutumisen siltä päivältä mahdottomaksi. Hän oli nukkunut liikaa ja soimasi siitä itseään ankarasti. Iltapäivä oli jo puolella, kun hän saapui heidän cilisiltaiselle leirilleen; ja hän tiesi, katsoen kärsimäänsä ajanhukkaan, että Isobel oli vielä yhtä kaukana kuin silloin, kun hän lähti Lac Bainista.

Kun oli korkeimmillaan ja hän seurasi jälkiä tunnin aikaa; sitten hän pystytti telttansa. Heti aamun

valjetessa hän oli ylhäällä. Tuskin tunnin taivallettuaan pilkin selvänä näkyviä jälkiä hän yht'äkkiä pysäytti koiransa hämmästyksestä huudahtaen. Pienellä metsäaukeamella jäljet haarautuivat kahdelle eri taholle. Toiset jatkuivat suoraan itään, Churchillia kohti. Hän oli hetken aikaa ymmällään. Sitten hän päätti, että toinen intiaaneista oli lähtenyt etelään, joko metsästänsä tai jollekin muulle asialle, ja liittyisi taas toisiin edempänä. Vakuutettuna siitä, että tämä johtopäätös oli ollut oikea, lähti hän seuraamaan Churchilliin johtavia jälkiä. Vähän myöhemmin alkoi hänen epätoivokseen sellainen lumipyry, että jäljet tuotapikaa peittyivät umpeen. Nyt ei enää jäänyt muuta tehtävää kuin kiireimmiten joutua Fort Churchilliin, heittäen kaiken toivon Isobelin ja everstin tapaamisesta ennen sinne saapumista.

Neljän päivän kuluttua hän pääsi perille. Uutiset olivat tyrmistyttävät. Isobel ja hänen isänsä olivat yhden intiaanin seuraamana lähteneet etelään. Intiaani, joka oli kyydinnyt heidät Churchilliin, ei voinut ilmoittaa mitään muuta kuin että eversti ja hänen tyttärensä olivat yht'äkkiä muuttaneet suunnitelmansa Churchilliin nähden. He olivat ehkä lähteneet Nelson Houseen tai York Factoryyn — tai vaikkapa Le Pasiin. Hän ei tiennyt.

Raskain mielin suuntasi Philip vielä kerran matkansa Lac Bainia kohti. Nauru, katkera ja pettymystä täynnä, purkautui väkisin hänen huuliltaan, kun hän ajatteli, miten kohtalo häntä ivasi. Jollei silloin olisi nukkunut liikaa, olisi hän tavoittanut takaa-ajamansa reet, ennenkuin ne erkanivat, ja jollei silloin olisi tarjoutunut tähän tehtävään, olisivat Isobel ja hänen isänsä kenties itse tulleet hänen luokseen. He tiesivät hänen asemapaikkansa olevan Prince Albertissa — ja olivat nyt matkalla etelään. Hän oli jokseenkin varma, että he olivat menossa Nelson Houseen, ja Nelson Housesta johti sivistyneeseen maailmaan vain yksi tie, se, joka kulki Le Pasin ja

Etomanin kautta. Ja Prince Albertista oli Etomanin vain kahden tunnin junamatka.

Hänellä oli povitaskussaan pari kirjoitettua riviä, jotka hän oli saanut Churchillista ja jotka eräällä tavoin lievensivät hänen pettymyksensä katkeruutta. Ne sisälsivät eversti Beckerin Lontoon osoitteen — ja niinmuotoin myös Isobelin. Hän laati nopeasti uuden toimintasuunnitelman. Hän kirjoittaisi Mac Gregorille Lac Bainista ja pyytäisi häntä heti ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin hänen vapauttamisekseen palveluksesta. Vapauduttuaan hän heti matkustaisi Lontooseen. Hän menisi tapaamaan Isobelä herrasmiehenä. Ehkä oli näin sittenkin parasta.

Mutta ensin oli De Bar.

Oltuaan ensin kiihkeän innokas palaamaan pohjoiseen, oli hän nyt yhtä innokas saamaan tämän De Baria koskevan tehtävän kerta kaikkiaan suorituksi. Hän ei hukannut hetkeäkään Lac Bainissa, vaan kirjoitti heti sinne saavuttuaan Mac Gregorille. Vain kaksi niistä koirista, jotka hänen intiaanioppaansa oli tuonut kauppa-asemalle, oli käyttökelpoisessa kunnossa, ja niiden ja kevyen reen kera, johon hän asetti varusteensa, hän yksinään lähti Fond du Laciin. Viikon kuluttua hän pääsi perille. Huttin, kauppa-aseman hoitajan, hän tapasi vuoteenomana, polvi nyrjähtäneenä, ja koko kauppa-asemalla ei ollut muita miehiä kuin kaksi chippewaya-intiaania, jotka eivät ymmärtäneet sanaakaan englantia.

»De Bar on hävinnyt«, ähkyi Hutt, kun Philip oli itsensä esittänyt. »Muuan ranskalaisen ryökäle tuli tänne eilen illalla, matkalla Grand Rapidiin, ja tänä aamuna oli De Bar tiessään. Käsikin intiaanini puheileni ja he sanoivat hänen myöhään illalla lähteneen, mukanaan reki ja suunnaton, petomainen susikoira. Tahtoisin tappaa tuon kirotun intiaanin, joka oli saat-tajanne, sillä hänen juuri luulen sanoneen tuolle ranskalaiselle, että muuan upseeri oli tulossa.«

»Onko tuo ranskalainen täällä?« kysyi Philip.

»Tiessään hänkin!« ähkäisi Hutt kääntäen nyrjähtänyttä polveaan. »Hän lähti Grand Rapidiin tänä

aamuna, ja meillä ei ole ainoatakaan koiraa eikä rekeä koko asemalla. Tämä talvi on ollut koirille tuhoisa, ja nekin harvat, mitkä vielä ovat elossa, ovat metsämiesten mukana riistanpyynnissä. De Bar tietää teidän olevan hänen kintereillään ihan varmasti, ja on kääntänyt kelkkansa Athabascaa kohti. Muuta en voi hyväksenne tehdä kuin antaa yhden intiaanin saattajaksenne Charlottiin asti. Kauemmas hän ei voi tulla, ja mitä sitten teette, sen Jumala yksin tietää.»

»Se sopii», sanoi Philip. »Päivällisen jälkeen lähdemme. Minulla on kaksi koiraa, vähän ontuvia kyläkin, mutta enköhän sittenkin voita De Baria kilpajuoksussa.»

Ei ollut vielä kulunut kahta tuntia, kun Philip ja intiaani lähtivät matkalleen kohti läntisiä korpia, intiaani edellä ja Philip perässä, reki ja koirat välissä. Kumpikin asteli keveästi. Philip oli karbiininsakin ja pienen varuslaukkunsa asettanut rekeen ja hänen ainoa kantamuksensa oli vyössä riippuva revolveri. Kello oli yksi, ja talviauringon kalpeat ja vinot säteet, jotka eivät vala lämpöä, mutta ilahduttavat vain silmää, olivat nopeasti häipymässä aution, harmaan hämyyn tieltä, joka muutamia tunteja vallitsee ennen pohjoisen yön tuloa. Synkän metsän yhä pimetessä hän katsoi yli kiskovain koirain harmaankeltaisten selkien äänetöntä intiaania, joka pitkin askelin kulken johdatti häntä yhä lähemmäs henkipattoa, ja heikko väristys kiisi hänen lävitseen, väristys, joka ei johtunut vilusta eikä pelosta, mutta joka kuitenkin jätti jälkeensä ahdistavan tunteen, jota hänen oli vaikea karkoittaa. Hän oli syvällä sydämessään luonut itselleen William De Barin — miehen — kuvan, ja se oli kuva, joka häntä miellytti. Sellaisiin miehiin hän tahtoi tutustua ja sellaisia kutsua ystäväkseen. Mutta synkkenevä ilta, pimenevä taivas, intiaanin harmaa hahmo, äänetön kuin tuijottava metsä, koirat, jotka hiipivien varjojen lailla ponnistelivat valjaissaan, aavemainen, autio yksinäisyys, kaikki tämä johdatti hänet ajattelemaan toista kysymyksessäolevaa teki-

jää, henkipattoista De Baria, eikä sitä De Baria, joka oli mies. Samalla tavoin, kuvitteli hän, olivat Forbes, Bannock, Fleisham ja Greisham aloittaneet leikin ja olivat hävinneet. Ehkä hekin olivat lähteneet retkelleen samanlaisten tunnelmien lamauttamina ja heikontamina, sillä myötätunto kahden miehen välillä on voimakas, kun he tapaavat toisensa kuudenkymmenennen leveysasteen pohjoispuolella.

De Bar oli hänen edellään — De Bar, vaaniva ja vehkeilevä henkipatto nyt niinkuin silloinkin, kun nuo neljä olivat häntä ahdistaneet. Tämä jahti oli käynyt hänelle jokapäiväiseksi, totutuksi. Se oli tuonut hänelle uhrin toisensa jälkeen, ja jokainen uhri oli lisännyt hänen murhanhaluaan seuraavaan nähdessä. Ehkä hän tälläkin hetkellä väijyi jossakin lähellä, lähettääkseen hänet samaa tietä kuin nuo toiset. Tämä ajatus herätti hänessä uuden kiihtymyksen. Hän juoksi koirien ohi, pysäytti intiaanin ja tutki jälkiä. Ne olivat vanhat. Iluurre oli lujassa De Barin ison koiran suunnattomain käpäläin sijoissa ja oli levittäytynyt ohueksi verkkomaiseksi kalvoksi hänen lumikenkiensä hihnojen nelikulmaisiin jälkiin. Mutta mitäpä siitä? Olkoon, että jälki oli vanha, mutta eikö De Bar yhtä kaikki saattanut olla muutaman sadan kyynärän päässä odottamassa — vaanimassa?

Hän palasi reelleen ja päästi karbiininsa siteistään. Ensi hetken mielikuva, ensi hetken myötätunto oli väläyksessä hävinnyt. De Bar ei enää ollut lain vihollinen, De Bar oli hänen vihollisensa. Hän asteli intiaanin edellä, herkkänä ja varuillaan kuulostaen. Pakkasen paukahdus puussa saattoi hänet seisahtelemaan ja oksain napsahdelleessa lumi- ja jääpeittoonsa alla hän tunsí omítuisen, kiítävän värístyksen, joka miltei pusersí hänestä hien. Nämä äänet toistuivat pitkin matkaa, mutta vihdoín hän alkoi niihin tottua. Joka kerta kuitenkin hänen sormensa puristuivat tiukemmin karbiinin ympärille ja hänen sydämensä vahti. Kerran tai kaksi hän puhutteli intiaania, joka ei ymmärtänyt sanaakaan eikä vastannut mitään,

Kun vihdoin tuli liian pimeä, laativat he nuotion ja keittivät siinä illallisen.

Myöhemmin, kun pimeys alkoi hälvetä, he taivalsivat tunnin toisensa jälkeen läpi yön. Päivän valjettessa oli jälki vieläkin vanha. Samanlainen lumiriite ja samanlaiset merkit osoittivat jatkuvasti, että De Bar ja hänen mackenzie-koiransa olivat menneet heidän edellään jo pitkä aika sitten. Seuraavana päivänä ja yönä he kulkivat kuusitoista tuntia, ja De Barin jälkiä kattava lumiriite alkoi oheta. Sitä seuraavana päivänä he taivalsivat neljätoista tuntia ja sitä seuraavana kaksitoista, ja lumiriite hävisi kokonaan. De Barin nuotion tuhkassa oli jo hehkuvia hiiliä. Hänen ruuanjätteensä eivät olleet jäätyneet. Hänen mackenzie-koiransa jäljet olivat tuoreita, selväpiirteisiä. Sitten saapuivat he jääpeitteisen Charlottin rantaan. Intiaani kääntyi paluumatkalle Fond du Laciin, ja hän lähti yksin jatkamaan matkaa, kahden koiran onnahdellessa hänen takanaan rekeä ja varusteita vetäen.

Oli vielä varhainen päivä, kun Philip samosi yli virran ja tuli suurille saloille. Joka askeleella hänen sydämensä sykintä kiihtyi. De Bar ei enää ollut hänestä etäällä. Hän oli siitä varma. Pian hän jo hänet tavoittaisi. Ja sitten — sitten oli taisteltava. Seurasii jännittäviä hetkiä, ja Isobelin kauniit kasvot häipyivät hänen sielussaan yhä hämärämmäksi. Hänet alkoi vallata jonkinlainen kaamea tunne, vaikutelma, joka jännitti hänen lihaksensa ja piti häntä herkeämättä varuillaan. Hän tulisi kohtaamaan De Barin — ja sitten syntyisi ottelu. De Baria ei voitu yllättää.

Keskipäivällä hän pysähtyi ja laati kahden kiven väliin pienen tulen, jolla kiehautti teetä ja lämmitti liha-annoksensa. Hän oli joka päivä tehnyt kolme tulta, mutta tämän päivän iltana, pimeyden keskeyttäessä hänen kulkunsa, hän äkkäsi, että De Bar oli aamusta lähtien tehnyt vain yhden. Tuskin oli aamun harmaa kajo ylennyt taivaalle, kun hän taas lähti matkaan. Pakkanen oli kova ja pureva tuuli puhalsi napameren jäävuorilta. Hänen taskulämpömittarinsa

osoitti kuusikymmentä astetta kylmää, kun hän laski sen avoimena rekeen, ja kuusi kertaa hän aamu- ja iltahämärän välillä lämmitteli nuotion paisteessa. Taas oli De Bar tehnyt vain yhden tulen, ja tällä kertaa ei enää näkynyt vähääkään ruuanjätteitä.

Viimeiset kaksikymmentä mailia oli De Bar kulkenut kohtisuoraan pohjoiseen. Sama jatkui vielä seuraavana päivänä, ja Philip tarkasti usean kerran karttaansa, josta huomasi, että sillä suunnalla oli vain asumattomia erämaita Suurelle Orjajärvelle saakka.

Nyt alkoi hänessä itää pelko — pelko, että De Bar saattoi kenties voittaa hänet kilpajuoksussa. Hänen jäseniään alkoi vaivata omituinen särky ja matka rupesi hidastumaan. Aika ajoin hän pysähtyi levähtämään, ja joka kerta tuntui särky pahenevan, pakottaen hänet ontumaan, niinkuin takana raahustavat koiratkin. Hän oli kokenut samaa ennenkin ja tiesi, mitä se merkitsi. Hänen jalkansa alkoivat uupua — ja De Bar jättäisi hänet auttamattomasti taakseen! Tämä ajatus ajoi hänet liikkeelle, ja sitten kun hän taas seisahtui, oli hän saapunut pienen järven rantaan. De Bar oli lähtenyt yli jään, mutta sitten muuttanut mielensä, pyörähtänyt takaisin ja kierlänyt rantoja myöten. Philip seurasi katseellaan henkipaton jälkiä ja huomasi, että löytäisi ne jälleen, vaikka lyhentäisikin matkaa samoamalla yli jääpeitteisen järven.

Hän lähti jäälle, koirat ja reki kintereillään ja tietämättömänä siitä jalkain alta kuuluneesta varoituksesta, joka oli De Barin palauttanut rantaan. Puolitiessä hän hätyytti koiransa parantamaan vauhtiaan, ja silloin hän kuuli allaan kumean, värähtelevän melun, joka kiihtyi vielä hänen epäröidessään, kunnes se jo kumisten vyöryili rannasta rantaan. Matalalla äänellä huudahtaen koirilleen hän syöksähti eteenpäin, mutta liian myöhään. Jää hänen takanaan oli särkynyt kuin hauras lasi, ja hän näki reen ja koirien katoavan yhtäkkiä, ikäänkuin pohjaton syvyys olisi ne niellyt. Silmänräpäyksessä hän

lähti villiitynein voimin juoksemaan sadan jalan päässä olevaa rantaa kohti. Kymmenen askelta vielä ja hän olisi sen saavuttanut, jollei hänen lumikenkänsä olisi töksähtänyt päin jääkumpua. Se seisautti hänet sekunniksi aikaa, ja se sekunti oli kohtalokas. Ennenkuin hän viimeisessä pelastumisyrityksessään oli ennättänyt heittäytyä pitkälleen, murtui jää ja hän solahti läpi. Äärimmäisessä hädässään hänelle välähti mieleen De Bar, apu, jonka henkipatokin nyt ehkä saattoi hänelle tarjota, ja hän päästi kovan avunhuudon. Seuraavassa tuokiossa hän jo sitä katui. Hän oli vedessä vain vyötäisiään myöten, jalat pohjassa. Nyt hän näki mitä oli tapahtunut. Veden pinta oli jalan verran alapuolella jääkuoren, joka oli tuskin tuumaa paksu. Hänen ei ollut vaikea potkaista veden alla jaloistaan lumikenkiä, ja sitten hän alkoi murtautua rannalle.

Viiden minuutin päästä hän oli turvassa, mutta kylmästä kankeana. Vaatteet alkoivat jäätyä, tultuaan kosketuksiin ilman kanssa. Hänen ensimmäinen ajatuksensa oli tuli, ja hän juoksi hampaat kallisten rantaa ylös ja rupesi kourakaupalla repimään tuolta koivuista. Vasta kun se oli tehty ja tuohet pinottu puun juurelle, käsitti hän kauhean asemansa koko laajuudessaan. Hänen varuslaukkunsa oli jäänyt rekeen, ja siinä laukussa oli hänen vedenpitävä tulitikkulaatikkonsa!

Hän juoksi murtuneen jään reunaan, tiedottomana siitä, että hän epätoivoissaan melkein nyyhkytti. Reestä ei näkynyt jälkeäkään, ja koirista, jotka vielä saattoivat reuhtoa valjaissaan, ei kuulunut mitään. Ne olivat hävinneet — kaikki — ravinto, tuli, itse elämäkin.

Hän kaivoi kangistuvan taskunsa pohjalta piikiven ja teräksen, ja polvistuttuaan tuohikasan ääreen iski niitä yhteen kerran toisensa jälkeen, koko ajan tietäen ponnistuksensa turhiksi. Hän jatkoi iskemistään, kunnes hänen kätensä olivat sinipunervat ja kohmetuneet ja hänen jäätyvät vaatteensa melkein kahlehtivat hänet maahan.

»Herra Jumala!« hän läähätti.

Hän nousi hitaasti pystyyn, pitkä, värisevä henkäys puhaltui hänen rinnastaan, ja hän käänsi katseensa sinne, missä henkipaton jäljet kääntyivät järven rannasta pohjoiseen. Vielä nytkin, vaikka hänen verensä jo alkoi jähmettyä jäisen kuoleman lähestyessä, näki Philip tilanteessaan huvittavan puolen.

»Tässä on nyt laki ja Jumala vastakkain, Billy«, naureskeli hän aivan kuin De Bar olisi seissyt hänen edessään. »Laki ei silloin — kymmenkunta vuotta sitten — tahtonut puhdistautua rikoksestaan, mutta luulen, että nyt se sen ehkä tekee.«

Hän hyökkäsi De Barin jäljelle ja alkoi juosta.

»Siltä nyt ainakin näyttää kuin pitäisit Kaikkivaltiaan puolta«, jatkoi hän. »Mutta senhän saamme nähdä — hyvin pian — Billy —«

Jäljet nousivat edessäpäin muuatta vuorenharjannetta ylös, siellä täällä kadoten kallionlohkareiden ja matalain näreiden peittoon. Näky herätti hänessä hiukan toivoa. Kohta se kuitenkin haihtui, kun hän huipulle saavuttuaan taas näki aution salon edessään.

»Sinä nyt olet ainoa turvani, Billy«, sanoi hän vilusta tutisten. »Olisit tainnut, jos tämän olisi tiennyt, pyörtää takaisin ja lainata minulle tulitikun, pari.«

Hän koetti nauraa omalle pikku sukkeluudelleen, mutta aavemainen se nauru oli, ja hänen sinertyneet huulensa puristuivat tiukkaan, kun hän hoiperteli harjannetta alas. Vaikka jalat heikkenivät ja veri hyytyi yhä jähmeämmäksi, niin järki tuntui toimivan vilkkaammin, ja sen ajatuksien paljous, joka syöksyi läpi hänen aivojensa, saattoi hänet ensi aluksi unohtamaan omituisen, jäytävän kivun, joka oli viriänyt hänen ruumiissaan. Hän oli jäätymistilassa. Hän tiesi sen tuntematta tuskaa. Nyt oli kysymys enää vain minuuteista, ei tunteista, milloin hänen elämänsä päättyisi, senkin hän tiesi. Hänen käsivartensa saattoi huoletti leikata olkapäistä irti, niin tunnottomat ne olivat; puolijuoksua hoiperrellessaan eteenpäin hän huomasi, ettei hän enää kyennyt taivuttamaan sormiansa. Joka askeleella hänen jalkansa tulivat ras-

kaammiksi ja jalkaterät olivat nyt kuin lyijypultit. Kummakseen hän kuitenkin huomasi, ettei hän enää ollutkaan niin kauhuissaan kuin ensi hetkellä. Kuolema tosin odotti muutaman sadan kyynärän päässä, mutta se ei hänen mieltään kiinnittänyt. Hän huomasi ajattelevansa Mac Gregoria, kotiaan ja sitten yksinomaan Isobelä. Tämän jälkeen hän ihmetteli itsekseen, olikohan kenellekään niistä neljästä käynyt samalla tavoin kuin hänelle, ja sitä hän ihmetteli, tultaisiinko hänenkään luitansa löytämään sen paremmin kuin niiden toisten.

Hän pysähtyi taas erään lumiharjun laelle. Hän oli kulkenut neljännesmailin, vaikka matka oli tuntunut kymmentä vertaa pitemmältä.

»Kuusikymmentä astetta nollan alapuolella — kylläpä laki sentään puhdistautuu!«

Ääni tunkeutui tuskin kuuluviin hänen sinertävään huuliensa raosta ja kirvelevä viima viuhui hänen ympärillään.

XI.

LAKI JA MIES VASTAKKAIN .

Yht'äkkiä puistatti häntä ankara mielenliikutus ja hän jäi hetkeksi jäykkänä seisomaan. Mitä hän näki kaukana napapiirin harmaassa, synkeässä autiudessa? Jokin siellä hüpi ylös, ylös, ylös ensin melkein mustana siintäen, lopuksi häipyen kuin aavemainen käärinliina. Koriseva huuto pääsi hänen kurkustaan, ja hän lähti taas juoksemaan, ajetun pedon lailla kiihtymyksestä läähättäen. Se tuli lähemmäksi, mustemmaksi ja lämpimämmäksi. Hän kuvitteli tuntevansa kuumuuden, joka siitä oli hohtavinaan, mutta se oli kuitenkin hänessä itsessään virinnyt uusi elämän palo.

Hän juoksi yhtä harjun rinnettä alas, notkoon joka tuntui pohjattomalta, ja ryömi toista ylös, käytellen elottomia, jäykkiiä käsiään kuin sauvoja. Hui-pun takaa, hänen ollessaan sen saavuttamaisillaan, kohosi jokin häntä vastaan.

Hän näki kasvot, julmat, parrakkaat kasvot, nälästä riutuneet, vaikka sitä hän ei huomannut.. Ne olivat kuin jonkin kivisen kummituksen kasvot, hirveät ja uhkaavat, ja hän tiesi, että hänen edessään oli William De Bar, veljeksistä seitsemäs.

Hän syöksähti päin, samoin teki toinen, ja he koh-tasivat toisensa kamppailussa, joka voimattomuudessaan oli liikuttava. He kierivät alas notkoon. Heidän voimattomuutensa ei silti vähentänyt taistelun hirveyttä. Se oli taistelu kahden hiipuvan elonkipinän välillä, ja kun nuo kaksi kipinää olivat aikansa lie-

kehtineet ja lepattaneet ja vihdoin sammuneet, lojuivat miehet henkeään haukkoen kyynärän päässä toisistaan.

Philipin silmät kääntyivät tuleen päin. Tuli oli pieni, se virisi isompaan liekkiin hänen katsellessaan, ja häntä halutti heittäytyä sen päälle, niin että liekit syöpyisivät hänen lihaansa. Hän oli kamppailun aikana mumissut jotakin poliisista, vangitsemisesta ja murhasta, mutta nyt vasta puhui De Bar ensi kerran.

»Teidän on kylmä«, virkkoi hän.

»Minä palellun kuoliaaksi«, sanoi Philip.

»Ja minä — näännyn nälkään.«

De Bar nousi seisomaan. Philip kyyristyi kokoon, aivan kuin odottaen hyökkäystä, mutta hyökkäyksen asemesta ojensi De Bar paksun lapasen suojaaman kätensä.

»Teidän on nyt saatava nuo vaatteet yltänne — ja pian — muuten kuolette«, sanoi hän. »Tarttukaa käteeni!«

Philip totteli koneellisesti, ja De Bar talutti hänet rekeen toisella puolen nuotion ja kietoi hänen ympärilleen paksun huopapeitteen. Sitten hän tuppipuukolla viilsi hänen housujensa jäätyneet lahkeet halki, ratkoi hihat pois hänen takistaan, katkaisi kengistä nauhat, leikkasi hänen paksut villasukkansa kahtia, ja sen tehtyään hän hieroi hänen raajojaan, kunnes Philip alkoi tuntea ihossaan kuin nokkosten pistelyä.

»Kymmenen minuuttia vielä ja te olisitte ollut mennyttä miestä«, sanoi De Bar.

Hän kietoi toisenkin peitteen Philipin ympärille ja veti reen, jolla hän makasi, lähemmäksi tulta. Sitten hän heitti sylyksen kuivia risuja tuleen sekä veti taskustaan jonkinlaisen pienen, punaisen, jäätyneen möykyn, pienen linnun ruhon, riiputti sitä peukalonsa ja etusormensa välissä ja katsoi Philipiin, hymyn häivähtäessä hänen harmaankirjavilla kasvoillaan.

»Päivällinen«, sanoi hän, ja Philipiltä ei jäänyt huomaamatta hänen äänessään pilkahtanut huumori. »Se on peltokana, ja ainoa, minkä sitä lajia olen nähnyt tämän paikan ja Fond du Lacin välillä. Painoa

Lainsuojattoman kosto. — 7.

sillä on ainakin neljä unssia. En ole saanut täyttä suupalaa ruokaa toissapäivästä lähtien, mutta suon teille mielelläni tästä puolet, jos olette nälissänne.»

»Minne ruokavaranne ovat hävinneet?« kysyi Philip.

Hän tunsu jälleen lämmön ja hyvänolon tunteen soutavan suonissaan, mutta se ei hänen kasvojaan kuumentanut, henkipaton tehtyä tarjouksensa. De Bar oli pelastanut hänen henkensä ja nyt, kun De Bar olisi voinut hänet tappa, hän sensijaan tarjosikin häneile ruokaa. Mies varrasti linnun teroitettuun tikkuun ja osoitti senjälkeen kädellään isoa mackenziekoiraa, joka oli sidottu katkaistuun, kuivettuneeseen näreeseen.

»Otin kyllä lähtiessäni niin paljon muonaa, että sen avulla olisin päässyt Chippewayaniin asti, mutta koira pääsi heti ensimmäisen yönä siihen hampaineen, eikä jättänyt muuta kuin vähän muruja. Te kai kadotte omanne järvellä?«

»Koirat ja kaikki«, sanoi Philip. »Tulitikutkin.«

»Ne ovat pahoja nuo jään alla olevat salahaudat«, sanoi De Bar myötätuntoisesti, samalla kääntäen lintua. »Pitäisi hyvin tuntea nämä järvet täällä. Ne ovat useimmat mataloita suojärviä, ja kun ne jäätyvät, niin veden pinta vajoo. Ehkä olisitte minut jo piankin tavoittanut, jollei olisi ollut tuota järveä?«

Hän virnisti, ja hänen kummakseen virnisti Philipkin.

»Minä olin ihan kintereillänne, Bill.«

»Ho-ho-ho!« nauroi henkipatto. »Tuo kuuluu hyvältä! Olen aina käynyt toisella nimellä, ja nyt kuulen ensi kertaa omani siitä lähtien kun —«

Hän vaikenä äkkiä ja nauru hävisi hänen kasvoistaan ja äänestään.

»Se kuuluu — kodikkaalta«, lisäsi hän lempeämmin. »Mikä teidän nimenne on, toveri?«

»Steele — Philip Steele, luoteisalueen ratsastavasta poliisista«, sanoi Philip.

»Tunsin kerran erään Steelen«, jatkoi De Bar. »Siitä on jo paljon aikaa. Hän oli eräs ystäviäni.«

Hän kohdisti tuokioksi silmänsä Philipiin. Ne olivat syvät, harmaat silmät ja sijaitsivat etäällä toisistaan kasvoissa, jotka kuvastivat sellaista rohkeutta ja vilpittömyyttä, että Philip olisi ne tuntenut satojen joukosta. Hän huomasi miehen olevan tuskin häntä itseään vanhemman, vaikka näyttikin kymmentä vuotta iäkkäämmältä.

Hän nousi istualleen reessä, kun De Bar lintunsa jättäen rupesi pistämään lumeen risuja, joiden kärkein, tulta lähelle, hän sitten ripusti Philipin jäätyneet vaatteet sulamaan. Miehestä vaelsivat Philipin silmät koiraan. Tämä haukotteli hohtavassa lämmössä, ja Philip huomasi, että siltä puuttui yksi torahammas.

»Jos nälkään olette nääntymässä, niin miksi ette teurasta koiraanne?» kysyi hän.

De Bar käännähti vikkelisti, valkeat hampaat välkkyen parran alta.

»Siksi, että se on paras ystäväni maan päällä, tai lähinnä paras», sanoi hän lämpimästi. »Se on minut kymmenen vuoden varrella auttanut pulasta jos toisestakin. Se on nähnyt nälkää kanssani, tapellut kanssani, ollut puolikuollut kanssani ja tulee elämään yhtä kauan kuin minä. Söisittekö te veljenne lihaa, Steele? Hän on veljeni — viimeinen minkä loistava lakinne on minulle jättänyt. Tappaisitteko te hänet minun asemassani ollen?»

Philip tunsí kurkussaan jotakin puristavaa ja painostavaa, eikä vastannut mitään. De Bar tuli häntä kohti, kuuma lintu tikun päässä. Linnun leikkasi henkipatto veitsellään kahteen yhtä isoon osaan, ja toisen niistä hän vielä leikkasi kahtia. Toisen näistä neljännyksistä hän viskasi koiralle, joka hotkaisi sen paikalla. Puolikkaan hän sysäsi veitsensä kärkeen ja tarjosi kumppanilleen.

»Ei», sanoi Philip. »Minä en voi.»

Heidän silmänsä kohtasivat, ja De Bar, joka oli polvillaan, laskeutui hitaasti kantapäilleen, koko ajan tuijottaen toiseen. Toisen silmät ilmaisivat ymmärtämystä, toisen lujaa päättäväisyyttä.

»Kas niin», sanoi De Bar tovin kuluttua, »älkää

viitsikö olla tyhmä, Steele. Unohdetaan asia, unohdetaan hetkeksi. Jumala ties mitä meille molemmille tapahtuu huomenna tai ylihuomenna, ja helpompi on kuolla seurassa kuin yksin, eikö ole? Unohdetaan, että te olette Laki ja minä olen Mies ja että minä olen tehnyt murhan, pari. Olemme kumpikin samassa pinteessä ja voisimme niinmuodoin olla vähän niin kuin ystävykset ja puristaa toistemme käsiä, kun viimeinen hetki lyö. Jos tästä selviydymme ja löydämme ruokaa, niin sitten taistelemme rehellisesti niin kuin miehet ainakin, ja paras mies voittaa. Olkaa rehti minua kohtaan, veikkoseni, niin minäkin olen teitä kohtaan, niin totta kuin Jumala minua auttaakoon!»

Hän ojensi kätensä, naarmuisen, pahkuraisen käden, ja Philip tarttui siihen lujasti.

»Rehti olen, Bill!» huusi hän liikutuksesta muutuneella äänellä. »Vannon, että olen teille rehti — noilla ehdoilla. Jos löydämme ruokaa ja jäämme eloon, niin sitten tappelemme asian selväksi — kahden kesken — ja paras mies voittaa. Mutta minä olen tänään syönyt, ja te sitä vastoin olette nääntymässä nälkään. Syökää se, minä olen sittenkin paremmassa kunnossa kuin te. Syökää se, ja sitten panemme tupakaksi. Jumalan kiitos, että minulla vielä on tupakkaa ja piippul!»

He asettuivat hyvään tuulensuojaan, ja vihuri pyöritteli hienoa pölyävää lunta heidän päittensä päällitse, De Barin syödessä lintuaan ja Philipin tupakoimassa. Ruoka, joka meni alas De Barin kurkusta, oli määrältään vain rahtunen, mutta kykeni luomaan häneen uutta eloa, ja De Bar kantoi nuotioon risusylyksen toisensa jälkeen ja liekit hulmahtelivat yhä korkeammalle, kunnes kuumuus poltti Philipin poskipäitä ja kosteus nousi hänen vaatteistaan paksuina höyrypilvinä. Kerran kun henkipatto oli matkan päässä ja repi kumoon muuatta kantoa, kuuli Philip hänen kajahuttavan villin metsäläislaulun.

»Hauskaa on olla seurassa«, sanoi hän palatesaan kantamuksineen. »Jumaliste, tiedättekö, että

minä en ole vielä ikinä tuntenut oloani tällaiseksi — näin kevyeksi ja onnekkaaksi, en moniin, moniin vuosiin? Johtuneeko se siitä, että tiedän lopun olevan niin lähellä?

»Kyllä vielä on toivoa«, vastasi Philip.

»Toivoal« huusi De Bar. Se on jo muutakin kuin toivoa, mies hyvä. Olen siitä varma — lopusta nimitäin. Nähkääs, Phil — Hän tuli luo ja istuutui toisen viereen rekeen ja puhui kuin olisi tuntenut hänet jo vuosikausia: »Minun loppuni on nyt kohta tullut, ja se juuri taitaakin tehdä minut niin iloiseksi. Aion jutella teille siitä, jos sallitte.«

»Jutelkaa vain; kuuntelen kernaasti«, sanoi Philip siirrähtäen vähän lähemmäksi, niin että he istuivat kylki kyljessä.

»Minun loppuni on nyt kohta tullut«, toisti De Bar matalalla äänellä. »Jos selviydymme tästä ja tappelemme ja te voitatte, niin siitä on seurauksena, että minä olen silloin kuollut, Phil. Ymmärrättekö? Minä olen taistelun päätyttyä kuollut, jos te voitatte. Se olisi eräs loppu.«

»Mutta jos te voitatte, Bill.«

De Barin silmissä näkyi iloinen välähdys.

»Se olisi sitten toisenlainen loppu«, sanoi hän vieläkin hiljemmin. Hän osoitti kädellään isoa mackenzie-koiraansa. »Sanoin, että hän on lähinnä paras ystäväni maan päällä, Phil. Toinen — on muuan tyttö — jonka kanssa seurustelin — jo vuosia sitten. Nykyään hän on kolmenkymmenen ikäinen, ja on pitänyt minusta, rukoillut minua ja uskonut minuun — melkein siitä asti kuin yhdessä olimme pieniä tenavia, ja on kirjoittanut minulle — 'Frank Symmonsille' — kerran kuussa kymmenen vuoden ajan. Jumala häntä siunatkoon. Se juuri on pitänyt minut hengissä, ja joka kirjeessään hän on pyytänyt, että sallisin hänen tulla luokseni. Mutta — luulenpa, ettei piru ollut vielä jättänyt minua rauhaan, sillä minä en ole voinut, enkä ole tahtonutkaan siihen suostua. Mutta nyt annan perään, ja meillä on siitä jo valmis päätös. Tällä hetkellä hän on matkalla Etelä-Ame-

rikkaan veljeni luo, ja jos minä voitan — kun taistellemme — niin aion mennä sinne, missä hän on. Se on toisenlainen loppu, Phil, ja siitä voitte ymmärtää, miksi olen onnellinen. Jokin loppu tästä varmasti minun osalleni tulee — pian.»

Hän taivutti rajun, takkuisen päänsä kinnaspeiteisiin käsiinsä, ja hetken aikaan ei kumpikaan puhunut mitään.

Philip rikkoi hiljaisuuden, lausuen melkein kuis-katen:

»Miksi ette tapa minua — täällä — nyt — kun avuttomana istun vieressänne ja teillä on veitsi vyös-sänne?»

De Bar kohotti verkalleen päänsä ja katsoi kump-paniinsa hämmästynein ilmein.

»Minä en ole murhaaja!» sanoi hän.

»Mutta olettehan te tappanut toisia«, väitti Philip.

»Kolme, lukuunottamatta niitä, jotka hirtimme«, vastasi De Bar tyynesti. »Yhden Moose Factoryssa, kun koetin auttaa Johnya, ja toiset kaksi täällä. He olivat niinkuin tekin — pyydystämässä minua, ja minä surmasin heidät rehellisessä tappelussa. Oliko se murhaamista? Pitäisikö minun kauniisti seisoa ja antaa ampua itseni kuin elukan vain siksi, että se on laki, joka sen tekee? Antaisitteko te?»

Hän nousi vastausta odottamatta ja tunnusteli tulen ääreen ripustettuja vaatteita.

»Ne ovat jo kyllin kuivat«, sanoi hän. »Pukekaa ne yllenne, niin pääsemme lähtemään.»

Philip pukeutui. Sitten hän katsoi kompassiaan.

»Yhäkö pohjoiseen?» kysyi hän. »Chippewayan on lounaassa.»

»Pohjoiseen«, vastasi De Bar. »Minulla on siellä-päin eräs tuttu sekarotuinen, joka asustaa Orjajär-veen laskevan Red Porcupine-virran varsilla. Jos onnistumme löytämään hänet, niin saamme ruokaa, ja jollemme —«

Hän nauroi avoimesti ja merkitsevästi.

»Me emme taistele«, sanoi Philip, ymmärtäen hänen tarkoituksensa.

»Niinpä tosiaan, emme me taistele, vaan kietoudumme samoihin peitteihin ja kuolemme, tuon Woongo-koiramme lämmittäessä meitä viimeiseen saakka. Hei, Woonga, teetkö sen?«

Hän kääntyi hilpeänä koiran puoleen, ja Woonga nousi verkalleen, ilmeisen jäykin jäsenen, ja kiinnitettiin rekivaljaisiin.

He kulkivat kolkossa hämäryydessä pitkän ilta-päivän, joka sydäntalvella kuudennenkymmenennen leveysasteen pohjoispuolella on miltei samaa kuin yö. Korkeita, aaltomaisia lumivuoria näytti kohoilevan edessäpäin, mutta lähelle tultua ne kutistuivat mataloiksi harjanteiksi. Taivaanrannan kätki joka taholla heidän katseiltaan valkea usva, joka oli aineeton ja koskettamaton, mutta ympäröi heitä kuitenkin kuin seinä. Siinä oli kaksi valkoista kaaosta yhtyneinä toisiinsa; napapiirin tuuli nosteli pilviä maan valkeasta kaaoksesta taivaan valkoiseen kaaokseen, ja näreet ja pensaat, jotka olisi voinut taittaa poikki polveaan vasten, suurentuivat näissä pilvissä jättä-läisiksi jonkun matkan päästä nähtyinä, ja ihmiset ja koirat näyttivät suunnattomilta varjoilta, jotka kumartunein päin liikkuivat hengettömäin, äänettömäin kappaleiden maailmassa. Ja sieltä kohosi ajan kuluttua De Barin ääni, joka pohjolan viltin sävelin, puoleksi intiaanien, puoleksi ranskankielellä lauloi erämiesten hurjaniloista kotiintulo-laulua.

Näin he kulkivat tunnin toisensa jälkeen, kunnes hämärä päivä pimeni yöksi ja yö vaaleni harmaaksi aamunkoitteeksi, yhä uurastaen pohjoista kohti, silloin tällöin levähtäen ja taas puskien läpi vihaisen viiman, mailin toisensa jälkeen, päämääränään Red Porcupine-virta. Ja De Barin ääni vain kajahutteli rohkaisuhuutoja takana raahustaville koirille ja koirien takana raahustavalle miehelle — milloin laulah-taen, milloin ärjäisten, ja hänen kasvonsa olivat laihat, nälästä riutuneet ja kalpeat, mutta silmissä paloi outo tuli. Ja De Bar se kohotti kinnaskätensä kohti tai-

vaan lyijynharmaata kaaosta, kun he saapuivat jäätyneelle virranuomalle, joka oli Red Porcupine, ja sanoi äänellä, jossa värähti jokin syvä ja valtava liikutus: »Ylistetty olkoon taivaan Jumala, sillä tässä on vihdoinkin loppu.«

Hän puhaltui juoksuun, koirat perässä ja Philip viimeisenä ja ihmetellen itsekseen nyt niinkuin joitakin kertoja ennenkin, oliko De Bar tulossa hulluksi. Viisisataa kyynärää juostuaan myötävirtaa De Bar seisahtui, tuijotti hetkisen mustana häämöttävään rantaan ja kääntyi Philipiin. Hän puhui matalalla ja ja värisevällä äänellä, ikäänkuin jonkin väkevän, hetkellisen mielenliikutuksen valtaamana.

»Katsokaa — katsokaa tuonne!« kuiskasi hän. »Olen osunut sen kohdalle, Philip Steele, ja mitä se tarkoittaa? Olen taivaltanut seitsemänkymmentä mailia halki salojen, läpi yön ja myrskyjen, ja olen osunut Pierre Thorecaun mökille suoraan kuin pysyllä ampuen! Oh, mies, mies, se ei onnistuisi minulle edes yhtä kertaa tuhannesta! Hän tarttui Philipin käsivarteen ja hänen äänensä nousi kiihtyneen riemukkaaksi. Kuule sinä, se merkitsee, että — että Jumala — tai jokin semmoinen — on varmasti minun kanssani!«

»Meidän kanssamme«, sanoi Philip tiukasti tuijottaen.

»Minun kanssani«, vastasi De Bar niin hurjalla painolla, että toinen tahtomattaan hätkähti. »Se on ihmetapaus, se on enne, ja se viittaa siihen, että minä tulen voittamaan!« Hänen sormensa painuivat tiukempaan ja hän sanoi lempeämmin: »Phil, minä olen ruvennut pitämään sinusta, ja jos uskot Jumalaan, niinkuin uskomme hänen olevan tuolla ylhäällä — jos uskot, että hän ilmoittaa asioita tähdissä, tuulissa ja tällaisissa tapauksissa, jos pelkääät kuolemaa — niin ota vähän ruokaa mukaasi ja palaja sinne mistä olet tullut! Tarkoitan täyttä totta, Phil, sillä jos jätät tänne ja antaudut taisteluun, niin loppu on oleva vain tällainen: minä surmaan sinut!«

XII.

TAISTELU. — OMITUINEN VIERAS.

De Barin sanat saivat Philipin kuohahtamaan, ja hän sinkautti nauraen henkipaton kouran käsivarreltaan.

»Kuolemaa minä en pelkää«, huusi hän ärtyneesti. »Älä luule minua lapseksi, William De Bar. Onko siitä paljonkin aikaa, kun tulit tuntemaan tuon Jumalasi?«

Hän lausui nämä sanat puoleksi ivaten, mutta katuí niitä pian, sillä De Bar sanoi äänellä, joka ei vähääkään tuntunut loukkautuneelta: »Silloin tulin Hänet tuntemaan, kun äitini opetti minulle ensimmäisen rukouksen, Phil. Kolme miestä olen surmannut ja kolme on minun avullani hirtetty, mutta sittenkin uskon Jumalaan, ja minulla on hieman syytä ymmärtää, että Hänen hiukan luottaa minuun, Ottawassa laadituista lakipykälistä huolimatta.«

Mökki häämötti mustana kuusikon kätköstä, ja kun he kiipesivät rantaäyrästä ylös, huomasivat he lumen nietostuneen korkealle ikkunaa ja ovea vasten.

»Hän on lähtenyt — Pierre nimittäin«, sanoi De Bar olkansa yli, potkiessaan lunta syrjään. »Hän on mennyt Fort Smithiin, eikä ole vielä palannut.«

Ovessa ei ollut lukkoa eikä salpaa, ja he astuivat sisään. Pimeys esti vielä heitä näkemästä selvästi, ja De Bar raapaisi tulitikulla tulen. Pöydällä oli tinainen öljylamppu, jonka hän sytytti. He näkivät olevansa siistissä, noin kaksitoista neliöjalkaa laajassa huoneessa, jossa oli kaksi seinään lyötyä lavitsaa,

muutamia tuoleja, pöytä, peltikamiini, ja sen takana puupino. De Bar viittasi kädellään hyllyyn, jolla oli joukko tinarasioita, joiden päälle oli painoksi asetettu halkoja.

»Ruokaa!» virkkoi hän.

Ja Philip, osoittaen puupinoa, lisäsi: »Tulta — tulta ja ruokaa.»

Hänen äänessään oli jotakin, mitä toinen ei voinut olla tajuamatta, ja heidän välillään vallitsi painostava sanattomuus, kun Philip kaatoi öljyä kamiiniin ja De Bar kopeloi säilykepurkkeja.

»Täällä on jauhoja ja keitettyä lihaa — jäässä«, sanoi hän, »ja papuja».

Hän asetti purkin kutakin lajia kamiinille ja istuutui sitten humisevan tulen ääreen, josta jo alkoi hohottaa huoneeseen lämpöä. Ojennellen pahkuraisia, kylmästä kohmettuneita ja väriseviä käsiään hän katsoi Philipiin, joka seisoj häntä vastapäätä.

De Bar pysyi vaiti, mutta hänen silmissään oli ilme, joka saattoi toisen hiljaa voihkaisemaan, samalla kun siinä ilmeni tunne, jota toinen oli koettanut salata: »De Bar, miten halusta minä toivoisin, että tämä olisi ohi!»

»Samoin minä,« vastasi De Bar.

Hän hieroi ja puristeli käsiään, niin että nivelet naksahelivat.

»Minä en pelkää, ja tiedän, että et sinäkään, Phil«, jatkoi hän, katse tähdättynä kamiiniin, »mutta toivon kuitenkin, että se olisi ohi, samalla tavoin kuin sinä. On kuin mieluummin jäisin tänne vielä vuodeksi tai pariaksi kuin — tappaisin sinut.»

»Tappaisit minut!» huudahti Philip, alkaen jälleen kiihtyä.

De Barin hiljainen, tyyni ääni ja erinomainen itsetuottamus saivat Philipin sävähtämään vihasta punaiseksi.

»Sinä puhut taas minulle kuin lapselle, De Bar. Minun on määrä viedä sinut täältä joko elävänä tai kuolleen — ja sen aion tehdä!»

»Emme viitsi kinastella siitä, Phil«, vastasi henki-

patto yhtä hiljaa kuin äsken. »Tahtoisin vain ettei juuri sinä olisi se, jonka minä tulen nujertamaan. Tappaisin mieluummin vaikka puolitusinaa niitä toisia ennenkuin sinut.«

»Nyt ymmärrän«, sanoi Philip ilmeisen ivallisella äänellä. »Sinä koetat taivutella puoleesi minun myötätuntoani, niin että noudattaisin sinun ehdotustasi — ja palaisin sinne mistä olen tullut. Vai mitä?«

»Olisit pelkuri, jos sen tekisit«, tokaisi De Bar. »Miten aiot tämän jutun järjestää, Phil?«

Philip veti jäätyneen revolverinsa huotrastaan ja näytti sitä hänelle yli kamiinin.

»Jollen olisi mestariampuja enkä neljästä laukauksesta saisi kolmea sattumaa kahden tuuman maaliin kolmenkymmenen askeleen matkalta, niin ehdottaisin pistooleja.«

»Sitä en minä voi tehdä«, sanoi De Bar epäröimättä, »mutta sutta ampuessani olen viidestä laukauksesta saanut kaksi osumaan. Niin se käykin mukavasti ja pian, ja revolverit siis ratkaiskoot asian. Aiotko ampua kuolettavasti?«

»En, jos suinkin voin sitä välttää. Kiihtyneenä ollessa voi ampua kuolettavastikin, mutta minä tahdon sinut viedä täältä elävänä ja ammun sentähden ensimmäisen tai kaksi ensimmäistä laukausta ohi.«

»Minä ammun aina kuolettavasti«, vastasi De Bar päättään nostamatta. »Tahtotko lähettää mitään sanaa kotiin, Phil?«

Toisen pysyessä vaiti katsahti De Bar ylös.

»Tarkoitan täyttä totta«, sanoi hän maajalalla, vakavalla äänellä. »Sinunkin kannaltasi katsoen saat-
taa niin tapahtua, Phil, ja sinulla on jossakin ystäviä. Jos minulle kävisi jotenkin, niin taskustani löydät kirjeen. Tahdon, että kirjoitat hänelle — tytölle — ja kerrot, että minä kuolin — tapaturmaisesti. Teetkö sen?«

»Teen«, vastasi Philip. »Ja mitä minuun tulee, niin minunkin taskussani on osotteita. Kättä päälle!«

He puristivat kamiinin yli toistensa käsiä.

»Silmiäni kirvelee«, sanoi De Bar. »Se taitaa

johtua lumesta ja tuulesta. Mitähän jos nukkuisimme vähäsen — syötyämme? En ole nukkunut hituista-kaan kolmeen vuorokauteen.»

»Nuku vain, kunnes olet kunnossa«, kehoitti Phil.

Ile söivät vaiteliaina, suuriakaan virkkamatta, ja pöydästä päästyä puhdisti Philip revolverinsa huolellisesti ja voiteli sen hyllyltä löytämällään karhunrasvalla.

De Bar katseli tätä hänen askarteluaan ja näki hänen voitelevan liukkaaksi kaikki viisi patruunaa, jotka hän työnsi patruunapesäkkeeseen.

Sitten he tupakoivat.

Tämän jälkeen oikaisi De Bar itsensä toiselle lavitsalle, ja pian ilmaisi raskas hengitys hänen nukku-
van.

Philip istui kotvan aikaa kamiinin vieressä ja tuijotti nukkuvaan henkipattoon. Sitten hänet valtasi raukeus ja hänkin kierahti toiselle lavitsalle. Useita tunteja myöhemmin hänet herätti De Bar, joka pisteli puita kamiiniin.

»Miten on silmien laita?« kysyi hän nousten istualleen.

»Hyvin«, vastasi toinen. »On hauskaa että heräsit. Tunnin kuluttua olisi jo liian pimeä.«

Hän hieroskeli ja lämmitteli käsiään, ja Philip tuli toiselle puolen kamiinia ja teki samoin. Hän huomasi jostakin syystä olevan vaikea katsoa De Bariin ja tunsikin, ettei De Barkaan katsonut häneen.

Henkipatto vihdoin katkaisi tukalan hiljaisuuden.

»Olen käynyt ulkona«, sanoi hän matalalla äänellä. »Tässä edessä on aukea paikka, täsmälleen sata jalkaa läpimitaten. Meidän sopisi vallan mainiosti asettua kumpainenkin laidallemme ja annettun merkin jälkeen lähteä etenemään, ampuen sen minkä parhaaksi katsoo.«

»Se onkin parasta«, huudahti Philip reippaasti ja kääntyi irroittamaan revolveria tupesta.

De Bar seurasi hänen toimiaan tuskallisen jännittynein silmin, kun hän aukaisi revolverinsa lukon,

tarkasti patruunankantojen kiiltävää ympyrää ja sulki sen jälleen.

Sanaakaan puhumatta meni De Bar ovelle, aukaisi sen, ja pistoolia pitelevän käden heiluessa sivulla riensi oikealle. Philip katseli hetken hänen peräänsä omituinen karheus kurkussaan. Hän olisi tahtonut vielä kerran puristaa hänen kättään, mutta oli kuitenkin iloinen, että De Bar oli mennyt tällä tavoin. Hänkin lähti, kääntyi vasemmalle — ja huomasi yhdellä silmäyksellä, että henkipatto oli antanut hänelle edullisemman aseman valaistukseen nähden. De Bar oli päin häneen, kun hän saapui paikalleen.

»Oletko valmis?» huusi hän.

»Valmis!» vastasi Philip.

De Bar juoksi eteenpäin, hartiat etunojossa, pistooli puoleksi koholla, ja Philipkin lähti etenemään. Seitsemänkymmenen askeleen päästä ja yhä verkkaleen juosten henkipatto laukaisi, ja kuula lensi varoittavasti sihisten kolmen jalan korkeudelta yli Philipin pään. Viimemainittu oli suunnitellut laukaisevansa vasta sitten, kun varmasti tiesi osuvansa henkipaton käsivarteen tai olkapäähän, mutta toinen laukaus joka miltei hipaisi hänen poskeaan, herätti hänessä äkkiä toiset tuumat, ja viidenkymmenen askeleen päästä hän vastasi tuleen.

De Bar kyykistyi, ja Philip luuli häneen sattuneen.

Sitten hän kuitenkin raivoisasti karjahtaen syöksähti eteenpäin ja ampui samalla.

Kerran ja vielä kolmannenkin Philip laukaisi, mutta kun De Bar yhä läheni, yhdenkään laukauksen häntä vahingoittamatta, oli hän hämmästyksestä hudahtaa. Neljänskymmenen askeleen päästä kykeni hän viidellä laukauksella saamaan kolme sattumaa neljän tuuman maaliin, mutta nyt hän ei saanut sattumaan edes mieheen! Kolmenkymmenen askeleen matkalla hänellä oli rikkomaton ennätys — mutta kolmenkymmenen askeleen matkalla täällä, aukealla kentällä, ei hän vieläkään saanut sattumaan — mieheenkään!

De Barin neljäs laukaus oli pannut ilman viuhah-

tamaan hänen viereensä, ja nyt lähestyivät miehet toisiaan jalka jalalta, kummallakin viimeinen panos pistoolissaan, kunnes De Bar seisahtui ja tähtäsi harkiten kahdeltakymmeneltä askeelta. Heidän aseensa paukahtivat yht'aikaa, Philipiin ei sattunut, mutta hänen kasvoillaan häivähti kauhistunut ilme, kun hän katsoi toista. Henkipaton käsivarret putosivat sivuille. Hänen tyhjä pistoolinsa kirposi lumeen, ja hän seisoj tuokion jäykkänä, kasvot hiukan kohotettuna synkkää taivasta kohden, samalla kun hiljainen surullinen huuto puhkesi Philipin huulilta.

Hän näki tässä De Barin hetkellisessä asennossa muutakin kuin haavoittumisen vaikutuksen, hän näki siinä kuoleman julman, hirveän jäykkyyden. Hänkin padotti aseensa ja juoksi eteenpäin, mutta samassa hetkessä karkasi De Bar hänen kimppuunsa villipedon raivolla.

Tämä oli täriseyttävä hetki, ja Philip oli sekunnin kestämän ymmällään. Sitten hän astahiti sivulle ja iski harjaantuneen nyrkkeilijän taidolla nyrkkinsä henkipaton leukaan samalla hetkellä kun tämä oli hänen edessään. Mutta isku oli voimaton ja hän horjahi takaperin toisen ruumiinpainosta, kiehuu raivosta tajutessaan sen edun, mikä De Barilla nyt oli häneen nähden.

Henkipaton kourat tarttuivat hänen kurkkuunsa ja hänen sormensa kiristivät kuin teräsköydet. Katkonaisesti haukkoen ilmaa hän tarrautui De Barin ran-teisiin tietäen, että tämä kuolettava puristus tuke-huttaisi hänet minuutissa — puolessa minuutissa. Hän näki De Barin silmien riemuitsevan, ja vielä viimei-sensä. kaikkensa ponnistaen hän veti käsivartensa takaisin ja antoi hänelle hurjan iskun vatsaan.

Kiristys kurkussa helpotti. Vielä toinen, kolmas ja neljäs isku, hänen kätensä käydessä kuin männän-varsi, ja riemukas ilme De Barin silmissä vaihtui tus-kaiseksi kuin kuoleman edellä. Kurkkua kiristäväin sormien ote hölleni yhä, ja yht'äkkisellä riuhtaisulla tempautui Philip irti ja hypähti askeleen taapäin ke-rätäkseen voimansa ratkaisevaan iskuun.

Se oli kohtalokas liike. Hänen kantapäänsä osui lumessa olevaan halkoon ja hän keikahti takaperin, De Barin ollessa jälleen hänen päällään.

Taas kiristyivät rautaiset sormet hänen kurkuunsa. Mutta tällä kertaa hän ei enää tehnyt vastarintaa, ja hetken kuluttua henkipatto nousi seisomaan ja tuijotti valkeisiin, äänettömiin kasvoihin, jotka olivat puoleksi lumen peitossa hänen jalkojensa juuressa. Sitten hän hellävaroen kohotti Philipin pään käsivartensa varaan. Lumessa oli kirkkaanpunainen läikkä ja sen vieressä lumesta esiin pistävän kiven musta kulma.

De Bar kantoi viipymättä Philipin tupaan ja laski hänet lavitsalle makaamaan. Sitten hän keräsi Pierren varastosta yhtä ja toista ruokatavaraa ja pani ne laukkuunsa. Ollessaan laukkuineen poislähdössä hän seisautui puolimatkalla ovelle, laski kantamuksensa hiljaa lattialle ja työnsi kätensä takkinsa sisätaskuun. Sieltä veti hän esiin kirjeen. Se oli erään naisen kirje — ja hän luki sen nyt pää kumarassa, tämän rajattoman uskollisuuden, toivon ja rakkauden kirjeen, ja kun hän jälleen kääntyi Philipin puoleen, näytti hän liikutetulta ja onnelliselta.

»Voi olla niin, että sinä et tätä ymmärrä«, kuiskasi hän aivan kuin toinen olisi häntä kuunnellut. »Aion jättää tämän tänne.«

Lyijykynänpätkällä hän töhersi muutamia sanoja rypistyneen kirjeen selkäpuolelle.

Hän kirjoitti kankealla, kömpelöllä käsialalla:

»Sinä olisit voittanut, jollet olisi lyönyt päätäsi kiveen. Mutta luulen, että Jumala ehkä sen kiven sijoitti siihen, Phil. Sinun nukkuessasi otin minä kuulat pois patruunoistasi ja panin tilalle kosteata paperia, koska en voinut sietää ajatusta, että me tuliaseilla vahingoittaisimme toisiamme. Ampuessani en lähdänyt sinuun, ja olen loppujen lopuksi nyt iloissani siitä, että kivi sinua vahingoitti enkä minä.«

Hän kumartui lavitsan yli varmistuakseen siitä, että Philipin hengitys todellakin oli muuttumassa

säännöllisemmäksi ja syvemmäksi; sitten hän laski kujeen nuoren miehen rinnan päälle.

Viisi minuuttia myöhemmin hän ison mackenziekoiransa seuraamana asteli vakain ja pitkin askelin koltiti lounaisen ilmansuunnan asumattomia korpia.

Ja vähän myöhemmin aukaisi Philip silmänsä ja näki, mitä De Bar oli hänelle jättänyt. Hän pääsi vaivalloisesti istualleen ja luki henkipaton kirjoittamat rivit.

»Siinä on sinulle, mr Felix Mac Gregor«, hymähteli hän heikosti ja pysytellen istumassa lavitsan laidalla. »Sinä olit oikeassa. Kaksi miestä tarvitaan mr William De Barin kiinniottoon — jos häntä ikinä saadaankaan kiinni!«

Neljäntenä päivänä ja vielä vain mökissä ollen hän vei kätensä siteihin kiedottuna päähänsä, vääntäen kasvonsa omituiseen irviin, joka oli puoleksi tuskallinen, puoleksi naurava.

»Oletpa sinäkin aika hyvä, olet totisestil« sanoi hän itselleen ja astuskeli edestakaisin ahtaassa tuvassa. »Menet suuren päällikön Mac Gregorin eteen, röyhistät rintaasi ja sanot: 'Minä voın tuoda tänne sen miehen', ja kun suuri päällikkö sanoo, että sinä et voi, niin sanot häntä hengessäsi pölkkypääksi, mutta saat kuin saatkin luvan lähteä miehesi perään tavalla tai toisella — vain siksi että olet rakastunut. Haet miestäsi, kuljet tänne asti — neljäsataa mailia tai niille vaiheın — ja mikä on seuraus? Kadotat kaiken toivon naisesi löytämisestä, ja miehesi tekee juuri sen minkä suuri päällikkö sanoi hänen tekevän: nujertaa sinut — vaikkei se ollenkaan sinun vikasi ollut. Sitten valtaat toisen miehen asumuksen sillä aikaa kuin hän itse on poissa, popsit hänen ruokaansa, parantelet kolhittua päätäsi ja ihmettelet että mikä pıru sinut pani astumaan tuon loistavan kuninkaallisen ratsastavan poliisin palvelukseen, vaikka rahoja sinulla on kuin roskaa. Kylläpä olet viisas, Phil Steele — mutta oletpa oppinutkin jotakin uutta. Olet tullut tietämään, ettei miestä niin hyvää,

ettei toista parempaa — vaikka sitten tuollainen miehensurma kuin mr William De Bar.»

Hän sytytti piippunsa ja meni ovelle. Auringon kylmänkirkkaat säteet valaisivat ensi kerran maailmaa monen päivän perästä, kaakossa liekehtien, rannattomien salojen takaa, joissa jokunen yksinäinen intiaani tai sekarotuinen metsästäjä eleli ja asetteli ansoja ja myrkkysyöttejä pohjolan ketulle. Fort Smith oli lännessä, kuudenkymmenen mailin päässä. Etelässä, sadan mailin päässä Chippewayanissa oli Hudson Bay-yhtiön kauppa-asema; puolentoista sadan mailin päässä kaakossa oli Fort du Lacin kauppa-asema, ja pohjoisessa — ei mitään. Siellä, tuhatkunta mailin takana tuli vastaan Jäämeri ja eskimomies, ja tällaisissa mietteissä, elotonta, tyhjää maailmaa ja kuoleman salaperäisyyttä ajatellen Philip siirsi silmänsä auringosta siihen harmaaseen autiuteen, joka ulottui tästä Pierre Thoreau'n ovelta aina maan laitaan saakka. Kaukana pohjoisessa hän näki mustan pisteen liikkuvan valkeassa kaaoksessa. Se saattoi olla vain pyssynkantaman päässä lähestyvä kettu, sillä välimatkat ovat pottävät siellä missä maa ja taivas sulavat toisiinsa harmaana, pehmeänä juovana; se saattoi myös olla eläämpänä oleva myski-härkä tai peura, mutta mitä kauemmin hän katsoi, sitä varmemmaksi hän tuli, ettei se ollut mikään muu kuin — ihminen. Se liikkui hitaasti, katosi hetkeksi erääseen syvänteeseen ja ilmestyi jälleen näkyviin paljon lähempänä. Nyt erottivat hänen silmänsä miehen ja miehen takana koirien vetämän reen.

»Se on Pierre«, ajatteli hän kylmästä väristen, sulki oven ja palasi kamiinin ääreen. »Mitähän hittoa tuo sekarotuinen mahtaa sanoa nähdessään täällä ventovieraan ihmisen ja huomatessaan ruokavaransa vähentyneen puolella.«

Hetkisen perästä hän kuuli reen kitisevän ja sitten kajahti miehen ääni. Äännet hiljenivät mökin eteen ja sitten kuului ovelle koputettavan.

»Sisään!« huusi Philip, ja samassa hengenvedossa hänelle välähti mieleen, ettei tulija voinut olla mökin

omistaja, sekarotuinen, ja että henkilön, joka vaivautui kolkuttamaan, täytyi olla jokin merkillinen, näillä main tavaton ilmiö.

Ovi aukeni ja mies astui sisään. Hän oli pieni kooltaan ja oli puettu mahtavaan majavannahkaturkkiin ja suunnattoman suureen majavannahkalakkiin, joka niin tarkoin peitti hänen kasvonsa, ettei näkyvissä ollut muuta kuin silmät, nenän pää ja jäätynyt parta, joka sarven tavoin pisti esiin hänen ylöskohotetun turkiskauluksensa raosta. Hän muistutti kerrassaan ihmeellisesti pikkuista rumpalia; ja Philip nousi seisomaan, piippu hampaissa ja saamatta sanaa suustaan, kun kummallinen tulija sulki oven perässään ja astui lähemmäksi.

»Suokaa anteeksi«, sanoi vieras tukahtuneella äänellä ja liikkuen ikäänkuin jäässä ytimiään myöten ja peläten katkeavansa. Siellä on niin kamalan kylmä, että rohkenin pistäytyä sisään lämmittelemään.»

»Kylmä on — kamalan kylmä«, vastasi Philip, todentaen hänen sanansa. »Eilen illalla se oli jo kuusikymmentä astetta. Riisukaa päältänne.»

»Tämä on pirunmoinen maa tämä«, sanoi mies vilusta hytisten ja aukoen turkkinsa nappeja. »Mieluummin paahtuisin kovassa kuunuudessa kuin palttuisin kuoliaaksi«. Philip meni ontuen hänen luokseen antamaan apuaan, ja vieras silmäili häntä hetki sen terävästi.

»Käynti on luonnoton«, sanoi hän nopeasti, äänen kuuluessa selvemmin, kun suu oli vihdoinkin vapautunut kauluksesta. »Side on hiukan punainen, silmät veristävät ja huulet ovat liian kalpeat. Oletteko sairas vai loukkautunutko?»

Philip nauroi, kun pikku mies hypähti kamiinin luo ja rupesi hieromaan käsiään.

»Loukkautunut«, vastasi hän. »Jollette olisi nyt neljänsadan mailin päässä asutusta maailmasta, niin päättäisin teidän olevan tohtorin.»

»Se minä olenkin«, sanoi toinen. »Edward Wallace Boffin, M. D., 900, North Wabash Avenue, Chicago.»

XIII.

SUURI RAKKAUDENKOE.

Philip tuijotti silmät selällään vähintään puolen minuutin ajan. Sitten hän ilosta huudahtaen yht'äkkiä ojensi kätensä yli kamiinin.

»Mutta jumaliste«, huusi hän, »tehän olette kotiseudun miehiä!»

»Kotiseudun!« huudahti toinen. Hänen äänessään oli hämmästynyt sointu. »Oletteko — oletteko te chicagolaisia?« kysyi hän kummastuneena tuijottaen Philipiin ja tarttuen hänen käteensä.

»Oletteko koskaan kuullut Steelesta — Philip Egbert Steelesta? Minä olen hänen poikansa.«

»Armias taivas!« päivitteli tohtori, tuijottaen toiseen entistä tiukemmin ja karistaen jäätä parrastaan, »ja mitä varten te olette täällä?»

»Eriskummallinen poika kylläkin«, varmisti Philip. »Odottelee vain, että vasikka lihoisi ja pulskistuisi. Millä asioilla te liikutte?«

»Hulluttelen«, vastasi tohtori katsoen kamiiniin ja hieroen käsiään niin että sormet naksahelivät.

Philip olisi heti hänet ympäristöstä erottanut, vaikka he olisivat kohdanneet toisensa pohjoisnavalla. Hänen pukunsa sopi kuin valettu. Hänellä oli kaulus ja muodikas kaulanauha. Kellonperissä heilahteli ammattikunnan mitali. Posket olivat puhtaaksi ajellut ja vaalea Van Dyke-parta oli huolellisesti leikattu. Jok'ikinen kohta hänessä, päältä nauhakenkään pohjiin saakka, oli elävänä ilmauksena hänen säädystään, täällä napapiirin hangissa-

kin. Hän olisi voinut mennä vielä pitemmälle ja arvata hänen olevan lääkärin — tai kirurgin — päättäen hänen käsistään ja siitä hienonherkästä tavasta, jolla hän väänteli ja hieroi pitkiä valkeita sormiaan kamiinin yllä. Hän oli noin neljäkymmenen vuotias, kasvot olivat tunteikkaat, pikemmin lujapiirteiset kuin sievät, ja silmät olivat huomiota herättävät. Ne eivät olleet isot eivätkä etäällä toisistaan, ne olivat kuin kaksi sähködynamoaa, jotka heijastivat sisässä olevaa elävää miestä. Ne olivat sellaiset silmät, joiden Philip oli aina kuvitellut kuvastavan suurta henkistä voimaa.

Tohtori oli lakannut hieromasta käsiään ja veti, samalla kun aukaisi takkinsa napit, liivintaskustaan pienen hopeaisen savukekotelon.

»Ne eivät ole myrkyllisiä«, sanoi hän hymyillen ja aukaisi kotelon sekä tarjosi siitä Philipille. »Ne ovat varta vasten minulle tehtyjä.« Hän vaikenä, ulkoa kuulunutta ääntä kuunnellen ja pitäen palavaa tulitikkua sormiensa välissä. »Miten on korien ja intiaanin laita?« kysyi hän. »Saako mies tulla sisään?«

»Oli niin yllättävää tavata kotipaikan mies, että unohdin tykkänään kaiken muun«, huudahti Philip alkaen onnahdellen lähestyä ovea.

Tohtori oli kolmella nopealla harppauksella hänen vieressään ja tarttui hänen käsivarteensa.

»Malttakaa hetkinen«, sanoi hän kiireesti. »Kuinka pitkä matka täältä on Fort Smithiin?«

»Noin kuusikymmentä mailia.«

»Luuletteko, että pääsisin sinne ilman — hänen apuaan?«

»Jos voitte odottaa täällä muutamia päiviä — niin sitten kyllä«, vastasi Philip. »Aion itsekkin mennä Fort Smithiin niin pian kuin pystyn kävelemään.«

Tohtorin silmät ilmaisivat suurta huojennusta.

»Sitäpä juuri toivoinkin, Steele«, huudahti hän, teeskentelemättömän iloisena Philipin sanoista. »Olen hiukan huonovointinen ja tarvitsen lepoa. Käskäkää hänen tulla sisään.«

Tuskin oli intiaani tullut tupaan, kun pikku toh-

tori Philipin ihmeeksi alkoi sukkelasti haastella intiaanille creenkielellä. Oppaan silmiin kohosi ymmärtävä ilme, ja lopuksi hän vastasi yhdellä ainoalla sanalla, nyökkäsi ja irvisti. Philip huomasi, että tohtori puhuessaan hieman punehtui ja että hän ei yksin äänensä painolla, vaan käsiensä liikkeilläkin tahtoi kuulijalleen osoittaa sanojensa tärkeyttä.

»Hän lähtee tänä iltapäivänä takaisin Chipewayaniin«, selitti hän seuraavassa tuokiossa Philipille. »Reki ja koirat ovat minun, ja hän sanoo helposti voivansa tehdä matkan lumikengillä.« Sitten hän sytytti savukkeen ja lisäsi merkitsevästi: »Hän ei ymmärrä englantia.«

Intiaani oli vilaukselta nähnyt Philipin vyön ja pistoolihuotran ja jupisi jotakin itsekseen. Tohtori pyöräytti savukkeen huuliensa puoliväliin ja loi nopean katseen Philipiin.

»Kuulunette ehkä luoteisalueen ratsastavaan poliisiin«, virkkoi hän.

»Kuulun.«

»Hyvänen aika«, päivitteli tohtori taas, »ja olette miljoonapankkiirin poika! Minkä vuoksi palvelette siinä?«

»Huvini vuoksi«, vastasi Philip naurahtaen. »Eikä se huvini tule minulle sokeritortun muodossa, tohtori. Tulin tänne ottamaan muuatta miestä kiinni, tapasin hänet ja sain vaivani palkkioksi loistavan selkäsauvan. Enkä minä sitä suurestikaan pahoittele. Olen oikeammin hyvilläni siitä, että hän pääsi livistämään.«

»Miksi niin?« kysyi tohtori.

Huolimatta heidän lyhytaikaisesta tuttavuudestaan alkoi Philip tuntea eräänlaista toveruutta vastapäätä olevaa miestä kohtaan.

No niin, sanoi hän epäröiden, »hän oli, nähkääs, eräs noita rikoksellisia, jotka ovat joutuneet siihen asemaan toisten takia. Joku toinen oli vastuunalainen — tämä on juttu, jossa toinen on saanut kärsiä toisen syntien takia.«

Vaikka tohtori olisi saanut neulanpiston, ei hän

olisi äkillisemmin hypähtänyt tuoliltaan kuin nyt, kuullessaan Philipin sanat.

»Siinäpä sel« huusi hän kiihtyneenä ja alkaen harppailla edestakaisin mökin permannolla. »Se on jo muutakin kuin pelkkä teoria — se on totuus — että ihmiset kärsivät enemmän toisten kuin itsensä takia. Olemme siihen syntyneet ja pidämme sitä asiaintilaa jatkuvasti yllä, tuottaen toisillemme tuhansia vaivoja ja tuhansia suruja saavuttaaksemme omat itsekkäät päämäärämme, eikä kertaakaan sadasta kerrasta kostava ase osu oikeaan kalloon. Mutta sitten kun se osuu — sitten kun se osuu, sir —«

Yhtä äkisti kuin oli alkanut, yhtä äkisti hän lopetti ja naurahti hieman luonnottomasti. »No, mitäpä niistä!« huudahti hän. »Katsotaanpa teidän päätänne, Steele. Kivuista ja vaivoista puhuen johtui mieleeni, että kirurgina minä voisin olla teille joksikin avuksi.«

Philip oli huomannut hänen äsken tahdonponnistuksella hillitsevän itsensä, ja tohtorin irroittaessa sidettä hänen päästään hän tapasi itsensä pohtimasta kysymystä, mikä salaperäinen tehtävä oli chicagolaisen kirurgin mahtanut johtaa tänne. Tohtori keskeytti hänen ajatuksensa.

»Omituiseen paikkaan se isku on sattunut«, sanoi hän rivakasti. »Mitään vaaraa ei ole — pieni naarmu vain — ja hiukan ärtynyt. Tuota pikaa olette taas kunnossa. Hän kahmi turkkinsa laskoksissa ja veti erästä syvästä taskusta nahkaisen lääkelaukun. »Omituinen on paikka, omituinen on paikka«, myhähteli hän palaten pieni lasipullo kädessään »Juoksitte silloin kun tuo tapahtui?«

Philip nauroi hänen kerallaan, ja ennenkuin tohtori oli suorittanut tehtävänsä, oli hän kertonut hänelle koko seikkailunsa De Barin kanssa. Vasta tuntia myöhemmin, kun intiaani jo oli lähtenyt paluumatkalle ja he istuivat roihuavan tulen ääressä ja tupakoivat, huomasi hän yht'äkkiä, miten luottavaiseksi hän oli tullut vierastaan kohtaan. Philip oli

harvoin tavannut miestä, joka teki häneen niin syvän vaikutuksen kuin tämä pieni kirurgi. Hän piti hänestä äärettömästi. Hänestä tuntui kuin olisi hän tuntenut hänet jo vuosia eikä vain tunteja, ja jutteli hänelle vapaasti seikkailuistaan ja teki hänelle tuhansia kotia koskevia kysymyksiä. Hän huomasi tohtorin olevan paremmin perillä hänen kotikaupungistaan kuin hän itse, ja sai tietää, että heillä oli paljon yhteisiä tultavia ja että hän asui hienossa kaupunginosassa. He tarinoivat, naureskelivat ja polttelivat savukkeitaan ja piippujaan, ja hän oli ymmällään. Tohtori ei puhunut mitään itsestään ja omista asioistaan, ja johti aina keskustelun taitavasti toisalle, kun se uhkasi ruveta kallistumaan siihen suuntaan.

Oli jo myöhä, kun Philip nousi tuoliltaan ja ehdotti, että he kävisivät levolle. Hän nauroi hänelle ujustelematta päin silmiä.

»Bloffin — Bloffin — Bloffin«, aprikoi hän. »Miten ihmeessä minä en ole ikinäni kuullut teistä siellä etelässä, tohtori? Ja mitä helkkaria te teette täällä?«

Hänen silmistään uhoi suora haaste. Tohtori kumartui hiukan hänen puoleensa, ikäänkuin aikoen puhua, mutta maltoikin mielensä. Hetken aikaa hänen terävä katseensa oli kiintynyt Philipin silmiin, ja kun hän rikkoi hiljaisuuden, nousi hänen poskilleen samanlainen puna kuin Philip oli huomannut varhemmin.

»Tunnen teidän isänne«, sanoi hän viimein matalalla, hillityllä äänellä. »Tunnen hänet hyvin ja luin tietysti mitä sanomalehdet kirjoittivat teistä siihen aikaan kun annoitte palttua seuraelämälle ja lähditte kuljeksimaan Etelä-Amerikkaan. Uskon teidät luottamusta ansaitsevaksi mieheksi — peittelemättä puhuen.«

Philip tuijotti häneen kummastuneena.

»Jollen niin uskoisi«, jatkoi hän, jälleen hieroen käsiään kamiinin yllä, »niin noudattaisin ehdotustanne ja kävisin levolle. Mutta näin ollen on aikomukseni kertoa teille miksi olen täällä, edellyttäen

että te kunniasanallanne lupaatte säilyttää asian salaisuutenanne. Minulla on siinä itsekäs tarkoitusperä, koska otaksun teidän voivan olla minulle avuksi. Mutta sivullisille ei hiiskaustakaan. Mitä tuumitte tästä välipuheesta?»

»En käytä väärin luottamustanne, jollette ole ketään tappanut«, nauroi Philip, kumartuen sytyttämään piippuaan.. »Siinä tapauksessa olisi teidän parasta pysyä vaiti, sillä silloin olisin velvollinen raahaamaan teidät päämajaan.«

Hän ei huomannut, kuinka toisen kasvoille levisi entistä tummempi puna.

»Hyvä on«, sanoi tohtori. »Istuutukaa, Steele. »Pidän siis varmana, että te autatte minua — jos voitte. Ensin minun kai täytyy tunnustaa, ettei nimeni olekaan Bloffin, vaan McGill — Dudley McGill, hermo- ja aivotautien professori —«

Philip oli vähällä pudottaa piippunsa. »Hyvänen aika, tehän siis kirjoititte tuon —« Hän keskeytti ja tuijotti hämmästyneenä.

»Aivan oikein, minä juuri kirjoitin F r e d a'n, jos sitä tarkoittitte«, lopetti tohtori. »Se sai aikaan pientä hälinää, kuten kai tiedätte, ja oli vähällä olla aiheena minun karkoittamiselleni korkeakoulusta. Mutta sitä myytiin aina kahteensataantuhanteen kappaleeseen saakka eikä niinmuodoin ollut niinkään huono kauppa«, lisäsi hän vielä.

»Se julkaistiin minun ollessani matkoilla«, sanoi Philip. »Sain sen käsiini Rio Janeirossa, ja se askarrutti ajatuksiani vielä viikkoja sen jälkeen kuin olin sen lukenut. Hyvä Jumala, ettehan kai usko —«

»Kyllä«, keskeytti tohtori terävästi. »Minä olin varma kaikesta mitä kirjoitin — ja enemmästäkin. Se oli elämänteoriani.« Hän hypähti tuoliltaan ja alkoi nopealla, kiihkoisalla tavallaan astella edestakaisin. Hänen kasvonsa eivät enää punottaneet, vaan olivat omituisen kalpeat. Huulet olivat tiukasti yhteenpuristetut, kädet olivat nyrkissä, ja ääni hänen puhuessaan oli terävä ja läpitunkeva.

»Se oli elämänteoriani«, toisti hän melkein hur-

jalla äänenpainolla, ja se on alkuna siihen, että nyt olen täällä. Teoriani oli, ettei ollut olemassa mitään niin sanottua 'jumalallisen rakkauden kipinää' miehen ja naisen välillä, joita veren siteet eivät yhdistä, ei mitään sielujen välistä kaipausta — ei uskollisuutta, ei puhtautta, ei mitään muuta yhdyssidettä miehen ja naisen välillä kuin se, joka perustuu alhaisiin intohimoihin. Teoriani oli, että mies ja nainen ovat vain kaksi konetta, ja että intohimo — ei mikään sellainen rakkaus, josta olemme unelmoineet ja lukeneet — yhdistää nämä kaksi konetta; ja vielä, että jokaisen tällaisen koneen, oli se mies taikka nainen, saattoi jokin toinen, vastakkaiseen sukupuoleen kuuluva kone moraalisisessa merkityksessä murskata ja tuhota — määrättyjen olosuhteiden vallitessa. Käsitättekö minua? Teoriani merkitsi tuhoa kotielämälle, onnelle ja siveelliselle puhtaudelle. Sen vuoksi oli se paha. Puolustin kantaani lääketieteellisissä aikakauskirjoissa ja kirjoitin siihen perustuvan teoksen. Mutta minulla ei ollut todisteita, todellisia kokeiluun perustuvia todisteita. Niinpä ryhdyinkin kokeilemaan.»

Hän näytti unohtaneen Philipin läsnäolon, ja jatkoi katkeraan sävyyn, ikäänkuin syyttäen itseään jota hän ei vielä ollut tuonut esiin:

»Se teki minusta melkein — melkein rikollisen. Ulkopuolella tieteellisen tutkimukseni ahtaalla alalla tekemiäni vähäpätöisten yrittelyjen ei minulla ollut ihmiskuntaan nähden ainoatakaan myötätuntoista ajatusta. Olin itse kone, kylmä, intohimoton, naisien suhteen jokseenkin välinpitämätön — osoittaen siten, jos olisin pysähtynyt arvostelemaan omaa itseäni, todeksi oman teoriani järjettömyyden. Kylmästi ja seurausiksi ajattelematta ryhdyin näyttämään toteen, että olin oikeassa. Kauhistan, kun muistelen silloista menettelyäni. Se oli hirveä, inhottava, sillä pelkkä teoriani todeksi osoittaminen merkitsi kurjuutta ja onnettomuutta niille, joita käytin kokeiluvälineenä. Rahat eivät minulle tehneet kiusaa. Päätin siis kokeilla kuudella koneella — ne olivat kolme nuorta miestä ja kolme nuorta naista. Suunnittelin niin, että

kukin heistä tulisi olemaan tietämätön näyttelemästään osasta ja että kun pari tulisi jatkuvasti joutumaan kosketukseen vastapuolensa kanssa — ei seuraamailmassa, huomatkaa, sillä teoriani oli, että olosuhteiden, edellytysten täytyi olla määrättyllä tavalla oikeita. Luotettavan ja hyvinpalkatun asiamiehen välityksellä palkkasin väkeni — miehet. Toisen, naispuolisen, välityksellä palkkasin naiset. Eräs näistä nuorista naisista lähetettiin muutamalle hämäräperäiselle pienelle paikkakunnalle Brasiliaan, sadan mailin päähän rannikolta, muka kotiopettajattareksi johonkin amerikkalaiseen perheeseen, jota ei ollut olemassakaan. Toisen asiamiehen välityksellä lähetettiin tälle samalle paikkakunnalle mies, jonka tehtävänä oli hankkia maakuntaa koskevia tietoja jollekin kapitalistiryhmälle. Alatteko nyt ymmärtää?»

»Kyllä, nyt minä alan ymmärtää«, sanoi Philip.

»Tuo paikkakunta, jossa he nyt olivat, oli vain pienoinen kylä, käsittäen noin tusinan verran hökkeleitä«, jatkoi tohtori, alkaen taas hermostuneesti astella edestakaisin. »He olivat kahden vieraskielisessä ympäristössä, kukaan ei ymmärtänyt eikä osannut heidän kieltään. Edellytykset olivat näissä oloissa tarkoituksenmukaiset. He joutuivat aina olemaan ykdessä. He tulisivat osoittamaan joko oikeaksi tai vääräksi teoriani, että mies ja nainen olivat vain intohimo-koneita. Tiesin, että he tulisivat viipymään siellä ne kolme kuukautta, jotka olin määrännyt kekeiluajaksi, sillä maksoin heille hyvän palkan. Kun tyttö ei tavannutkaan mitään amerikkalaista perhettä, sai hän kehoituksen odottaa, kunnes se saapuisi. Miehellä oli tietysti yllinkyllin luuloteltua työtä pidättämässä häntä siellä.«

»Ymmärrän«, toisti Philip.

»Toinen pari«, jatkoi tohtori, pakoittautuen istuutumaan tuolille Philipiä vastapäätä, »lähetettiin samalla tavoin — tänne, eräälle hämäräperäiselle pohjoiselle paikkakunnalle, jonka nimeä minä nyt en kuitenkaan mainitse. Ja kolmas pari matkusti Keski-Amerikkaan, alueelle, jossa on kuumeinen ilmanala.«

Hän nousi jälleen tuoliltaan, ja Philip oli vaiti sillä aikaa kuin tohtori meni turkkinsa luo ja kaivoi jostakin sen poimuista lisää savukkeita. Hänen käntensä vapisi hieman, kun hän sytytti tupakan, ja tulitikun liekki, joka hetkisen loi lepattavaa valoa hänen kasvoilleen, toi vaikuttavammin ilmi sen hermostuneen jännityksen, jonka vallassa hän oli.

»Luulen, että tämä kaikki tuntuu teistä hyvin merkilliseltä — ja typerältä«, sanoi hän hetken kuluttua. »Mutta tieteellisessä työssä me usein joudumme tekemään sellaista mikä on kummallista ja näennäisesti järjetöntä. Hullut ovat kohottaneet maailman suuruuteen. Ihmeellisimmät keksijämme ja kaikkien aikojen suurimmat miehet ovat tavallaan olleet hulluja — sillä he ovat olleet epänormaaleja, ja mitäpä se muuta on kuin eräänlaista hulluutta.«

Hän katsoi Philipiin läpi tupakansauhun, ikäänkuin odottaen vastausta, mutta Philip vain katsoi eteensä ja pysyi vaiti.

»Sain puolen vuoden loman«, jatkoi hän taas, »ja lähdin tarkastelemaan kokeilujen tuloksia. Ensimmäinen matkustin Rioon, ja sieltä paikkakunnalle, minne ensimmäinen pari oli mennyt. Siitä kun viimeksi olin saanut heiltä kirjeen, oli kulunut viisi viikkoa. Hyvä Jumala! Kun perille saavuttuani ilmoitin paikkakunnan asukkaille asiani, niin mihinkä luulette heidän minut vieneen?« Hän pudotti hyppysistään puoleksi palaneen savukkeensa ja hänen äänensä oli käheä, kun hän kääntyi Philipin puoleen. »Minne — minne luulette heidän minut vieneen?«

»Herra nähköön!« huudahti Philip sisäisesti vapisten. »No minne?«

»Kahden vasta umpeenluoden haudan ääreen kylän laitaan«, sanoi tohtori haikalla äänellä. »Sain ennen pitkää kuulla heidän tarinansa. Tyttö, huomattuaan olevansa siellä tarpeeton, oli ruvennut pikuklapsia hoitamaan. Minä -- minä — hyppään tässä kohden ylitse.« Hänen äänensä katkesi kuis-kaukseksi. »Hän oli enkeli. Niin sanoivat puolialastomat naisparat minulle tulkin kautta. Lapset olivat

parkuneet hänen kuollessaan. Miehet toivat mailien takaa kukkivia puita hänen hautansa katveeksi — niin myös sen toisen. He olivat tavanneet toisensa, niinkuin olin suunnitellut — tämä mies ja nainen mutta tulos olikin toisenlainen kuin minä olin odottanut. Se oli kaunis rakkaus, niin puhdas ja suloinen kuin maailmassa vain voi olla. He olivat tehneet onnelliseksi koko kylän, niin kerrottiin, ja joka sunnuntai olivat he laulaneet kylän asukkaille niin kauniita lauluja, että siitä sairaatkin onnesta hymyilivät. Kylä sijaitsi matalalla, epäterveellisellä paikalla, rämeikköisen joen mutkassa, ja siitä nousevat höyryt yhdessä ankaran auringonpaahteen kanssa aikaansaiivat kummallisen sairauden. Se oli kuolettava, kohtalokas tauti, ja monet siihen sairastuneet kuolivat, mutta oli yö tahi päivä, niin aina olivat mies ja neito uurastaneet heitä auttaakseen ja lauluillaan heitä viihdyttäneet. Mitä muuta minun tarvitsee tähän lisätä?« huusi tohtori ja hänen äänensä murtui. »Mitä muuta tähän enää lisätä, kuin että mies kuoli ensin ja tyttö viikkoa myöhemmin ja että heidät haudattiin vierekkäin mangumpuiden siimekseen? Mitä muuta — jollei sitä, että minä olen heidän murhaajansa?«

»Tieteen nimessä on tehty monta virhettä«, sanoi Philip kurkkuaan karistaen. »Tämä oli eräs niistä. Teorianne oli väärä.«

»Niin oli«, sanoi tohtori tyyntyneemmin. »Pelastin itseni surmaamalla heidät. Teoriani kuoli heidän kerallaan, ja niin nopeasti kuin pääsin, matkustin sitten Keski-Amerikkaan.«

Hänen silmiinsä kohosi lempeä hohde ja hän tuli kamiinin taitse Philipin luo, otti hänen kätensä omaansa ja katsoi häntä vakavasti silmiin, samalla kun hänen kurkkulihaksensa omituisesti nytkähtelivät.

»Mitään ei ollut tapahtunut«, sanoi hän melkein kuiskaten. »Löysin hänet ja kiitän siitä Jumalaa. Rakastin häntä, ja teoriani oli kahdenkertaisesti murskattu, tuhatkertaisesti kirottu. Nyt hän on vaimoni ja minä olen miehistä onnellisin — jollei olisi

noita kauheita muistoja. Ennenkuin menimme naimisiin, kerroin hänelle kaiken, ja yhteisvoimin olemme koettaneet rikostani sovittaa, rikostani, sillä siksi tulen sen aina tuomitsemaan. Sain tietää, että mies, joka kuoli, oli elättänyt äitiään, ja että tytön vanhemmat elivät pienellä kiinnityslainojen rasittamalla maatilalla Michiganissa. Äidille lähetimme kymmenentuhatta dollaria ja vanhemmille saman verran. Kylään, jossa he kuolivat, rakennutimme pienen kirkon. Kolmas pari«, lopetti tohtori päästään Philipin käden, »tuli tänne pohjolaan. Etelästä palattuani havaitsin, että useat shekkini oli lähetetty takaisin. Kirjoitimme kirjeen toisensa jälkeen, mutta löytämättä jälkeäkään näistä minun viimeisistä kokeiltavistani. Lähetin yhden asiamiehen tänne, mutta hän palasi tyhjin toimin takaisin. Heitä ei oltu milloinkaan nähty Forth Smithissä. Ja nyt — nyt olen tullut itse heitä etsimään. Te kenties tulevilla retkillänne voisitte olla minulle avuksi. Sentähden juuri olen tämän teille kertonut — toivoen, että auttaisitte minua, jos voitte.»

Hänessä välähti taas hänen oma entinen, kylmä ja nopealiikkeinen minänsä, kun hän äkkiä kääntyi lavitsaan päin.

»No niin«, sanoi hän väkinäisesti naurahtaen, »nyt minä seuraan ehdotustanne ja käyn levolle. Hyvää yötä.«

XIV

MITEN KOKEILU PÄÄTTYI.

Levolle mentyään makasi Philip tunnin ajan valveilla ja mielti tohtorin kertomusta, ja vaivuttuaan uneen hän näki siitä unta. Kertomus oli jollakin selittämättömällä tavalla tehnyt häneen omituisen vaikutuksen, ja herätti hänessä kasvavan halun saada tietää miten se päättyisi. Aamulla herättyään hän olisi mielellään ottanut asian uudelleen puheeksi, mutta tohtori tuottikin hänelle siinä suhteessa pettymyksen. Hän ei koko päivään tehnyt ainoatakaan suoranaista viittausta siihen, millä asioilla hän täällä pohjoisessa liikkui ja kun Philip kerran yritti kosketella asiaa, johti tohtori keskustelun heti toisaalle ja antoi hänen ymmärtää, vaikkei sitä sanonut, että asia sai jäädä heidän keskiseksi salaisuudeksi siihen saakka kunnes Philip kykenisi avustamaan häntä etsiskeilyissä. Tohtori jutteli avomielisesti kodistaan, vaimonsa kauneudesta ja hyvyydestä ja siitä pikku ihmisestä, jonka keväällä odotettiin tulevan täydentämään heidän pientä perhepiiriään. He keskustelivat kotiseudun riennoista — politiikasta, klubeista ja urheilusta. Tohtori ei pitänyt seuraelämästä, vaikka hän ammatillisista syistä oli pakotettu näyttelemään siinä pienoista osaa, ja siinä suhteessa he kumpainenkin huomasivat olevansa yhteisellä pohjalla. He tulivat yhä luottavaisemmiksi toisiaan kohtaan kaikissa muissa suhteissa paitsi yhdessä. He viettivät tunteita pelaten bridgeä Pierren kuluneella korttipikalla, ja kolmantena iltana he lauleskelivat vanhoja

akatemiaulujia, jotka olivat kumpaiseltakin jo miltei unohtuneet. Samana iltana he päättivät jäädä vielä yhdeksi päiväksi Pierren mökkiin ja sitten lähteä Fort Smithiin.

»Onko teillä toiveita — siellä«, kysyi Philip ikäänkuin ohimennen, kun he olivat riisuutumassa.

»On vähän, mutta etsintä vasta alkaa sieltä«, vastasi tohtori. »Enemmän kiinnitän toiveita Chippewayaniin, jossa pääsimme hiukan jälille. Senvuoksi lähetinkin intiaanini sinne ottamaan niistä paremmin selvää.«

He menivät levolle. Oliko hän nukkunut kauankin, siitä ei Philipillä ollut aavistustakaan, kun hän heräsi pieneen meluun. Hän makasi liikahtamatta ja kuunteli jollakin alitajuisella tavalla, silmät ummessa. Ääni kuului uudelleen, se oli kuin pehmeä, varovainen jalanastunta hänen lähellään. Vieläkään liikahtamatta itseään hän aukaisti silmänsä. Öljylamppu, jonka hän maata mennessään oli sammuttanut, paloi matalalla liekillä. Sen hämärässä valossa seisoivat tohtori puolipukeissa ja kuunteli jännittyneessä asennossa.

»Mitä nyt?« kysyi Philip.

Tohtori hätkähti ja kääntyi kamiiniin päin.

»Taidan olla hermostunut«, sanoi hän synkeästi. »Pelkäsin herättäväni teidät. Olen ollut viime tunnin aikana kolme kertaa jalkeilla ja kuulostanut erästä ääntä.«

»Ääntä?«

»Niin, ääntä juuri. Tuolla lavitsalla maatessani olisin voinut vaikka vannoa, että jokin sellainen kuului ulkoa. Mutta ylös noustuani en kuule mitään. Nyt olen seissyt oven luonakin niin, että olen ollut vähällä jäätyä.«

»Se on vain tuuli«, sanoi Philip. »Se on minunkin untani häirinnyt monta kertaa ollessani ulkona lumilakeuksilla. Olen kuullut sen harjanteiden välissä valittavan kuin lapsen, kirkuvan kuin naisen ja huutavan kuin miehen. Parempi olisi, että kävisitte nukkumaan.«

»Kuulkaal«

Tohtori jäykistyi ja hänen vaalenneet kasvonsa kääntyivät oven päin.

»Armias taivas, voisiko tuo olla tuuli?« kysyi hän tuokion kuluttua.

Philip oli noussut lavitsaltaan ja veti vaatteita ylleen.

»Pukeutukaa, niin menemme ulos katsomaan«, kehoitti hän toista.

He menivät yhdessä ovelle, aukaisivat sen ja työntyivät ulos. Taivas oli pimeä ja pilvessä, kuu vain hiukan häämötti pilviharson takaa. Pohjoisesta, yli tuhansia maileja laajojen lumien, puhalteli valittava, hiljainen tuulenhenki, joka aika ajoin puuskaksi yltyen tuprutti vihaisena pistelevää lunta ja toisin ajoin vaipui unettavaksi kuiskeeksi. Eräänä tällaisena väliaikana kumpainenkin mies pidätti hengitystään. Yön pimeydestä, joltakin epämääräiseltä suunnalta kuului ihmisääni.

»Pier-r-r-r-e Thoreau — Pier-r-r-e Thoreau — Ohoi, Pierre Thoreau-u-u-ul«

»Siellä se on!« sähähti tohtori väristen.

»Eihän — tuolla!« sanoi Philip.

Hänkin korotti äänensä ja huusi pimeyteen, ja vastaukseksi siihen huudettiin jälleen Pierre Thoreauta.

»Minä olin oikeassa!« huusi tohtori. »Tulkaal«

Hän lähti juoksemaan, ja hänen turkkiinsa häämötti mustana möhkäleenä yössä jonkun matkan päässä Philipistä, joka oli jälleen pysähtynyt huutamaan, kädet torvena suun edessä. Vastausta ei kuulunut. Hän huusi vielä kerran ja kolmannenkin, mutta vielääkään ei vastausta.

»Merkillistä«, ajatteli hän. »Mitä hemmettiä tämä tarkoittaa?«

Tohtori oli kadonnut, ja hän seurasi sitä suuntaa, jonne tämä oli mennyt. Vielä sata kyynärää kuljetuaan sai hän jälleen näkyviinsä mustan möhkäleen, ja se oli lähellä maanpintaa. Tohtori oli kumartu-

neena tarkastamaan ihmiseltä näyttävää hahmoa, joka loiu lumessa.

He kantoivat hänet välissään mökkiin, ja tohtori riisui tottuneesti ja vikkellästi hänen molemmat takkinsa, Philipin silmäillessä hänen kasvojaan.

Väkivalta ja veriteot eivät olleet hänelle mitään uutta, mutta hän ei voinut pidättää väristystä tuijottaessaan tuohon tajuttomaan olentoon. Siinä oli nuori mies, jolla oli oivallinen ruumiinrakenne, puhtaaksi ajellut kasvot, lyhyt vaalea tukka ja mahtavan leveät hartiat. Lukuunottamatta sitä seikkaa, että hän huomasi kasvot parrattomiksi, ei hän olisi voinut sanoa, olivatko ne tummat vai vaaleat. Ne olivat leuasta hiusrajaan hyytyneen veren peittämät.

Tohtori tuli hänen rinnalleen.

»Näyttääkö pahalta, vai mitä?« kysyi hän hilpeästi. »Kylmettyminen ei ole kyseessä, niinkuin ajattelinkin. Sydän lyö liian nopeaan, valtimo liian kiivas. Ah — ettekö hankkisi kuumaa vettä, Philip!«

Hän aukasi miehen takin ja paidanrintamuksen, ja kun Philip hetken kuluttua toi pesuvadillisen vettä ja pyyhinliinan, lopetti hän tarkastuksensa ja nousi kyyrystään.

»Parhaaseen aikaan — niinkuin äsken sanoin«, huudahti hän tyytyväisenä. »Ette olisi enää ikinä kuullut hänen toista kertaa huutavan 'Pierre Thoreauta', Philip«, jatkoi hän lausuen nuoren miehen nimen aivan kuin tottuneena siihen jo aikoja sitten. »Päässä on haava — kallo on vahingoittumaton — verenhukka liikarasisituksesta johtunut. Ennenkuin tunti kuluu, niin juotamme hänelle kahvia, jos tahtoisitte pikkuisen kiehauttaa.«

Tohtori kääri paidanhihansa ylös ja rupesi pesemään verta miehen kasvoista.

»Sievännäköinen poika«, sanoi hän olkapäänsä ylitse. »Puhdaspiirteiset kasvot, hieno suu, otsaluu sellainen, että niiden takana täytyy olla aivot, leuka on vankka —« Hän keskeytti kysyäkseen. »Mitä arvelette hänelle tapahtuneen?«

»En osaa aavistaakaan«, vastasi Philip asettaen kahvipannun kamiinille. »Häntä on kai lyöty?«

Philip kiersi parhaillaan lampun sydäntä ylemmäksi, kun vuoteelta päin yht'äkkiä kuului säikähtynyt huuto. Siinä oleva jonkinlainen matala ja tukahtunut kaiku sai hänet käännähtämään niin nopeaan, että hänen sormensa vahingossa sattuivat kiertämään lampun sammuksiin. Hän sytytti sen uudelleen ja katsoi tohtoria. Tämä oli polvillaan, kasvot kalpeina.

»Siunaa ja varjele!« pääsi häneltä. »Mikä on hätänä?«

»Ei mitään, ei mitään, Phil — se on h ä n! Se tuli häneltä niin odottamatta, että säikähdin.«

»Minä luulin että se oli teidän äänenne«, sanoi Philip.

»Ei, ei, se oli hänen. Katsokaa, hän alkaa tulla tajuihinsa.«

Haavoittuneen silmäluomet aukenivat hitaasti ja sulkeutuivat taas. Hän veti syvän henkäyksen ja ojenteli käsivarsiaan ikäänkuin heräämäisillään syvästä unesta. Tohtori hypähti jaloilleen.

»Nyt pitää olla jäätä, Phil — hienoksi hakattua jäätä tuolta virrasta. Oletteko hyvä ja otatte kirveen ja nuo kaksi sankoa ja tuotte ne täynnä jäätä? Ei ole kiirettä, mutta tunnin kuluessa se on tarpeen.«

Philip puki takin ylleen ja meni ulos kirveineen ja sankoineen.

»Jäätä!« mutisi hän itsekseen. »Mitä kummaa hän jäällä tekee?«

Hän tunkeutui jäähän käsiksi kolme jalkaa paksun lumen läpi ja hakkasi puolen tunnin ajan. Kun hän palasi mökkiin, oli mies peitetty vuoteeseen ja tohtori asteli edestakaisin ilmeisen kiihtyneenä.

»Murhaa — ryöstöä — väkivaltaa! Ja päälle päätteeksi meidän nenämme alla!« huusi hän. »Pierre Thoreau on kuollut — niiden roistojen surmaamana, jotka jättivät tämän miehen virumaan hänen viereensä, luullen hänet kuolleeksi! Ne hyökkäsivät heidän kimppuunsa murha- ja ryöstöaikeissa eilen,

heidän illansuussa ollessaan kotimatalla. Murhaajat, joista toinen sekarotuinen, toinen valkoihoinen metsästäjä, ovat arvatenkin vetäytyneet tölleinsä kuutisen mailin päähän virtaa ylös. No, mr Philip Steele, siinä olisi teille pieni tehtävä!»

Itse Mac Gregorkaan ei ollut vielä milloinkaan pannut hänen veriään niin liikkeelle kuin nyt nämä tohtorin odottamattomat sanat, mutta ne kaksi miestä, jotka häneen nyt katsoivat, eivät huomanneet hänessä mitään. Hän laski sangot lattialle, riisui tyynestä takkinsa ja meni haavoittuneena makaavan miehen luo.

»Olen iloissani, että olette tointunut«, sanoi hän katsellen toisen lujapiirteisiin, kalpeisiin kasvoihin. »Se oli täpärällä. Luulen, että olitte jo hiukan muissa maailmoissa.«

Mies loi nopean katseen ohi Philipin sinne, missä tohtori seiso.

»Olin — minun on täytynyt olla. Hän sanoo minun huutaneen Pierreä, ja Pierre oli kuollut. Jätin hänet lumeen kymmenen mailia täältä.« Hän ummisti silmänsä tuskasta voihkaisten, mutta jatkoi tuokion kuluttua: »Pierre ja minä olemme harjoittaneet ketunpyyntiä. Olimme tulossa tänne elintarpeinemme ja muine varusteinemme, joiden olimme laskeneet riittävän myöhäiseen kevääseen saakka, kun — se tapahtui. Sen valkoihoisen miehen nimi on Dobson, ja hänen seurassaan on muuan sekarotuinen. Heillä on mökki kuuden tai seitsemän mailin päässä ylävirralla.«

Philip näki tohtorin tarkastelevan revolveria, jonka hän oli ottanut turkkinsa taskusta. Tohtori tuli lavitsan ääreen.

»Se riittää, Phil«, sanoi hän hiljaa. »Hänen täytyy nyt pysyä vaiti tunnin tai pari, muuten hän voi saada kuumeen. Pankaa takki yllenne. Minä lähden teidän matkaanne.«

»Minä lähden yksin«, sanoi Philip lyhyesti. »Pitäkää te huolta potilaastanne.« Hän joi kupin kahvia, söi palan paahdettua leipää, ja sitten kun aamu alkoi

harmaana valjeta, lähti hän matkaan, Pierren vanhat lumikengät jalassa. Tohtori saattoi häntä virralle saakka ja seurasi häntä katseellaan niin kauan kuin hän oli näköpiirissä.

Haavoittunut istui vuoteen laidalla, kun MacGill palasi mökkiin. Ponnistus oli kohottanut punan hänen kasvoilleen, joille levisi iloinen hymy, kun tohtori astui sisään.

»Se oli täpärällä, kiitoksia vain«, sanoi hän toistaen Philipin sanat.

»Olihan se«, vastasi tohtori. Hän oli laskenut pöydälle parin lyhyitä bulldog-revolvereita ja tarjosi toisen niistä kumppanilleen. »Mutta jupakka ei ole vielä päättynyt, Falkner.«

He söivät aamiaista, kumpaisellakin revolveri lautasen vieressä. Aika ajoin keskeytti tohtori syömisensä, meni ovelle ja kurkisti edessä olevaan korpeen, josta yhä laajemmat alat alkoivat valjeta näkyviin. Ateria oli melkein lopussa, kun hän palasi eräältä tällaiselta käynniltään, huulet vähän tiukemmassa ja tuskin huomattava värinä äänessään.

»Ne ovat tulossa, Falkner!«

He sieppasivat revolverinsa ja tohtori napitti takkinsa leukaan asti. Kymmenen minuuttia he istuivat äänettöminä ja kuuntelivat. Tohtori ei liikahtanut ennenkuin lumikengän narina kantautui heidän kuuluvuunsa. Hän työnsi aseensa taskuunsa ja meni ovelle. Falkner seurasi häntä ja pysytteli piilossa, kun hän aukaisi oven. Kaksi miestä ja koiravaljakko olivat tulossa aukeaman poikki. Mc Grégorin koirat olivat mökin seinään nojaavassa vajassa, ja niiden alkaessa kohti kurkkua haukkua, pysähtyi vieras valjakko ja toinen miehistä jatkoi tuloaan yksin. Hän pysähtyi hieman hämmästyneenä aristokraatilta näyttävän pienikasvuisen miehen eteen, joka seiso i odottavassa asennossa Pierren ovella.

»Onko Pierre Thoreau kotona?« kysyi hän.

»Olen täällä outo, enkä siis osaa sanoa«, vastasi tohtori, silmäillen kysyjää ilmeisellä kylmäkiskoisuudella. »Mutta mahdollista kuitenkin, että hän on —

sillä viime yönä korjasin puolikuolleen miehen lumesta ja odottelen tässä hänen virkoamistaan. Silokasvoinen, vaalea mies, haava päässä. Voi olla että hän on Pierre Thoreau.»

Tuskin hän oli tämän sanonut, kun mies potkaisi lumikengät jalastaan, ja heilautettuaan kiihtyneesti kättään koirien vieressä odottavalle toverilleen, melkein juoksi ohii tohtorin.

»Hän se on —, mies, jonka tahdon tavata!« huusi hän matalalla äänellä. »Nimeni on Dobson, ja —«

Siihen hänen puheensa katkesi. Falknerin väkevät käsivarret olivat temmanneet hänen päänsä ja kurkunsa ruuvikiristimen kaltaiseen puristukseen, josta vähinkään äännähdys ei voinut livahtaa kuuluviin, ja toinen mies, joka kolmen tai neljän minuutin kuluttua tuli sisään, löysi kumppaninsa loikomasta selälleen, köytettynä ja suu kapuloituna, kahden murhaavan näköisen, lyhyen ja kiiltävän revolverin uhatessa hänen rintaansa. Hän oli mustanverevä sekarotuinen, tuskin kookkaampi kuin tohtori, ja ainoa vastus, jonka hän teki, kun hänen kätensä oli sidottu seläntä, oli lyhyt, hyvin huonolla ja hyvin kiihtyneellä ranskankielellä puhjennut sanatulva, jonka tohtori keskeytti väläyttämällä uhkaavasti revolveriaan.

»Teistä olemme selvät«, sanoi hän astahtaen edemmäksi silmäilemään vankiaan. »Uskon, että te ette enää voi tehdä meille mitään jalkojenne ja suunne käytöllä.« Tehden koomillisen kumarruksen jatkoj pikku tohtori: »M'sieur, tahtoisin pyytää teitä kyytimieheksemme Forth Smithiin, mutta jos vain vilkaisettekin väärään suuntaan, niin teen teistä päätä lyhemmän. Te ja teidän ystävänne pääsette vastaamaan Pierre Thoreau'n murhasta samoin kuin murhayrityksestä tätä nuorta miestä vastaan, joka tulee mukanaamme Forth Smithiin ollakseen todistajana asiassa.»

Oli ilmeistä, että sekarotuinen ei ymmärtänyt, ja tohtori selitti hänelle muutamalla ranskankielisellä sanalla mistä oli kysymys. Lattialla makaava mies ähki ja väänteli niin että kasvot punottivat.

»No, no«, tyynnytti tohtori. »Ymmärrän kyllä, että tämä vähän kaivelee, Dobson, mutta teidän on nyt vain nielaistava pillerinne. Falkner, autatteko hiukkasen, niin pääsemme viipymättä lähtemään.«

Kummalliselta näyttävä matkue lähti puolen tunnin kuluttua liikkeelle Pierre Thoreaun mökiltä. Aamulla saapuneen koiravaljakon edessä asteli sekarotuinen, vasen käsivarsi sidottuna kylkeen kiinni babiche-punoksella. Reessä hänen takanaan makasi eloton, huopapeitteisiin kääritty mytty, Dobson, ja reen takana, kevyessä takissa ja nyt jos milloinkaan näyttäen pienoiselta rummunsoittajalta, seurasi Dudby McGilly, hermo- ja aivotautien professori, bulldog-revolveri kinnaskädessään.

Falkner katseli ovelta heidän menoaan.

Kuusi tuntia myöhemmin palasi Philip matkaltaan. Falkner näki hänen nousevan rantaäyrästä ja meni häntä vastaan.

»Mökin kyllä löysin, mutta siellä ei ollut ketään«, sanoi Philip. »Se on ollut autiona jo pitkät ajat. Lumessa ympärillä ei ole mitään jälkiä, sisässä oli kaikki jäässä, ja nekin merkit mitkä sieltä löysin, viittaavat naiseen!«

Falknerin kasvonlihakset nytkähtivät. »Naiseen!« huudahti hän.

»Niin, naiseen«, toisti Philip, »sillä makuuhuoneen pöydällä oli naisen valokuva. Oliko Dobsonilla vaimo?«

Falkner tuli askeleen verran jäljessä kun he kävivät sisään.

»Kauan aikaa sitten — oli siellä muuan nainen«, sanoi hän. »Hän oli nuori ja — ja melkeinpä kaunis. Mutta Dobsonin vaimo hän ei ollut.«

»Hän on sievä«, vastasi Philip, »niin sievä, että otin hänen kuvansa mukaani liittääkseni sen kokoelmaani kotona.« Hän etsi silmillään McGilliä. »Missä tohtori on?«

Falknerin kasvot olivat erittäin kalpeat, kun hän kertoi mitä oli tapahtunut toisen poissaollessa.

»Hän sanoi leiriytyvänsä varhain tänään iltapäi-

vällä, jotta voisitte hänet tavoittaa», lopetti hän kuvailtuaan vangitsemisen ja tohtorin lähdön. »Tohtori ajatteli, että te tahtoisitte viivyttelämättä kuljettaa vangit Forth Smithiin ja että hän iltaan mennessä ehtisi jo taivaltaa pitkän matkan. Minä seuraan häntä huomenna tai ylihuomenna toisella valjakolla. Lähtisin teidänkin kanssanne, jollei hän olisi määrännyt minun vuorokauden ajaksi jäämään tänne parantelemaan päätäni.»

Philip kohautti olkapäitään, ja heillä ei ollut paljoakaan puhuttavaa päivällistä syödessä. Tunnin levättyään hän varusti itselleen pienen kantamuksen ja lähti tohtorin jälkeen. Sisimmässään hän harmiteli tohtorin omituista menettelyä siinä, että tämä oli muitta mutkitta lähtenyt tiehensä vankien kanssa, mutta luotti kuitenkin siihen, että tohtori häntä odottaisi. Hän taivalsi mailin toisensa jälkeen alavirtaan. Mutta vielä hämärissäkään hän ei nähnyt merkkiäkään uudesta ystävästään. Juuri ennen pimeän tuloa hän kiipesi kuivuneeseen puuhun erään korkean harjun laella ja näki sieltä mailimäärin vain yhtämitaista saloa. Kello kuusi hän pysähtyi keittämään leetä ja lämmittämään ruokaa. Sitten hän taivalsi kello kymmeneen saakka, laati nuotion ja lepäsi aamuun. Päivänkoitteessa hän taas työntyi taipaleelle, ja vasta aamupäivän ollessa puolella hän saapui paikalle, jossa tohtori oli leiriytynyt.

Nuotion tuhka oli altapäin vielä lämmin ja lumen ympärillä oli tallattu kovaksi. Pilviä kasaantui pohjoiselle taivaalle ennustaen myrskyä, jonka kouriin niin uupuneen miehen kuin Philipin ei ollut hyvä joutua. Tuuli heitteli jo ensimmäisiä kovia lumihiuteita.

Niinpä hän kiirehti edelleen. Onneksi myrsky hiljeni, kun tunnin tai pari oli rajusti tuullut. Mutta vieläkään hän ei tavoittanut McGilliä ja jälleen hän leiriytyi yöksi kiroillen pikkuista professoria, joka sellaista vauhtia riensi hänen edellään.

Huomenissa iltapäivällä hän vihdoin sai näkyviinsä muutamia mataloita mökkejä. Siinä oli Forth

Smith, sijaiten puuttomalla ja tuulille alttiilla aukealla Orjajoen toisella rannalla. Hän meni yli jään ja riensi pitkin taloriviä, joka johti lyhtiön toimistoon. Tämän edustalle oli kerääntynyt vähäinen joukko miehiä, naisia ja lapsia. Hän tunkihe läpi ja pysähtyi portaiden eteen, jonka muodosti kolme pölkkyä.

Professori McGill oli tulossa ulos ja seisoí portaiden päässä. Hänen kasvonsa ilmaisivat suurta hämmästyä. Silmät olivat kuin kivettyneet, kun hän tuijotti Philipiin. Sitten hän hitaasti kuin unessakulkija astui alemmaksi.

»Hyvä Jumala«, sanoi hän käheästi ja vain Philipin korvaan, tiedätkö, mitä minä olen tehnyt, Phil?»

»No?» kysyi Philip.

Tohtori tuli alimmalle askelmalle.

»Phil«, kuiskasi hän, »tuo mies, jonka löysimme pää kolhittuna, veti minua aika lailla nenästä. Hän on muuan pahantekijä, ja minä olen tuonut Forth Smithiin en enempää enkä vähempää kuin miehen, joka oli lähetetty häntä vangitsemaan, korpraali Dobsonin ratsastavasta poliisista ja hänen kyytimiehensä, Francois sen ja sen. Voi merkillistä!«

Samana iltapäivänä lähtivät korpraali Dobson ja sekarotuinen uudelleen tavoittamaan Falkneria, ja tällä kertaa oli heidän mukanaan Pierre Thoreau, joka nyt vasta oli tullut tietämään mitä hänen mökissään oli tapahtunut. Tohtori katosi jonnekin lopuksi päivää, mutta varhain seuraavana aamuna hän ilmestyi Philipin luo, ajoi hänet ylös ja vei erääseen mökkiin puolenmailin päässä alavirralla. Mökin oven edessä odotti valjakko komeita koiria, tavattoman iso reki ja kaksi intiaania.

»Ostin ne eilen illalla«, selitti tohtori, »ja tänään lähdemme matkalle etelään.«

»Aiotteko etsiskelyenne heittää sikseen.«

»En, se on jo päättynyt«, vastasi McGill varmalla äänellä. »Se päättyi Pierre Thoreau'n mökissä. Falkner oli kolmas kokeiluesineeni.«

Philip seisahtui. Samoin teki tohtori ja kääntyi häneen.

»Mutta tuo kolmas —« aloitti Philip.

Pikku tohtori hymyili yhä.

»Taivaassa ja maan päällä on enemmän asioita, Philip«, puhkesi hän, »kuin te olette filosofisissa mietteissänne uneksintukaan. Tämä rakkauskoe on päättynyt huonosti, mikäli ennakkoteoriat ovat kyseessä, mutta kun ajattelen tähän kaikkeen sisältyvää laajempaa, syvempää merkitystä, niin olen — sana 'tyytyväinenkään' ei pysty sitä ilmaisemaan.«

»Mutta minä en käsitä —« Tohtorin kohotettu käsi keskeytti Philipin.

»Niin, katsokaas, minä luotan teidän kunniansaanne«, sanoi hän nauraen toisen kasvoilla ilmenevälle hämmästykselle. »Se on kaikki niin ihmeellistä, että minä tahdon teidän tulevan tietämään miten se päättyy ja miten onnekaaksi se muodostui minulle — ja sille pikku naiselle, joka minua odottaa kotona. Minä se huusin, eikä Falkner, silloin kun te kiersitte lampun sammuksiin. Hänen takintaskustaan oli pudonnut kirje, eräs minun kirjeistäni — jonka olin lähettänyt asiamiehen välityksellä. Ymmärrätekö? Lähetin teidät hakemaan jäätä, ja sillä aikaa kerroin hänelle kuka olin, ja hän kertoi minulle syyn, miksi en minä ollut hänestä mitään kuullut ja miksi hän nyt oli Pierre Thoreau'n mökissä. Asiamieheni oli lähettänyt hänet pohjoiseen, maksaen hänelle ensi käteen viisisataa dollaria. Tahdon kertoa asian lyhyesti. Hän sattui Prince Albertissa heittäytymään kortinpeluun — niinkuin joskus käy parhaimmillekin meistä — ja sotkeutui siitä syntyneeseen kahakkaan ja ampui erään miehen henkiihieveriksi. Siitä pitäen oli häntä ajettu takaa, ja oli jo täpäällä, ettei hän joutunut kiinni silloin kun löysimme hänet makamasta lumessa, päässä haava, jonka hän oli saanut samana iltana pahasti kaatuessaan. Siinä kärsi teoriani lopullisen ja perinpohjaisen haaksirikon.«

»Mutta entä tyttö —« uteli Philip.

»Nyt olemme menossa häntä tapaamaan ja hän tulee kertomaan teille koko jutun sellaisena kuin hän kertoi sen minulle«, sanoi tohtori yhtä tyynenä kuin ennenkin. »Ah, miten ihmeellinen, ystäväiseni, onkaan tämä suuri, ääretön inhimillinen rakkaus, joka läyttää maailman! He kaksi kohtasivat toisensa Nelson Housessa niinkuin olin suunnitellut, ja neljä kuukautta myöhemmin he murhasivat teoriani menemällä avioliittoon erään york-factorylaisen lähetyssaarnajan vihkiminä. Tarkoitin, että he murskasivat sen puolen — sen, että ei ole olemassa mitään 'sielujen sukulaisuutta', ja että kaksi vastakkaisiin sukupuoliin kuuluvaa normaalia ihmistä, joutuneena määrättyissä olosuhteissa toistensa seuraan, yhtyvät yhtä luonnollisesti toisiinsa kuin kaksi lintua ja jälkeensä vielä taistelevat ja kuolevatkin toistensa puolesta. Sitä ei ehkä usko yksi kymmenestä tuhannesta, mutta minä uskon. Viime hetkessä pääsi miehen olemus Falknerissa voitolle rakkaudessa, ja hän kertoi morsiamelleen, kuka ja millainen hän oli ja että siihen asti kun oli tavannut hänet, oli juonut ja pelannut ja että hän ennemmin tai myöhemmin, seurausena Prince Albertissa tapahtuneesta miehen ampumisesta, joutuisi vankeuteen. Mutta morsian? Hän toden totta särki sirpaleiksi teoriansi! Hän rakasti miestämmä tavalla, jolla en ollut luullut kenenkään naisen voivan rakastaa, tuli hänen vaimokseen, oli hänen rinnallaan niin myötä- kuin vastoinkäymisessäkin ja pakeni hänen kanssaan silloin kun ei enää ollut muuta mahdollisuutta — ja uskoo ja luottaa häneen aivan niinkuin lapsukainen Jumalaan. Jonkun aikaa he elelivät siinä Pierre Thoreaun asumuksessa ylävirralle päin sijaitsevassa mökissä, ja ehkä heitä ei olisi löydettykään, jolleivät olisi eräänä pyhäpäivänä tulleet Fort Smithiin. Falkner oli sitä mieltä, että hänen takaa-ajajansa eivät ulottaisi etsiskelyjään Pierren mökkiä kauemmas, ja niinpä, ja niinpä me pu-noimme tuon pienen juonen päästäksemme teistä erillemme ja vapauttaaksemme teidät kaikesta syytöksestä siihen nähden mitä tapahtui. Sitten hän

ilmoitti minulle vaimonsa olinpaikan ja on tällä hetkellä jo ehtinyt hyvän matkan kohti Yhdysvaltoja, saapuen perille siihen mennessä kun minä toimitan hänen vaimonsa sinne.»

Philip ei ollut puhunut sanaakaan. Hän veti melkein koneellisesti valokuvan taskustaan.

»Ja tämä —« virkkoí hän.

Tohtori nauroi ottaessaan kuvan käteensä.

»Tämä on mrs William Falkner, Phil. Tulkaa sisään. Toivon teidän pian tapaavan hänet.»

XV.

PHILIPIN VIIMEINEN TEHTÄVÄ.

Philip ei seurannutkaan tohtoria, vaan laski pidättävästi kätensä hänen käsivarrelleen.

»Odottakaal« sanoi hän.

Hänen vakavuudessaan oli jotakin, joka kohotti nopean ymmärtämyksen ilmeen toisen kasvoille.

»Tahdon jutella kanssanne«, jatkoi Philip. »Kävelkäämme vähän matkaa polkua pitkin.«

Tohtori silmäili häntä epäluuloisesti, kun he kääntyivät ja lähtivät poispäin mökistä.

»Katsokaas, Phil Steele«, sanoi hän, ja hänen äänensä kuului ankaralta. »Olen osoittanut teille luottamusta monessa suhteessa, ja kertonut teille kenties enemmän kuin olisi pitänytkään. En luulisi teillä olevan mitään aihetta ajatella, että teidän pitäisi käyttää luottamustani minun vahingokseni?«

»Ei, siitä ei ole kysymys«, vastasi Philip hiukan väkinäisesti nauraen. »Olen hyvilläni siitä, että saitte Falknerin turvaan, ja minun kauttani ei kukaan tule tietämään, mitä on tapahtunut. Ja mitä luottamukseen tulee, niin nyt on minun vuoroni pyytää teiltä pientä palvelusta. Olen nimittäin todellakin aivan ymmällä, koska olen tilanteessa, joka näyttää meillä kummallakin olevan vähän samanlainen — olemme niin sanoakseni onnettomuustovereita«. Tämän jälkeen hän lyhyesti kertoi MacGillille Isobelista ja hänen kohdistuvista etsiskelyistään.

»Eksyin heidän jäljiltään Lac Bainen ja Fort Churchillin välillä«, lopetti hän kertomuksensa. »Reet

erosivat toisistaan, toinen jatkaen entistä suuntaansa Churchilliin päin, toinen kääntyen etelään. Minä seurasin Churchilliin mennyttä rekeä — ja erehdyin. Takaisin tultuani oli toinen jälki hautautunut lumeen.»

Pikku professori pysähtyi äkkiä ja pyörähti hänen eteensä, kasvoin häneen.

»Niinkö!« huudahti hän näyttäen hämmästyneeltä.

»Mikä ihmeellinen pikku maailma tämä on, Phil«, lisäsi hän omituinen hymy huulillaan. »Mikä ihmeellinen, ihmeellinen pikku maailma! Se on lopultakin vain leikkikenttä, ja on hullunkurinen siitä, ettei se ole edes kyllin laaja, jotta siinä voisi menestyksellä leikkiä piilosilla-oloa. Sen olen epäamättömästi todistanut. Ja nyt — te —«

»Mitä niin?« kysyi Philip hämillään.

»No, katsokaas, minä menin ensin Nelson Houseen«, sanoi McGill, »ja sieltä Hudson Bay-yhtiön kauppasemalle Cochraine Riveriin etsien Falkneria ja tyttöä — miestä ja naista. Ja siellä kertoi minulle eräs ranskalainen, että Mac Bainissa oli nähty muuan pari, mies ja nainen, ja minä lähdin sinne. Tämän täytyi tapahtua juuri samaan aikaan kuin te olitte menossa Churchilliin, sillä kolmantena päivänä tapasin reen, joka saattoi minut hylkäämään Churchilliin vievän tien, ja lähtemään lyhyempää tietä Chippewayaniin. Tämän reen keralla kulkipat ne kaksi, jotka olivat olleet Lac Bainissa, eversti Becker ja hänen tyttärensä.«

Philip ei voinut hetken aikaan puhua. Hän tarttui kiihtyneenä toisen käteen.

»Saitteko — saitteko tietää, minne he olivat matkalla?« kysyi hän, kun McGill ei jatkanut.

»Sain. Me aterioitsimme yhdessä, ja eversti sanoi tyttärineen olevansa menossa Nelson Houseen, ja että he sieltä arvattavasti jatkaisivat matkaa Winnipegiin. Mitä tietä he sinne tulisivat menemään, sitä en kysynyt.«

»Nelson Housesta johtaa sinne kaksi tietä, toinen Saskatchewanin, toinen Le Pasin kautta«, huudahti Philip. Hänen silmänsä tähtäsivät suoraan yli tohto-

rin pään. »Jollei olisi tuota kirottua De Baria — jota minun nyt jälleen on ryhdyttävä takaa-ajamaan —«

»Heittäkää De Bar sikseen«, keskeytti McGill nopeasti. »Hän on kuitenkin jo saanut teistä liian pitkän elumatkan — niin että mitä hyötyä siitä enää olisi? Heittäkää sikseen. Sen tein minä koko joukolle asioita lähtiessäni tänne.«

»Mutta laki —«

»Helkkariin laki!« tiuskasi tohtori odottamattomalla kiivaudella. »Ajattelen väliin, että maailma olisi aivan yhtä onnellinen ilman sitä.«

Heidän katseensa yhtyivät terävinä ja ymmärtämystä ilmaisevina.

»Te olette korkeakoulun professori«, sai Philip väivoin sanotuksi, ja hänen äänessään värisi jälleen toivo ja kiihtymys. »Teidän pitäisi olla minua järkevämpi. Mitä te tekisitte minun asemassani?«

»Sieppaisin itselleni parin siipiä ja lentäisin«, vastasi pikku professori siekailematta. »Hyvä Jumala, Phil — jos hän olisi tuleva vaimokseni — ja minä en olisi vielä saanut häntä omakseni — niin ajaisin häntä takaa vaikka maailman toisesta äärestä toiseen. Mitä on vähäpätöinen virkavelvollisuus verrattuna tähän tyttöön, joka tällä hetkellä ponnistelee salojen halki Winnipegia kohti? Oman kotona olevan pikku naiseni jälkeen on hän suloisin olento mihinkä milloinkaan olen silmäni luonut.«

Philip nauroi kaikuvasti.

»Kiitoksia, McGill. Taivaan nimessä, sen minä teen! Milloin te lähдете?«

»Koirat ovat valmiit ja samoin mrs Falkner.«

Philip kääntyi nopeasti ympäri

»Minä menen asemalle sanomaan hyvästi var-
tiostolle ja noutamaan tavarani«, sanoi hän olkansa ylitse. »Puolen tunnin kuluessa olen tullut takaisin.«

Matka edistyi hitaasti. Lumi alkoi kevätaurin-
gossa muuttua nuoskeaksi heidän saapuessaan Lac la
Crosseen. Kahta päivää ennen kuin he saapuivat
Montreal Lakeen, alkoi Philip tunkea omituisia pa-

hoinvoinnin oireita, mutta ei puhunut siitä mitään. Tohtorin terävät silmät kuitenkin äkkäsivät, että jotakin oli hullusti, ja ennen perilletuloa hän huomasi Philipin saaneen kuumeen.

»Te olette taivaltanut liian lujasti«, sanoi hän Philipille. »Siitä se johtuu, samoinkuin päähänne saamasta kolauksesta, De Barin tyrkätessä teidät kiveä vasten. Teidän pitäisi jonkun aikaa levätä.«

Huolimatta hänen vastalauseistaan pakoitti tohtori hänet perille saavuttua käymään vuoteeseen. Hänen tilansa paheni nopeasti, ja viisi viikkoa kesti, ennenkuin hän tohtorin ja Falknerin vaimon hoitamana oli parantunut kuumestaan. Kun he toukokuun loppupuolella lähtivät eteläänpäin, oli hän vieläkin kovin heikko, ja kuukauden kuluttua hän kalpeana ja riutuneena ilmoittautui Prince Albertissa Mac Gregorille. Taas kohtasi hänet pettymys. Toimenpiteet hänen eronhakuanomuksensa suhteen olivat viivästyneet, ja hän huomasi olevansa pakoitettu odottamaan elokuuhun asti. Mac Gregor antoi hänelle kolmen viikon loman, ja hän lähti heti Etomamiin ja Le Passiin. Eversti Becker ja Isobel olivat olleet näillä paikkakunnilla kuusi viikkoa sitten. Hän ei voinut huomata mitään, joka olisi osoittanut heidän pysähtyneen Prince Albertissa. Hän riensi Winnipegiin, ja kolme päivää etsiskeltyään tuli siihen tulokseen, ettei ollut enää mitään toivoa Isobelin löytämisestä Kanadassa. Hän vakuutti itselleen, että he tähän aikaan varmaankin olivat Lontoossa, ja hän teki suunnitelmansa sen mukaisesti. Elokuun kymmenennen päivän tienoissa hän olisi palveluksesta vapaa ja matkustaisi silloin hetkeäkään hukkaamatta Englantiin.

Falattuaan Prince Albertiin komennettiin hänet preeriasendulle, jossa ei ollut paljon muuta tehtävää kuin odottaa. Hänen ollessaan elokuun ensimmäisenä päivänä Hymersissa, syöksyi muuan matkustajajuna Blind Indian-jokeen. Ensimmäinen tieto siitä tuli sähköteitse Bleak Housen asemalta vähää ennen keskiyötä, hänen pelatessaan korttia asemanhoitajan kanssa. Punaposkinen, vähänlanta Gunn, asemanhoi-

taja, sähköttäjä ja kolmannes koko Hymersin asujamistosta aikoi juuri lyödä eteen, kun hänen kätensä pysähtyi puolitiehen ilmaan ja hän ryntäsi hämmästyneenä jaloilleen.

Pienellä pöydällä ikkunan vieressä oleva koje kilisi vimmatusti. Bleak Housesta soitettiin, Billinger siellä vaati linjoja selväksi ja pikaista puhelua pääasemalle. Transcontinental-juna — veturi, tenderi, tavaravaunu, kaksi matkustaja- ja yksi makuuvaunu — menneet sen helkkaria. Ne olivat ensimmäiset sanat, mitkä hän kiihtymykseltään sai sanotuksi. Kuolneiden lukumäärä oli viidenkymmenen ja sadan välillä. Se ei ollut tapaturma! Ihmiskädet olivat repineet rataa kolme kiskonmittaa. Samat ihmiskädet olivat vyöryttäneet kahden tonnin kivimöhkäleen keskelle kiskoja. Hän ei tietänyt, oliko vaunuissa — tai siinä vähässä mitä niistä vielä oli jäljellä — toimeenpantu ryöstö vai eikö.

Keskiyöstä kello kahteen asti olivat puhelinlinjat kuumina. Apujuna oli tulossa idästä, toinen samanlainen lännestä, piirin pääasemalta. Pääasema vaati herkeämättä uusia tietoja, ja pala palalta kamala murhenäytelmä kerrottiin, sillä aikaa kuin miehet ja naiset siinä vetivät viimeisiä hengenvetojaan ja pree-rian harvalukuiset asukkaat ponnistelivat pelastaakseen onnettomia. Sitten toivat sähkölangat toisen sanoman. Se kutsui Hymersissä olevaa Philip Steelea puhelimeen. Se määräsi hänet kuninkaalliseen ratsastavaan poliisiin kuuluvan inspehtori Mac Gregorin nimessä viipymättä rientämään Bleak Housen asemalle. Mitä hän tulisi tekemään saavuttuaan onnettomuuspaikalle, se jätettiin hänen itsensä harkittavaksi.

Mac Gregorin sähkösanoma herätti Philipin siitä kauhistuksen aiheuttamasta tylsyydentilasta, johon hän oli joutunut. Gunnin tyttömäiset kasvot olivat valkeat kuin lakana.

»Minulla on resiina«, sanoi hän, »ja te voitte ottaa sen. Bleak Houseen on neljäkymmentä mailia, ja

sen matkan voitte tehdä kolmessa tunnissa. Vastakello kuusi tulee ensimmäinen juna.»

Philip töhersi muutaman sanan Mac Gregorille ja sysäsi ne Gunnin hermostuneeseen käteen. Sähköttäjän lähettäessä niitä kiersi hän itselleen savukkeen, sytytti sen ja tiukensi revolverivyötänsä. Sitten Gunn työnsi hänet edellään ulos ovesta ja he nostivat resiinan kiskoille.

»Sähköttäkää Billingerille, että minä olen tulossa«, huusi hän taakseen Gunnille, tämän juoksu-jalkaa työntäessä resiinan vauhtiin.

XVI.

KULLANVARISET SUORTUVAT.

Elokuun auringon polttava leimu oli nousemassa kärventyneen preerian helmasta, kun Philip sai näkyviinsä maalaamattoman lautahökkelin, jota nimitettiin Bleak Housen rautatieasemaksi, ja hetken kuluttua hän näki erään miehen juoksevan keskiraiteille ja varjostaen kädellään silmiään katsovan hänen tuloansa. Mies oli Billinger, ja hänen englantilaisen-punakat kasvonsa olivat yhtä kalpeat kuin Philip lähtiessään oli nähnyt Gunnin kasvojen olevan; hänen paitansa oli riekaleina, käsivarret paljaat ja suunnattomat, vaaleat viikset tulen kärventämät. Aseman vieressä aitaan sidottuna seisoi kaksi satuloitua hevosta. Noin mailin päässä tämän näyn takana leijaili taivaalla ohut savuharso.

Resiinan seisahduttua hyppäsi Philip alas ja ojensi miehelle rakoille hankautuneen kätensä »Minä olen Steele — Philip Steele, luoteisalueen ratsastavasta.«

»Ja minä olen Billinger, asemanhoitaja«, virkkoi toinen. Philip huomasi, että käsi, joka tarttui hänen omaansa, oli karkea ja vuosi verta. »Sain teidän sananne, ja pääasemalta sain määräyksen asettua teidän käytettäväksenne. Vaimoni pitää huolta sähkölennättimestä, ja täällä on minulla kaksi hevosta. Tämä on kauheata! Seisomaltanne tantereelta olisitte pari tuntia sitten kuullut heidän huutonsa ja valitukseksensa — haavoittuneiden nimittäin. He eivät tahdo jättää onnettomuuspaikkaa — ei ainoakaan heistä, mutta minä en heitä siitä tuomitse.«

Sievä ruskeatukkainen nainen oli ilmestynyt ovelle ja Billinger juoksi hänen luokseen. »Hyvästi nyt«, huusi hän kiertäen tuokioksi suuret käsivartensa hänen ympärilleen. »Pidä huolta lennättimestä!« Yhtä pikaisesti kääntyi hän hevosten puoleen, ja puheli, kun he nousivat selkään: »Se oli rosvojen työtä, ne pakenivat täyttä laukkaa, rinnan ratsastaen. Postivaunussa oli kaksisataatuhatta dollaria käteistä rahaa, ja se on hävinnyt. Löysin tänä aamuna heidän jälkensä, ja ne johtavat pohjoiseen. He ovat painumassa niinsanotuille 'pahoille maille' rotkon taakse, kaksikymmentä mailia täältä. Luulen, ettei ole hetkeäkään hukattava —«

»Ei olekaan«, keskeytti Philip. »Montako heitä on?«

»Neljä — ehkä useampikin.«

Billinger hoputti hevosensa laukkaan, ja Philip pysytteli tahallaan takana tarkastellaakseen häntä. Ensimmäisenä ja tärkeimpänä pykälänä Mac Gregorin opetuksissa oli se, että ihmistä piti tarkastella ja epäillä. Se oli tärkein laki siinä mainehikkaassa laitoksessa, johon hänkin kuului, ja senpätähden hän teki tarkkoja huomioita Billingerista. Englantilainen oli lakittapäin. Hänen hiekanvärinen tukkansa oli keritty lyhyeksi, ja hänen viiksensä liehuivat kuin taipuvaiset sarvet hänen poskipielistään. Paita oli riekaleina, toisen olkapään kohdalta se oli tykkänä halki ja siitä paistoi verinen naarmu. Nämä olivat merkkejä, jotka Billinger oli saanut onnettomuuspaikalla. Nyt oli mies varustettu toisiin tehtäviin. Suunnaton »neljäkymmentäneljä« riippui hänen vyölleen, lyhyt karbiini heilahteli satulankaarella, ja hänen ratsastustavassaan, hartiakyttyröissään ja vikurimaisesti liehuvista pitkissä viiksissään oli jotakin, joka saattoi Philipin tyytyväisenä ajattelemaan, että siinä oli mies, joka myös kykeni aseitaan käyttämään. Hän ajoi uudella luottamuksella hänen viereensä. He olivat nousemassa erään kummun laelle; huipulle päästyä Billinger seisahdutti hevosensa ja osoitti kä-

dellään erästä neljännesmailin päässä olevaa syvännettä.

»Olisi ajanhukkaa mennä tuonne«, sanoi hän, »ja siitä ei olisi mitään hyötyä. Katsokaa tuota suurelta pölkyltä näyttävää esinettä tuolla joessa. Se on matkustajavaunun katto. Vaunu putosi sinne oikein päin, ja konduktööri — joka ei vahingoittunut — sanoo siellä olevan kaksikymmentä ihmistä. Katselimme sitä rannalta, emmekä voineet ryhtyä mihinkään — vaikka toiset siellä kuolivat kuin rotat loukkuun! Toinen vaunu paloi, ja tuo roskakasa, jonka tuolla näette, on kaikki mitä on jäljellä makuuvaunusta ja tavaravaunusta. Kaksikymmentäseitsemän vainajaa on oikaistu tuonne radan viereen, ja suuri joukko haavoittuneita. Hyvä Jumala, kuunnelkaa!«

Hän vapisi, ja Philip vapisi, sillä niin surkea oli se surun- ja tuskanhuuto, joka sieltä kantautui.

»Olisi ajanhukkaa — mennä sinne«, toisti asemanhoitaja.

»Niin olisikin«, myönsi Philip.

Hänen verensä kiehui, kun hän kohotti katseensa alhaalla olevasta näyttämöstä Billingerin kasvoihin. Hänen ruumiinsa jokainen taisteluhermo kihelmöi toiminnanhalusta, ja Billingerin vastatessa hänelle leimuavalla katseella ojensi hän kätensä puoliväliin sitä matkaa, joka erotti heidät toisistaan.

»Me otamme heidät kiinni, Billinger«, huusi hän. »Totta toisesti, me otamme!«

Toisen kädenpuserruksessa oli jotakin hurjaa. Englantilaisen valkeat hampaat välähtivät kärventyneiden viiksien alta, kun hän kannusti ratsunsa laukkaan rinnettä alas. Parin minuutin kuluttua olivat he saapuneet kummun juurelle, jossa Billinger seisahdutti silmänräpäykseksi hevosensa ja osoitti vereksiä kavionjälkiä preerian mullassa. Philip hypähti satulasta alas ja tarkkasi niitä lähemmin.

»Se on viiden miehen joukko, Billinger«, sanoi hän lyhyesti. »Kaikki ovat ajaneet laukkaa — paitsi yksi.« Hän katsahti ylös nähden Billingerin olevan

kumartuneena satulassaan ja tuijottavan maahan melkein hevosensa jalkojen viereen.

»Mikä tuo on?» kysyi Billinger. »Nenäliinako?»

Philip sieppasi sen ylös --- se oli hieno liinakan-kaan pala, rypistynyt ja kasteen likaama. Hän ojensi sen eteensä, pidellen sitä molemmin käsin peukalonsa ja etusormensa näpissä.

»Aivan oikein, ja naisen nenäliina. Mutta mitä hemmettiä ---»

Hänen puheensa keskeytti Billingerin ilme, miehen kurkoittaessa häneltä liinan. Hänen nelikulmaiset leukapielensä olivat kuin teräkseen valetut, mutta Philip huomasi hänen kätensä vapisevan.

»Nainen joukossa, nauroi hän Philipin noustessa satulaan.

He lähtivät liikkeelle kannustaen hevosensa nelistämään, ja Billinger tarkasti vieläkin liinaa pitäen sitä lähellä silmiään. Hetken kuluttua hän ojensi sen Philipille, joka ratsasti aivan hänen sivullaan.

»Viime yönä on tapahtunut jotakin sellaista«, sanoi hän katsoen suoraan eteensä, »jota en jaksa käsittää. Vaimolleni en siitä puhunut mitään, enkä kenellekään. Mutta arvelen, että teidän täytyy siitä saada tietää. Se on joka tapauksessa mielenkiintoinen asia --- ja on tehnyt minut kerrassaan hermosuneeksi.« Hän pyyhki kasvojaan mustuneella, taskustaan vetämällään rievulla. »Olimme kovassa touhussa pelastaaksemme elossaolevia, samalla kun jätimme kuolleet sikseen toistaiseksi, ja minä olin ryöminyt erään makuuvaunun raunioiden alle. Tiesin varmasti kuulleen yksinäisen parahduksen, ja ryömin niin ollen eteenpäin sirpaleiden joukossa valaisten eteeni lyhdyllä. Siinä kohdin, missä Berth numero kymmenen täytyi olla, oli muutamia hirsiä jäänyt töröttämään ylöspäin, jättäen alleen noin neljä tai viisi jalkaa korkean liikkumatilan. Minä olin siinä nelinryömin, avopäin, ja lyhtyni valaisi ympäristöni kirkkaaksi kuin päivällä. Ensin en nähnyt mitään kummempaa, ja kuuntelin parhaillaan jo huuto toistuisi, kun tunsin jotakin pehmeää ja vaaleata solahda-

van ylhäältä päälleni. Katsahdin ylös. Armias taivas —»

Billinger pyyhki jälleen kasvojaan, saaden sillä aikaan nokimustia juovia hikisille kasvoilleen.

»Yläpuolellani, murtuneen puun ja vääntyneen teräksen ryökyssä oli nainen«, jatkoi hän. Hän oli kaunein olento minkä milloinkaan olen nähnyt. Hänen kätensä kurkoittivat minua kohti ja hänen kasvonsa olivat hiukan sivullepäin, mutta katsoivat silti minuun — ja lukuunottamatta kasvoja ja osan käsi- varsista oli hän kokonaan kullankeltaisten suortuvain peittämä, suortuvain, jotka hipoivat hartioitani. Olisin voinut vannoa, että hän oli elossa. Hänen huulensa olivat punaiset, ja minä luulin hetken, että hän aikoi sanoa minulle jotakin. Olisin voinut vannoa senkin, että hänen poskensa rusottivat, mutta se oli kai vain heijastusta lyhdyn valosta ja kullankeltaisista suortuvista, sillä kun virkahdin sanan ja tunnustin häntä kädelläni, oli hän kylmä.»

Billinger vavahhti ja hoputti hevosensa parempaan vauhtiin.

»Ryömin pois ja rupesin auttamaan haavoittuneita. Luulen, että oli kulunut likimain kaksi tuntia, kun palasin irrottamaan tuon naisen ruumista. Mutta paikka, jossa olin hänet nähnyt, oli tyhjä. Hän oli hävinnyt. Ensin ajattelin, että toiset olivat hänet kantaneet pois, ja tarkastelin senvuoksi kuolleiden ja haavoittuneiden joukkoa. Hän ei ollut heidän joukossaan. Päivän valjettua tarkastin uuden kerran, mutta samalla tuloksella. Kukaan ei ollut häntä nähnyt. Hän oli kadonnut jäljettömiin —, ja lukuunottamatta omaa hökkeliäni ei kymmenen mailin alalla ole ainoatakaan muuta majaa, johon hänet olisi voitu viädä. Mitä te tästä tuumitte, Steele?«

Philip oli kuunnellut jännittyneenä.

»Ehkä te ette palannutkaan oikeaan paikkaan«, esitti hän. »Hänen ruumiinsa saattaa vieläkin olla raunioissa.«

Billinger heitti häneen silmäyksen hermostuneesti naurahtaen.

»Mutta minä palasin oikeaan paikkaan«, sanoi hän. »Hän ei nähtävästi vielä ollut mennyt makuulle, koska oli täysissä pukimissa. Kun palasin, niin löysin yläpuolella olevista sirpaleista kappaleen hänen hamettaan. Hänen tukastaan oli paksu suortuvatukko kiertynyt kireälle erään teräskangen ympäri, ja se oli leikattu poikki! Joku oli käynyt siellä minun poissaollessani ja kuljettanut pois ruumiin. Minä — minä olen melkein valmis uskomaan, että olin erehtynyt ja että hän oli elävä. En löytänyt sieltä mitään, en mitään — joka voisi osoittaa hänen olleen kuolleen.«

»Se on mahdollista —« aloitti Philip ojentaen nenäliinan eteensä.

Hänen ei ollut tarpeen jatkaa. Billinger ymmärsi ja nyökkäsi päätään.

»Sitä juuri mietin«, sanoi hän. »Onko se mahdollista? Miksi Jumalan nimessä he olisivat tahtoneet hänet haltuunsa, jollei —«

»Jollei hän olisi ollut elävä«, lisäsi Philip. »Sekasorron aikana kalleuksia etsiessään näki hänet yksi tai useampi noista roistoista ja vei mennessään muun saaliin ohella.«

Billinger oli pistänyt kätensä paitansa poveen ja veti sieltä esiin pienen paperikäärön.

»En tiedä miksi — mutta minä otin talteen tuon hiustukon«, sanoi hän. »Katsokaa —«

Hänen sormiensa välistä, kun hän kääntyi Philipin puoleen, valahti pitkä, silkinhieno suortuvakimppu, joka auringonpaisteessa loisti ihmeellisenä, kulanvälkkeisenä; ja samassa hetkessä pääsi Philipin huulilta huuto, jollaista Billinger ei ollut ennen kuullut, ei edes haavoittuneiden suusta; ja ennenkuin hän oli tointunut hämmästyksestään, oli Philip kumartunut ja siepannut häneltä suortuvat ja istui nyt satulassaan silmät jäykinä kuin mielipuolella.

XVII.

RAUNIOISSA OLLUT TYTTÖ.

Tämän hirveän järkytyksen hetkenä — tuona lyhyenä hetkenä, jolloin hänestä näytti ettei kellään muulla naisella koko maailmassa voinut olla sellaista kullanväristä tukkaa kuin Isobelilla, pysähdytti Philip hevosensa, ja hänen kasvonsa olivat valahtaneet kuolonkalpeiksi. Suunnattomalla ponnistuksella hän palautti mielenmalttinsa ja huomasi Billingerin tuijottavan häneen ikäänkuin luullen, että kuuma aurin-gonpaahde oli hänet hetkeksi suistanut järjiltään. Mutta suortuvakimppu loisteli ja välkähteli vieläkin hänen silmissään. Vain kahdesti eläessään hän muisti nähneensä samanlaisen tukan kuin tämä — tällaisen erikoisen kullanpunertavan hohteen, johon jokainen ohivaeltava pilvi loi erilaisen vivahduksen. Hän oli nähnyt sellaisen Isobelilla, leiritulen paisteessa Lac Bainissa — ja hän oli nähnyt sen kruunaavan tuon kotiseudun tytön kaunistä päätä, tuon hyasinttikirjeen tytön. Hän ponnisteli tyyntyäkseen, Billingerin tuijottaessa häneen kysyvin silmin. Hän nauroi, kiersi huolellisesti suortuvat sormensa ympärille ja pisti ne taskuunsa.

»Te — te saitte minut pahanpäiväisesti säikähtymään«, virkkoi hän koettaen saada äänensä tyyneksi. »Olen hyvilläni siitä, että olitte kyllin kaukonäköinen ottaaksenne talteen nämä suortuvat, Billinger. Ensín tulín äkkinäiseen johtopäätökseen. Mutta onko se oikea, siihen on vain yksi mahdollisuus sadasta. Jos se on oikea — niin tyttö on tut-

tavani. Ymmärrättekö nyt — miksi säikähdin? Nyt ajojahtiin, Billinger. Antakaa painua!»

Kumartuneina syvään yli hevostensa kaukojen lähitivät he pyyhältämään pohjoista kohden. Jonkun aikaa olivat heidän takaa-ajamansa viiden henkipaton jäljet niin selvät, että vauhti, jolla he niitä saattoivat seurata, pani heidän hevosensa vaahtoamaan. Lyhyt preeriaruoho, palanut ja käpertynyt, vaihtui pitkäksi, karkeaksi heinikoksi joka ulottui kauas yli laajojen alojen. Tässä ruskeassa meressä olivat kaikki jäljet kadonneet satulasta katsoen, ja he laskeutuivat kumpainenkin maahan. Askel askeleelta he seurasivat hienoja, töintuskin erottuvia jälkiä, ja aurinko nousi heidän takanaan yhä korkeammalle ja alkoi hehkua kuivaa, sulatusuunimaista kuumuutta, joka oli kärventänyt preeriat. Heidän etenemisensä oli niin hidasta, että Billinger jonkun ajan kuluttua oikaisi selkäänsä hermostuneesti kiroten. Hiki virtasi likaisina juovina pitkin hänen kasvojaan. Ennenkuin hän virkkoi mitään, näki Philip hänen silmänsä kuvastavan pelkoa, ja koetti varoa, ettei itse ilmaisisi samaa. Oli liian kuuma tupakoida, mutta hän veti esiin savukekotelonsa ja tarjosi siitä Billingerille. Tämä otti yhden ja kumpikin sytytti savukkeensa äänettömänä ja toinen toistaan silmäillen.

»Tämä ei käy laatuun«, sanoi Billinger sylkäisten tulitikuille ennenkuin heitti sen ruohikkoon. »Heinikon laitaan on kymmenkunta mailia ja me emme pääse sinne ennen iltaa — jos ollenkaan pääsemme. Päähänäi pälkähti muuan aate. Te olette parempi jälkientuntija kuin minä, ja ottakaa siis te niistä selvää läpi tämän heinikon. Minä ratsastan edelle ja koetan hakea jälkiä ruohoalueen laidasta. Mitä tuumitte?»

»Hyvä on!« sanoi Philip. »Se käy päinsä.«

Billinger hypähti satulaan ja ajoi täyttä laukkaa tiehensä. Philip oli melkein kiihkeästi toivonut tätä tilaisuutta, ja tuskin oli toinen mennyt, kun hän veti taskustaan nenäliinan ja kokoonpuristetun hiuskiehkuran ja piti niitä kämmenellään katsoen asemanhoi-

tajan jälkeen. Silloin — kun hän kerran aikaisemmin oli pidellyt tätä liinaa — hän ajatteli huulotelleensa. Mutta nyt hän oli varma. Suloinen hyasintintuoksu lemahti etäisesti tästä tahrautuneesta kuto-muksesta. Hänen silmissään oli verestävä hohde, kun hän katseellaan seurasi Billingeriä, joka mailin päässä preerialla oli katoamassa erään kummun taakse.

»Hulluttelet taas«, mutisi hän jälleen kiertäen kullankäriset suortuvat sormensa ympärille. »On maailmassa muitakin naisia, jotka käyttävät hyasinttibajuvettä. Ja on muitakin naisia, joilla on kullanpunerva tukka — ja kauniita, niinkuin Billinger sanoi hänen olevan, eikö totta?«

Hän nauroi, mutta hänen naurunsa oli jollakin tavoin väkinäinen ja luonnoton. Hän koetti todistella itselleen, kuinka mielettömät hänen arvelunsa olivat, mutta siitä huolimatta hänen jokainen hermonsa värisi. Ja kaksi — kolme kertaa hän vei tuon nenäliinan kasvoilleen, ennenkuin hän saavutti sen ylenteen, jonka taakse Billinger oli kadonnut. Miehen lähdöstä oli kulunut tunti, kun henkipattojen jäljet johtivat hänet kummulle. Sen huipulta hän loi silmäyksensä pohjoiseen päin yli preerian.

Täyttä neliä ajava ratsastaja näytti olevan tulossa. Hän tiesi, että se oli Billinger, ja nousi sentähden seisaalleen jalustimissaan, jotta toinen saisi paremmin hänet näkyviinsä. Puolenmailin päähän päästyään seisahdutti asemanhoitaja hevoseensa, ja Philip näki hänen hurjasti viittovan molemmiin käsiin. Viiden minuutin kuluttua ratsasti Philip hänen vierelleen. Billingerin hevonen oli vaahdossa, ja hänen kasvonsa olivat kiihtyneet ja pingoituneet.

»Joku on tuolla preerialla«, huusi hän, kun Philip tuli luo. »Hevosta en erottanut, mutta polulla toisen harjanteen takana on mies. Luulen, että he ovat pysähtyneet syöttämään ja juottamaan hevosiaan erään pienen järven rantaan, joka on kiviläiden rajalla.«

Billinger oli irroittanut karbiininsa ja tarkasteli

sen koneistoa. Sitten hän heitti huolestuneen katseen Philipin tyhjiin satulahihnoihin.

»Tästä syntyy kaukoammunta, jos heillä on ki-väärit«, sanoi hän. »Ikävä, etten voinut hankkia ki-vääriä teille.«

Philip veti esiin toisen pitkäpiippuisista revolve-reistaan, ja hänen huulensa vetäytyivät julmaan ja vakuuttavaan hymyyn, kun hän tähtäsi sillä jonkun matkan päässä kohoavan kukkulan huippua.

»Meitä ei palveluksessa vielä pidetä täysin päte-vinä, jollemme osaa käyttää näitä kapineita kahdelta sadalta, Billinger«, vastasi hän pistäen aseensa takaisin tuppeen..

Philip katseli Billingeria, kun he rinnan laukkasi-vat pitkässä ruohikossa, ja tämä katseli häntä. Kum-mankin kasvot herättivät toisessa varmuutta ja luotta-musta. Ensi kerran äkkäsi Philip, että hänen kump-paninsa oli muutakin kuin vain Bleak Housen ase-manhoitaja. Hän oli taistelija. Hän oli juuri sitä lajia miestä, joita tarvittiin siinä laitoksessa, jossa hän itse palveli, ja hänen velvollisuutensa oli puhua hänelle siitä ennen tämän seikkailun päättymistä. Sitä hän mietti, kun he saapuivat toiselle harjanteelle.

Viiden mailin päässä luoteisella ilmansuunnalla häämötti kiveäön musta reuna. Ensikertalaisesta olisi sinne näyttänyt olevan vain mailin matka. Puoli-välissä tätä tasankoa liikahteli ihmishahmo. Philip ja Billinger saattoivat näinkin kaukaa nähdä sen liik-kuvan, vaikka hitaudella, joka heitä hämmästytti. He seisottivat useita minuutteja hevosiansa antaen nii-den hengähtää ja silmät kiinteinä tarkkasivat tasan-golla liikkuvaa olentoa. Sadan kyynärän mittaisella matkalla se näytti kaksi kertaa horjahtavan ja kaa-tuvan. Kun se toisen kerran jälkeen nousi pystyyn, näki Philip sen seisovan liikkumattomana. Sitten se taas katosi. Hän tuijotti eteensä, kunnes preerialta vyöryvät kuumat ilma-aallot panivat hänen silmänsä kirvelemään. Olento ei noussut toistamiseen. Hän katsoi silmiään räpäyttäen Billingeriin, ja luki toisen likaisista ja hikisistä kasvoista saman kysymyksen,

joka oli hänen omilla huulillaan. Sanaakaan sanomatta he kannustivat hevosensa alas tasangolle, ja hetken kuluttua Billinger pyyhkähti oikealle, ja Philip vasemmalle, kumpainenkin pälyillen eteensä matalaan preeriaruohoon.

Asemanhoitaja vihdoin äkkäsi olennon, ja se oli vieläkin oikealla sadan kyynärän päässä. Hän oli jo hypännyt satulasta, kun Philip käänsi hevosensa vastaukseksi hänen huutoonsa ja nelisti paikalle.

»Se on hän — tyttö, jonka löysin raunioista«, sanoi hän. Hänen äänensä tuntui jostakin syystä tukahtuneelta. Hänen niskalihaksensa nytkähtelivät ja hänen pitkät, laihat sormensa kaivautuivat kämmeniin.

Philip oli silmänräpäyksessä maassa. Hän ei ollenkaan nähnyt tytön kasvoja, sillä niitä peitti tuuhea, hajalle valahtanut tukka, joka kuumassa auringossa hehkui kuin kultainen tuli. Hän ei nähnyt muuta kuin kyyryisen, elottoman olennon, joka oli haudautunut hohtavan hiusjoukon alle, ja sittenkin hän sinä silmänräpäyksessä tunsu näkemänsä. Hän heittäytyi hurjalla huudolla polvilleen ja veti syrjään tytön tukkan, niin että hänen suloiset kasvonsa paljastuivat hänelle kaameassa kalpeudessaan ja äänettömyydessään, ja Billingerin seisoessa siinä jäykkänä ja tuijottavin silmin, hän kohotti nämä kasvot ylemmäksi rintalaansa vasten ja alkoi puhella niille aivan kuin olisi kadottanut järkensä.

»Isobel — Isobel — Isobel —« voihki hän. »Hyvä Jumala, minun Isobelini —«

Hän oli varmaankin sata kertaa jo toistanut tämän nimen, kun Billinger, joka alkoi ymmärtää asian, laski kätensä hänen olalleen ja ojensi hänelle vesilekkinsä.

»Ei hän ole kuollut, veikkoseni«, sanoi hän, kun Philip tuijotti vastaan. »Kas tässä — vettä.«

»Hyvä Jumala — tämä on kummallista«, virkkoi Philip melkein voihkaisten. »Billinger — ymmärrätköhän — hän on tuleva vaimokseni — jos hän elää —«

Siinä oli kaikki mitä hän sanoi, mutta Billinger tiesi, mitä nämä muutamat harvat sanat merkitsivät.

»Hän tulee elämään«, sanoi hän. »Katsokaa — väri palaa hänen kasvoihinsa — hän hengittää«. Hän kostutti tytön kasvoja vedellä ja vei lekkerin hänen huulilleen.

Hetkistä myöhemmin Philip kumartui ja suuteli häntä. »Isobel, armaani —« kuiskasi hän.

»Meidän on kiirehdittävä hänen kanssaan lähteelle«, virkkoi Billinger, laskien myötätuntoisesti kätensä Philipin olkapäälle. »Aurinko tähän on syynä. Jumalan kiitos, ettei hänelle ole mitään pahaa tapahtunut, Steele. Aurinko tähän on syynä — kauhea kuumuus —«

Hän melkein riuhtaisi Philipin jaloilleen ja kohotti, tämän noustua satulaan, tytön varovasti syliinsä ja antoi hänelle.

Sitten he Billinger etunenässä ja henkipattojen jälkiä seuraten lähtivät hiljaista käyntiä ratsastamaan polttavassa paahteessa kohti kivelion laidassa olevaa lähdeettä.

XVIII.

TAISTELU ROTKOSSA.

Selkä kumarassa ja suojaten rinnallaan Isobelin päätä ratsasti Philip asemanhoitajan takana, noin kymmenkunnan askeleen päässä hänestä. Tuntui kuin aurinko olisi yhtäkkiä muuttunut sulaksi raudaksi, joka paahtoi hänen niskaansa ja saattoi hänet hetken tuntemaan huimausta. Ohjat riippuivat valtoimina satulannupista. Hän ei yrittänytkaan ohjata hevostaan, joka omin päinsä seurasi Billingerin ratsua.

Billinger hänet vihdoin herätti mietteistään. Asemanhoitaja pysähtyi odottamaan häntä, ja kun hän toisen jalustimensa varassa nojautui katsomaan tyttöä, herätti Philipin hänen kasvojensa eläimellinen hurjuus, eikä hänen sanansa.

»Hän näyttää tointuvan«, sanoi hän koettaen puhua tyynellä äänellä. »En luule hänen pahasti vahingoittuneen. Ottakaa te tämä lekkeri. Minä ratsastan edelle.«

Hän antoi astian Philipille ja nojautui uudelleen tuijottamaan tytön kasvoihin..

»En luule hänen pahasti vahingoittuneen«, toisti hän käheästi kuiskaten. »Voitte jättää hänet lähteen luo tuonne kukkulan taakse — ja sitten seurata minua.«

Philip puristi tytön lujemmin rintaansa vasten, asemanhoitajan ratsastaessa pois. Hän näki ensimmäisen vienen punan palaavan hänen poskilleen, hänen huuhensa punertuvan ja hänen silkinhienojen silmäripsiensä hiljaa värähtelevän, ja unohtaen kai-

ken muun hän voihki hänen nimeään, huusi hänelle rakkauttaan, toistaen sitä kerran toisensa jälkeen vielä silloinkin, kun tytön silmät avautuivat ja tämä tuijotti sen miehen kasvoihin, joka oli tullut hänen tielleen Lac Bainissa ja joka nyt oli löytänyt hänet täältä. Hengenvedon tai kahden ajan piti kaiken tapahtuneen ihmeellisyys hänet sanattomana ja vieläkin elottomana, vaikka aistimukset ja ymmärrys jo olivatkin salamanomaisella nopeudella selkenemässä. Ensin ei Philip huomannut hänen silmiensä olevan avoinna ja luuli, ettei hän kuullut niitä rakkautta uhkuvia sanoja, joita hän kuiski hänen tukkaansa. Kun tyttö vihdoin hieman kohotti kasvojansa hänen rinnaltaan, katseli tämä häneen suloinen, terve ymmärrys silmissään.

Hetken vallitsi hiljaisuus — hiljaisuus, jonka kestäessä Philip ei edes hengähtänyt eikä hänen sydämensä liikahtanut. Hänen kätensä irtautuivat hiukan. Hän ojentautui suoraksi, ja tyttö nosti hieman päätänsä, niin että heidän katseensa yhtyivät. Kokonainen maailma kysymyksiä ja ymmärtämystä vaihdettiin sillä hetkellä heidän välillään.

Nopeasti kuin aamuauringon ensi loimu häivähti Isobelin kasvoille puna, joka yhtä nopeasti taas pakeni ja Philip huudahti: Te loukkaannuitte — loukkaannuitte siinä onnettomuudessa. Mutta nyt olette turvassa. Henkipatot suistivat junan radalta. Me lähdimme niitä takaa-ajamaan, ja minä — minä löysin teidät — tuolta preerialta. Nyt olette turvassa.»

Hänen kätensä puristuivat lujempaan hänen ympärilleen.

»Nyt ei teillä ole mitään hätää«, toisti hän lempeästi. Hän ei ollut tietoinen murtuneesta äänestään eikä siitä suuresta, sykkivästä rakkaudesta, jota se henki tytölle. Hän koetti puhua tyynesti. »Kaikki on hyvin — kaikki. Auringonpaahde teki teidät sairaksi. Mutta nyt ei teillä ole mitään hätää —«

Kukkulan takaa kuului ääni, joka saattoi hänet henkeä vetäisten äkkiä vaikenemaan. Se oli Billingerin karbiinin terävä, läpitunkeva laukaus! Kerran,

kaksi, kolme kertaa — ja sitten seurasi etäisempiä laukauksia!

»Hän on päässyt heihin käsiksi!« huusi hän. Taistelunvimma ja kostonhimo leimahti uudelleen hänen kasvoissaan. Ote, jolla hän puristi tytön käsivartta, oli tuskallinen. »Tunnetteko itsenne kyllin vahvaksi — vahvaksi kestäämään nopeata ratsastusta?« kysyi hän. »Siellä on vain yksi mies minun puolellani, ja heitä on viisi häntä vastassa. Olisi murhateko antaa hänen taistella yksinään!«

»Kyllä — kyllä —« kuiskasi tyttö, ja hänen käsivartensa kietoutuivat lujemmin hänen ympärilleen. »Ratsastakaa nopeaan — tai laskekaa minut maahan. Minä voın tulla perässä —«

Hän kuuli ensi kerran hänen äänensä tuon illan jälkeen Lac Bainissa, kuukausia sitten, ja sen kaiku oli hurmaava.

»Tiukasti kiinni!« huohotti hän.

He kiitivät tuulen nopeudella poikki preerian ja kukkulan rinnettä ylös. Huipulla pysähdytti Philip hevosensa. Kolmen tai neljänsadan kyynärän päässä oli tiheä haapametsikkö ja tuhannen kyynärää edempänä häämöittivät kivelion reunamaiset jyrkänteet. Siinä välillä laukkasi muuan ratsastaja hurjaa vauhtia länttä kohti. Se ei ollut Billinger. Nopealla liikkeellä antoi Philip tytön luisua maahan, ja kun tämä juoksahti askeleen taaksepäin, kasvot valkeina katsoen häneen, oli hän tempaissut käteensä toisen isoista revolvereistaan.

»Tuolla puiden keskessä on pieni järvi«, sanoi hän. »Odottakaa siellä — kunnes tulen takaisin!«

Hän ajoi täyttä karkua rinnettä alas — ei katkais- taakseen ratsastajalta pakotien — vaan suoraan kohti haapametsikköä. Hän ajatteli nyt vain Billingeria. Tämä oli ampunut kolme laukausta. Sitten oli kuulunut toisia, ei Billingerin, ja sen perästä oli hänen karbiininsa pysynyt vaii. Billinger oli haapojen kätöksä. Hän oli joko haavoittunut tai kuollut.

Selvästi näkyvä polku, satunnaisten harhailijain polkema, johti kitukasvuisten preeriapuiden välitse,

ja Philip seurasi sitä vauhtiaan hiljentämättä, pää, hartiat ja iso revolveri vain näkyen hevosen korvain takaa. Sata askelta vielä, ja metsä aukeni hiekkaiseksi syvänteeksi, jonka keskellä oli lähde. Syväanne oli vain aarin laajuinen. Billingerin hevonen seiso tyhjin satuloin polviaan myöten vedessä, ja vähän matkan päässä hietikolla oli Billinger nelinryömin, edessään kaksi mustaa esinettä, jotka Philip havaitsi miehiksi ja jotka olivat samalla tavoin kuin vainajat junaonnettomuuspaikalla, ojentuneet maahan pitkin pituuttaan. Billingerin keltaviiksiset kasvot, tuskasta kalpeat ja vääntyneet, tuijottivat niiden takaa, kun Philip nelisti poikki aukeaman ja hyppäsi satulasta. Kamalasti vääntäen kasvojaan nousi hän hitaasti polvilleen ja ehätti sanomaan ennenkuin Philip ehti mitään kysyä:

»Ei mitään erikoista hätää, Steele. Eräs noista lurjuksista lävisti kuulalla sääreni ja mursi sen poikki, luulen. Tuskallinen, mutta ei tappava haava. Katso-kaapa tätä!«

Hän nyökkäsi päällään niihin kahteen, jotka lojuivat hiekalla, kasvot päin polttavaa aurinkoa. Philip näki yhdellä silmäyksellä, että he olivat kuolleet ja ettei Billinger ollut heitä surmannut. Heidän parakkaat kasvonsa olivat jäykistyneet kuolemankampailun vääristämiin muotoihin. Kumpaisenkin rinta oli verinen, ja heidän käsivartensa olivat ojennetut pitkin kylkiä.

Philipin silmäillessä heitä kiintyi hänen huomionsa lähimmän miehen vyössä olevaan metalliseen solkeen, joka välkkyi auringossa. Hän astui askeleen lähemmäksi tarkastaakseen sitä paremmin — ja ka-vahti taaksepäin. Tämä metallinpala kertoi hänelle koko asian — sillä siinä oli kirjaimet R. N. W. M. P.

»Sitä ajattelinkin«, mutisi hän liikutuksen väreänessään. »Sinä et seurannut hyvää neuvoani, Bucky Nome, ja nyt olet niittänyt hulluudestasi sadon. Nyt olet maksanut velkasi m'sieur Janettelle.«

Hän käännähti ympäri ja katsahti Billingeriin. Tämän kädessä oli paperipääällyksinen paketti, jonka

hän oli repinyt auki. Toinen samanlainen paketti oli hiekalla hänen edessään.

»Seteleitä!« huudahti hän ihmeissään tuijottaen. »Siinä on osa postivaunusta ryöstettyjä rahoja. Ne kaksisataatuhatta oli pantu viiteen pakettiin, ja tässä on niistä kaksi. Nämä miehet olivat kuolleet silloin kun tulin, ja kummallakin oli paketti rinnan päällä. Mies, joka minua ampui, oli juuri poislähdössä!«

Hän pudotti paketin kädestään ja rupesi veitsellä viiltämään halki housunlahjettaan. Philip heittäytyi polvilleen hänen viereensä, mutta Billinger viittasi hänet poistumaan.

»Verenvuoto ei ole suuri«, sanoi hän. »Saan sen yksinkin tyrehtymään.«

»Oletteko varma, Billinger —«

»Olen!« nauroi tämä, vaikka purikin huultaan niin että verta tihkui. »Teidän ei tarvitse tässä tuhlaata aikaanne.«

Philip tarttui hetkeksi hänen käteensä.

»Me emme vielä käsitä, mitä tämä kaikki merkitsee, veikkoseni — tämä — tämä Isobelin — ja noiden rahojen ryöstäminen — mutta pian siitä saamme selvän!«

»Antakaa olla sen kirokun karbiinin«, huudahti Billinger, toisen hankkiutuesssa satulaan. »Se petti minut pahoin päivin, ja toinen osasi minuun pistoolilla. Siksi ei verta vuodakaan sen pahemmin.«

Henkipatto oli hävinnyt kiveliöön, kun Philip syöksyi metsästä tasangolle. Edessäpäin oli vain yksi halkeama, ja sitä kohti Philip kannusti hevostaan. Halkeaman suulla oli toinen hiekkainen, mutta vedetön syväne, ja sen poikki kulki jono jälkiä, jotka henkipattojen hevosten kaviot olivat jättäneet. Toinen oli kulkenut käyntiä, toinen laukannut. Kerran, vuosisatoja sitten oli halkeamassa kohissut virta, joka maan mustista uumenista pärskyen oli rynnännyt tietään louhuisten, onteloiden kallionseinämien välissä. Nyt oli uoma täynnä lohjenneita kiviä ja vierinkiviä, jotka vuosisatojen kuluessa olivat auringonpaahteessa halkeilleet ja säröilleet.

Philipin sydän löi vähän levottomammin, kun hän hoputti hevostansa eteenpäin, ja hetkeksikään ei hänen viritetty revolverinsa luiskahtanut vartiopaikaltaan tamman korvain yläpuolelta. Hän tiesi, että jos hän tavoittaisi henkipatot näiden perääntymismatkalla, niin syntyisi yhteenotto, jossa hän olisi yksin kolmea vastaan. Tällaista yhteenottoa hän toivoi, mutta pelkäsi väijytystä. Hän oivalsi, että jos henkipatot pysähtyisivät häntä väijymään, niin olisi hän kamalassa alakynnessä. Avoimesta taistelusta hän kyllä selviytyisi.

Hänen preerioilla syntynyt ratsunsa nelisti hyvää vauhtia epätasaisella tiellä, väistäen vierinkiviä ja veitsenteräviä kivenlohkareita samalla varovaisuudella, jolla se tasangolla laukkasi yli preeriakoiran- ja mäyränkolojen. Kaksi kertaa sen kymmenen minuutin aikana, joka oli kulunut hänen halkeamaan tulostaan, oli Philip huomannut jonkin liikkuvan edessään, ja joka kerran oli hänen revolverinsa piippu hypähtänyt sitä kohti. Ensi kerralla oli siellä ollut susi, toisella kerralla levitetyn siivin liitävän kotkan nopeasti liikkuva varjo. Hän tarkkasi lähestyessään jokaista koloa ja halkeamaa ja oli joka hetki valmiina laukaistamaan.

Uoma teki jyrkän mutkan, kallionseinämät molemmien puolin melkein syleilivät toisiaan, ja hänen tammanensa seisahtui niin yllättävän äkkiä, että hän oli vähällä lentää nurinniskoin yli sen pään. Polulla suoraan hänen edessään oli ratsastajaton hevonen, joka koetti nousta jaloilleen kallionlohkareiden välistä. Kahdensadan kyynärän päässä oli mies, joka vinhaa vauhtia juoksi halkeamaa pitkin, ja pistoolinkantaman päässä hänestä oli kaksi ratsastajaa, jotka olivat kääntäneet ympäri ja odottivat.

«Voit hitto, olisipa minulla nyt Billingerin kiväärin!» kirosi Philip.

Tamma, joka kuuli hänen äänensä ja tunsi kyljissään hänen kantapäittensä puristuksen, loikkasi polulla rimpuilevan elukan yli. Takaa-ajavain kavioiden kopse sai juoksevan miehen silmänräpäykseksi

seisahtumaan, ja samalla hetkellä Philipkin pysähtyi ja kohoutui jalustimiensa varassa ampumaan. Juuri kun hänen sormensa oli painamassa lipasinta, saapui takaapäin hänen korviinsa värisyttävä ääni — teräsenkävien kavioiden kopse kalliota vasten. Billinger oli tulossa — Billinger taivuttuneine säärineen ja karbiineineen! Hän olisi tahtonut huutaa riemusta, kun hän laukaishi. Kerran — kaksi, mutta henkipatto juoksi taas, ja vauriota. Vielä kolmas laukaus, ja mies horjahti kivien sekaan ja katosi. Ratsastajat eivät olleet liikahtaneetkaan perääntyäkseen, ja Philip kuunteli, työntäessään uudet panokset revolveriinsa. Hänen hevosensa huohotti; hän saattoi kuulla oman sydämensä riemastuneen ja kiihtyneen sykinnän — mutta ennen kaikkea kuuli hän lakkaamatta lähenevien kavioiden tasaisen kopseen! Billinger olisi kohta täällä — parhiksi ehtien tänne surmaasyöksevine karbiineineen. Jumala siunatkoon Billingeria — ja hänen poikkinaista säärtään!

Hän oli nyt täynnä hurjaa taistelunkiihkoa, ja se puhkesi ilmoille villinä vibankarjaisuna, kun hän kannusti hevosensa kohti henkipattoja. Nämä eivät näyttäneet aikovan paeta. He odottivat häntä. Hän näki heidän revolveriensa välkkyvän kuumassa auringossa, ja huomasi heidän ryhtyvän tositoimiin, koska he siirtyivät toisistaan vähän erilleen hajoittaakseen hänen tulensa. Sadan kyynärän päästä piti Philip aseensa vielä sivullaan; kuudenkymmenen kyynärän päässä hän seisahtutti tammansa, taivuttautui matalaksi pitkän sen kaulaa kuin intiaani, pistoolia pitelevän käden liikkuesssa herkkänä sen korvien välissä. Se oli eräs asepalveluksen parhaita taistelutemppeja, ja hän teki sen juuri silloin, kun toiset sivalsivat revolverin poskelleen. Kaksi kuulaa viuhahti hänen ylitseen, niin läheltä, että ne olisivat suistaneet hänet satulasta, jos hän olisi istunut suorassa. Seuraavassa tuokiossa kaikui kallioseinäinen kuilu kolmen revolverin herkeämättömästä paukkeesta. Tultasyöksevän aseensa takaa silmäten näki Philip oikeanpuolisen henkipaton syöksähtävän eteenpäin satulastaan ja putoavan maa-

han. Viimeisen panoksen hän laukaisi vasemmanpuoliseen mieheen ja veti esiin toisen revolverinsa. Ennenkuin hän jälleen ehti laukaista, otti hänen tamansa pelottavan loikkauksen eteenpäin ja putosi polvilleen, ja Philip huomasi kaulukseen, että satulavyö oli katkennut.

Niinä muutamina hirveinä sekuntteina, jotka seurasivat, tajusi Philip vain kaksi seikkaa — että kuolema oli silmään edessä ja että Billinger oli silmänräpäyksen verran myöhästynyt. Henkipatto tähtäsi häneen harkiten tuskin kymmenen askeleen päästä, kun taas hänen oma kätensä ja aseensa oli jäänyt puristuksiin hänen ruumiinsa alle. Hän herkesi silmänräpäykseksi riuhtomasta ja katsoi jähmettyneen tyyneästi ylös mieheen, jonka sormi jo koukistui laukaistumaan. Kun laukaus vihdoin yht'äkkiä pamahti, kulki hänen lävitseen leimauksen tavoin tunne, että laukaus oli tarkoitettu hänelle. Mutta hän ei nähnyt henkipaton käsivarsien liikahtavankaan; ja savua ei tullut hänen revolveristaan. Hetken istui mies jäykänä ja suorana satulassaan. Sitten hänen käsivartensa hervahtivat alas. Revolveri putosi kolahtaen kiviin. Hän luisui kyljelleen hiljaa voihkaisten ja vyörähti elottomana möhkäleenä melkein Philipin jalkojen eteen.

»Billinger — Billinger —«

Sanat tulivat hänen huuliltaan iloisena nyyhkytyksenä. Billinger oli tullut ajoissa — parhaaseen aikaan! Hän vääntäytyi niin että sai päänsä kääntymään ja kykeni näkemään pitkin rotkoa. Aivan oikein, sieltä Billinger tuli — muutamien sadan kyynärän päässä etunojossa ratsunsa selässä. Billinger katkenneine säärineen — suunnattomine rohkeuksineen —«

Hurjasti huudahtaen tempautui Philip irti. Hyvä Jumala, se ei ollutkaan Billinger! Se oli Isobel! Tyttö oli liukunut satulasta — hän näki hänen horjahtelemaan muutamia askeleita kivien seassa ja sitten vaipuvan kadoksiin. Vielä pistooli kädessään juoksi hän sinne, missä Billingerin hevonen seisoi. Tyttö oi lyy-

histynyt erään vierinkiven kupcelle, pää käsivarsiin painettuna — ja itki. Philip oli tuokiossa hänen vierehellään, ja kaikki mitä hän oli unelmoinut, kaikki mitä hän oli toivonut, puhkesi hänen huulillaan sanoiksi, kun hän tarttui häneen ja veti hänet rintaansa vasten. Ja milloinkaan hän ei kuitenkaan olisi voinut sanoa sitä, mitä tunsii. Hän tiesi vain että tyttö oli kietonut kätensä hänen kaulaansa ja sopersi nyyhkyttäen, samalla painaen kasvojaan hänen rintaansa vasten, kerran toisensa jälkeen jotakin vanhoista päivistä Lac Bainissa — ja että hän rakasti häntä, rakasti häntä! Sitten hänen katseensa siirtyi loitolle rotkoon, ja se, mitä hän siellä näki, saattoi hänet kumartumaan syvään vierinkiven taakse ja puhumaan oudosti värähtävällä äänellä.

»Jää tähän — pieneksi hetkiseksi», kuiskasi hän, sivellen sormillaan hänen hohtavaa tukkaansa. Hänen äänensävyensä oli samalla kertaa lempeästi käskevä. »Minun täytyy mennä tuonnepäin muutamaksi hetkeksi. Kaikki vaara on ohi — nyt.»

Hän kumartui ja otti maasta karbiinin, joka oli pudonnut tytöltä. Siinä oli vielä yksi panos. Pistäen revolverinsa takaisin tuppeen hän nousi kallionlaelle aikoen heilauttaa kiväärin olalleen. Polulla, samalla kohtaa missä henkipatto makasi, seiso i muuan mies. Tämä ei edes yrittänytkään pysytellä piilossa, eikä huomannut Philipia, ennenkuin tämä oli viidenkymmenen askeleen päässä. Mutta silloinkaan ei mies näyttänyt hämmästyvän. Hän oli nähtävästi aseeton, ja Philip antoi karbiininsa vaipua. Mies viittasi häntä lähestymään ja seiso i kädet lanteilla. Hän oli avopäin ja ilman takkia. Tukka oli pitkä. Kasvot peitti karhea, punertava parransänki, mikä ei kuitenkaan salannut hänen poskiensa tavatonta laihuutta. Hän saattoi olla nälästä puolikuollut, mutta hänen luiseva vartalonsa uhoi voimaa ja hänen silmänsä kiiluivat terävinä kuin käärmeellä.

»Ettepä ehtinytkään hauskanpitoon», virkkoi mies tyynesti. »Varsin omituinen leikki, eikö ollutkin?

Minä olin teidän edellänne aina lähteelle saakka ja näin mitä siellä tapahtui.»

Philip hapuili revolveriaan.

»Kuka te olette?»

»Minäkö? Minä olen Blackstone — Jim Blackstone. Luulen, että viidenkymmenen mailin alalla minut tuntee täällä jokainen. Ja luulen, että olen ainoa, joka tietää, mitä on tapahtunut — ja miksi?« Hän oli astellut suunnattoman kiven taa, joka sulki heiltä näköalan alemmaksi polulle, ja Philip seurasi häntä revolveri kädessä. »He ovat molemmat kuolleet«, lisäsi mies, antaen päännököksellään ymmärtää, että hän tarkoitti henkipattoja. »Toinen heistä vielä eli, kun minä tulin, mutta minä pistin veitseni hänen kylkiluittensa väliin ja nyt hän on kuollut.«

»Kuolema ja kirous!« huusi Philip, vetäen revolverinsa puoleksi esiin nähdessään toisen kasvoilla karehtivan hurjan hymyn.

»Malttakaa«, huudahti mies, »niin näette, että minä olin oikeassa. Mies, joka on syypää tuohon junaonnettomuuteen, on pahin veriviholliseni — on ollut jo vuosia ja on vieläkin, vaikka minä olen jo hänestä kuitti. Ja luulen että lain edessä olen siihen oikeutettukin. Mitä nyt sanotte?»

»Jatkakaa«, sanoi Philip.

Miehen käärmemäiset silmät leimahtivat synkästi, mutta hänen puheensa oli silti tyyntä.

»Hän tuli Englannista tänne neljä vuotta sitten«, jatkoi hän. »Hänen oli ollut pakko tulla. Ymmärrätekö? Hän oli sellainen julmuri omaisiaan kohtaan — pahantekijä, rikoksellinen vielä kaupanpäälle — ja sitten hänet lähetettiin tänne nauttien kuukautista eläkettä. Hänen isänsä meni uusiin naimisiin, ja toisena vuonna hän ei ollut enää eläkkeennauttijaakaan, sillä avustus oli otettu häneltä pois. Hän oli paha — paha alusta alkaen, ja tuli pahaakin pahemmaksi täällä. Hän pelasi, tappeli, rosvoili, ja tuli vihdoin päälliköksi yhtä vaarallisten roistojen joukkoon kuin hän itse. Hän hautoi ja pohti muka kärsimäänsä vääryyttä, niin että hän viimein tuli hiukan sekapäi-

seksi. Hän eli vain kostaakseen. Ensimmäisen tilaisuuden sattuessa oli hän valmis tappamaan isänsä ja äitipuolensa. Ja muutamia viikkoja sitten hän sai kuulla että nämä olivat tulossa Amerikkaan ja että he matkallaan Vancouveriin sivuuttaisivat Bleak Housen aseman. Silloin häneltä sammui viimeinenkin järjenkipinä ja hän teki suunnitelman tuhotakseen heidät ja ryöstääkseen junan. Te tiedätte, miten hän ja hänen joukkonsa sen tekivät. Kun se oli tehty ja rahat oli saatu, antoi hän joukkonsa mennä edellään ja palasi itse makuuvaunun raunioille. Hän tahtoi tulla varmuuteen siitä, että he olivat kuolleet. Käsitättekö nyt?»

»Kyllä«, sanoi Philip jännittyneellä äänellä, »jatkakaa.«

»Ja tultuaan sinne«, jatkoi toinen, taivuttaen päätään pannessaan tupakkaa vanhaan piippuun, »löysi hän sieltä jotakin muuta. Se oli kummallista — ja taidatte ihmetellä, kuinka minä tiedän tuon kaiken. Mutta totta se on. Englannissa ollessaan hän oli jumaloinut erästä nuorta tyttöä. Mutta tämä inhosi häntä niinkuin muutkin, ja siitäkin huolimatta hän yhä rakasti tyttöä ja olisi uhrannut henkensäkin hänen tähtensä. Ja makuuvaunun raunioista hän löysi hänet ja hänen isänsä — kumpaisenkin kuolleen. Hän irroitti hänet raunioista, ja kun ketään ei ollut näkemässä, kantoi hänet pimeässä yössä hevosensa luo. Tieto siitä, että hän oli tappanut hänet — ainoan rakastamansa olennon — palautti hänet järkiinsä. Se täytti hänet uudella kostonhimolla — mutta toisenlaisen koston. Voidakseen panna sen täytäntöön oli hän pakoitettu heittämään ruumiin maileja laajalle aukealle preerialle. Sitten hän riensi kumppaniensa perään. Heidän johtajanaan hän oli ottanut haltuunsa postivaunusta ryöstetyt rahat, ja lähteellä ne piti jaettaman. Joukko odotti häntä siellä. Rahat jaettiin, ja kaksi miehistä ratsasti heti matkoihinsa. Toisten kahden piti lähteä toiselle suunnalle jakamaan saalistaan. Eläkkeennauttija jäi heidän luokseen, ja toisten ehdittyä jonkun matkan päähän hän

tappoi heidät kumpaisenkin. Nyt hän oli järjissään, ymmärrättekö? Hän oli tehnyt suuren rikoksen, ja sovittaessaan sitä hän käytti omaa menetelmäänsä. Sitten hän lähti hautaamaan — häntä.»

Miehen ääni katkesi. Raju nyyhkytys puistatti hänen ruumistaan. Kun hän katsahti ylös, oli Philip vetänyt revolverinsa.

»Ja se eläkkeennauttija —« alkoi hän.

»Olen minä itse — Jim Blackstone — palvelukseksenne.«

Mies käänsi selkänsä Philipille ja köykistyi ikäänkuin surun murtamana. Tässä asennossa hän viipyi hetken. Samassa kuului pistoolinlaukaus, ja kun Philip hypähti tukemaan hänen huojuvaa ruumistaan, oli henkipaton silmissä jo kalman lasimainen kiilto.

»Aikomukseni oli tehdä tämä siellä — hänen vieressään«, sopersi hän heikosti. Puistatus kulki hänen lävitseen ja hänen päänsä notkahti rinnalle.

Philip laski hänet maahan pitkälleen, kasvot kalioon, ja asteli pois. Tyttö oli kuullut laukauksen ja oli juoksujalkaa tulossa polkua pitkin.

»Mikä se oli?« kysyi hän, kun Philip kiiruhti vastaan.

»Viimeinen laukaus, armaani«, vastasi hän hiljaa ja sulki hänet syliinsä. »Nyt menemme Billingerin luo ja sitten — kotiin.«

